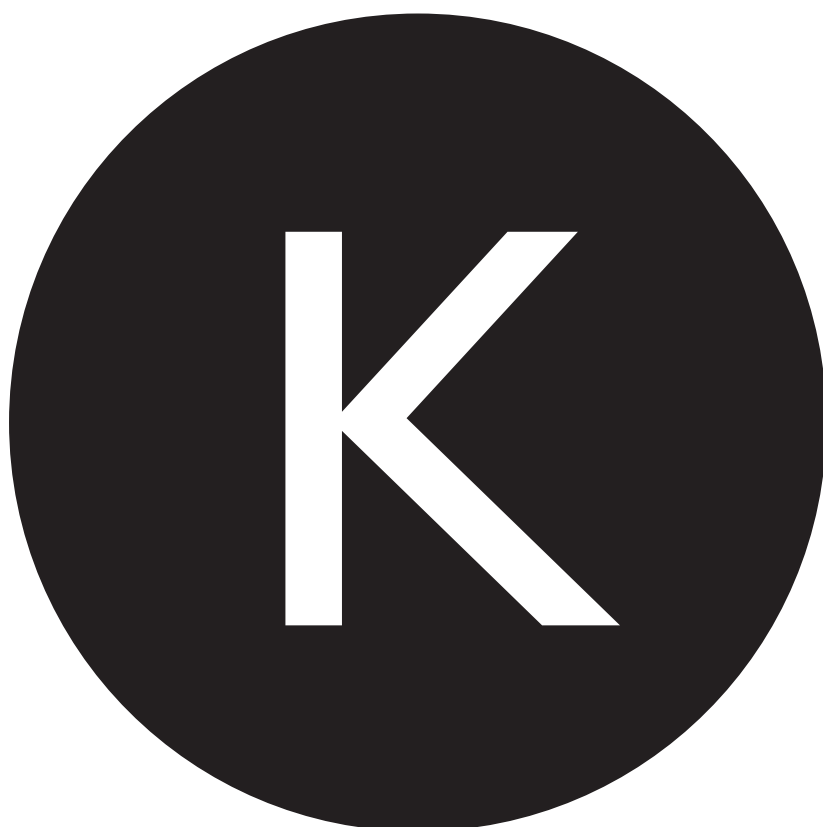

Konstnärsnämnden

ISBN 978-91-978001-3-6

D-nr.: KN 2013/1313

Ansvarig utgivare: Gunilla Kindstrand

Konstnärsnämnden, Maria skolgata 83, 118 53 Stockholm

Tel: 08- 50 65 50 00 | Fax: 08- 50 65 50 90

E-post: info@konstnarsnamnden.se

Hemsida: www.konstnarsnamnden.se

Grafisk formgivning: Mu ab

Tryck: XXX

© Konstnärsnämnden 2013

Årsredovisning 2012

Innehållsförteckning

Förord.....	9
1 Inledning.....	11
2 Verksamheten 2012 i sammanfattning	11
2.1 Ekonomisk översikt.....	14
2.2 Organisation	15
2.3 Kvalitativa aspekter på verksamhetens resultat	16
3 Konstnärsnämndens uppgift.....	17
3.1 Kvalitet	17
3.2 Jämställdhet	18
3.3 Mångfald	18
3.4 Regionala utfallet	19
3.5 Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete	19
3.6 Samverkan.....	20
3.7 Kommunikation, webb och ärendehantering	21
Webbstatistik	22
3.8 Sammanfattning och bedömning av resultatet	22
4 Regeringsuppdrag och remisser	24
4.1 Samverkansråd inom ramen för kultursamverkansmodellen	24
4.2 Kulturella och kreativa näringar	24
4.3 Europeiskt samarbete för att underlätta konstnärers rörlighet i Europa	24
4.4 Internationellt kulturutbyte på musikområdet.....	25
4.5 Kartläggning av statligt stöd till musikarrangörer.....	25
4.6 Samverkan med Statens musikverk för ökad jämställdhet inom musiklivet.....	25
4.7 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.....	25
4.8 Remisser	25
4.9 Sammanfattning och bedömning av resultatet	26
5 Stipendier och bidrag	27
5.1 Redovisning av bidragsformerna	33
Arbetsstipendium	34
Målinriktade arbetsstipendier.....	34
Analys och uppföljning	34
Projektbidrag	35
Analys och uppföljning	35

	Bidrag till internationellt kulturutbyte	35
	Stora stipendier	35
	Analys och uppföljning	36
	Långtidsstipendier	36
	Analys och uppföljning	36
	Statlig inkomstgaranti	36
	Pensionsbidrag	37
	Analys och uppföljning	38
	Assistentstipendier	38
5.2	Bild- och formområdet	38
	Arbetsstipendium	41
	Långtidsstipendier	41
	Stockholms ateljéstipendium	42
	Projektbidrag - Bidrag till kostnadskrävande arbeten/projekt	42
	Assistentstipendiet	42
	Stora stipendiet	42
	Analys och uppföljning	43
5.3	Musikområdet	43
	Arbetsstipendier	46
	Långtidsstipendier	46
	Projektbidrag	46
	Analys och uppföljning	46
5.4	Teaterområdet	47
	Arbetsstipendium	49
	Målinriktat arbetsstipendium	49
	Långtidsstipendier	49
	Projektbidrag	49
	Analys och uppföljning	49
5.5	Dansområdet	50
	Arbetsstipendium	52
	Målinriktat arbetsstipendium	52
	Långtidsstipendier	52
	Projektbidrag	52
	Birgit Cullberg-stipendiet	52
	Analys och uppföljning	52
5.6	Filmområdet	53
	Arbetsstipendium	55
	Målinriktat arbetsstipendium	55
	Långtidsstipendier	55
	Projektbidrag	55
	Konstnärsnämndens Mai Zetterling-stipendium	55
	Analys och uppföljning	55

6 Internationellt och interkulturellt utbyte och programverksamhet57

	Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor	58
	Analys och uppföljning	59
6.1	Iaspis	59
	Internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet	60
	Ateljéer utomlands	60
	Ateljéerna i Sverige	61
	Utåtriktad programverksamhet	63
	Information om svensk bild- och formkonst	64
	Samverkansprojekt	65
	Publikationer	66
	Organisation	66
	Analys och uppföljning	66
6.2	Internationellt kulturutbyte inom musikområdet	67
	Konstnärsnämndens internationella musikprogram, KIM	68
	Analys och uppföljning	68
6.3	Internationellt kulturutbyte inom teaterområdet	68
	Analys och uppföljning	69
6.4	Konstnärsnämndens internationella dansprogram, KID	70
	Internationellt kulturutbyte inom dansområdet	70
	Vistelser i utlandet	71
	Vistelser i Sverige och det internationella studiestipendiet	71
	Studiestipendier i Konstnärsnämndens lokaler	72
	Vistelsestipendier i Malmö och Göteborg	72
	Internationella samarbetsprojekt	73
	Information om svensk dans	74
	Expertbesök	74
	Organisation	75
	Analys och uppföljning	75
6.5	Internationellt kulturutbyte inom filmområdet	75
	Analys och uppföljning	76
6.6	Kvalitativa aspekter på den internationella verksamheten	76

7 Konstnärers villkor79

7.1	Information om trygghets- och skattesystemen	79
7.2	Utredningar	79
7.3	Samtalsplattform för konstnärers villkor	80
7.4	Tillämpning av specifika regler, stöd och rådgivning	80
7.5	Bevakning av kulturpolitik och forskning nationellt och internationellt	80
7.6	Sammanfattande analys av bevakningen	81

8	Administration och ekonomi	82
8.1	Intern styrning och kontroll.....	82
8.2	Personalförsörjning	82
8.3	Kompetensförsörjning	83
8.4	Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	83
9	Ledamöter i styrelser, arbetsgrupper och referensgrupp samt personal under år 2012.....	84
10	Finansiell redovisning.....	86
10.1	Resultaträkning.....	86
10.2	Balansräkning	87
10.3	Anslagsredovisning	89
10.3.1	Redovisning mot anslag	89
10.3.2	Redovisning av bemyndiganden	90
10.4	Tilläggsupplysningar och noter	91
10.4.1	Tilläggsupplysningar.....	91
10.5	Noter	93
10.5.1	Resultaträkning.....	93
10.5.2	Balansräkning	94
10.5.3	Anslagsredovisning	97
10.6	Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	99

Förord

Idag är det vi kallar internationaliseringen en integrerad självklar del av flertalet konstnärskap. Idag är det inte längre frågor om bildningsresor för att sedan åka hem och verka eller något som bara en världsstjärna gör. Idag arbetar och verkar man i ett konstnärligt landskap som till stora delar tagit bort nationsgränserna. Man samproducerar, nätverkar, studerar och bor utomlands under längre perioder. Man arbetar i grupperingar med konstnärer från flera länder. Och ett stort antal yngre personer med en examen från en konstnärlig högskola har spenderat delar av sina studier i ett annat land. För dem är att verka på en internationell arena en självklarhet.

Konst inom alla konstområden som skapas inom detta lands gränser är idag del av en internationell arena. Även det till synes lokala är en del av det globala. Konstnärer har alltid rest, i alla tider, så länge vi kan se dem i historien. Från resande gycklargrupper och kyrkmålare till dagens lågprisflygsresande aktivistkonstnärer och internationella operasoliststjärnor.

Huvudparten av de kontakter och utbyten som konstnärerna själva initierar är inom Europa och USA. Att genom konst och kultur skapa en gemensam respekt och förståelse för varandras olikheter är av stor vikt inom EU. I snabb takt ser vi att konstnärernas egna nätverk och initiativ sträcker sig vida utöver Europas gränser. Tätare kontakter knyts med bl.a. Asien och Latinamerika.

Viljan från konstnärerna att arbeta internationellt ökar dramatiskt. Det går väldigt snabbt nu. Förra året inkom över 8300 ansökningar av alla slag till Konstnärsnämnden och vi fördelade drygt 2000 stipendier och bidrag. Ungefär 1/3, 2900 ansökningar, handlade om internationalisering. Ökningen av ansökningar om internationellt stöd har varit kraftfull. Konstnärsnämndens internationella stöd och verksamhet omfattar nu ca 34 miljoner om året och mer än 800 konstnärer.

Utgångspunkten för allt stöd till internationellt utbyte inom Konstnärsnämnden är konstnärernas egna initiativ och behov. Målsättningen är konstnärlig fördjupning och ökade försörjningsmöjligheter. Internationellt kulturutbyte handlar inte om att resa, det handlar om resultat. Det är därför glädjande att se hur påtagligt det är att många projekt leder till nya gästspel, utställningar, arbetstillfällen eller samarbeten över gränserna.

Som myndighet arbetar vi även med omvärldsanalys av kulturpolitik med inriktning på konstnärspolitik. Vi arbetar i internationella nätverk och medverkar i utvecklingen av konstnärspolitik inom Norden och EU.

Ann Larsson | Kanslichef tillika myndighetschef

1 Inledning

Verksamhetens resultat för 2012 redovisas med utgångspunkt i de mål och återrapporteringskrav som uttrycks i regleringsbrevet och Konstnärsnämndens instruktion, förordning (2007:1199).

Kapitelindelningen följer i stort de återrapporteringskrav som framgår av regleringsbrevet. Nytt för i år är att målnuppfyllelsen ska redovisas per konstområde, och inte som tidigare per bidragsform. Den internationella verksamheten och utbytet inom stipendier och bidrag ska redovisas särskilt. Nämnden ska också redovisa resultatet av sitt arbete med bevakning och analys av konstnärers sociala och ekonomiska situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande. Vidare ska resultaten av kunskapsspridning och rådgivningsfunktion avseende frågor som rör de generella trygghetssystemen redovisas. Varje kapitel avslutas med en sammanfattning och analys av målnuppfyllelsen där de kvalitativa aspekterna på verksamhetens resultat lyfts fram. Inom kapitel 5. *Stipendier och bidrag* avslutas redogörelsen per bidragsform eller konstområde med en analys.

I kapitel 5. *Stipendier och bidrag* inleds redogörelsen för varje konstområde med en tabell över beslutade stipendier och bidrag för svenska konstnärer de senaste tre åren. Tabell 6 a och b däremot visar alla kostnader för Konstnärsnämndens stipendier, bidrag och ateljévistelser inkl. resor, boende etc. Den tabellen visar också vilka medel som utbetalats under 2012. I kapitel 6. *Internationellt och interkulturellt utbyte och programverksamhet* finns några nya tabeller för i år. I vissa fall har det inte varit möjligt att ge jämförelser mellan de tre senaste åren.

2 Verksamheten 2012 i sammanfattning

Till grund för Konstnärsnämndens verksamhet ligger de nationella kulturpolitiska målen.

Konstnärsnämndens uppdrag är att främja möjligheten för kvalificerade konstnärer som lever och verkar i Sverige att ägna sig åt och vidareutveckla sitt konstnärskap. Det sker dels genom stipendie- och bidragsgivning, genom aktivt stöd för internationalisering och dels genom att förmedla kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande.

Konstnärsnämnden arbetar sedan ett flertal år tillbaka med flera utåtriktade regeringsuppdrag vilket visar på en ny och tydlig roll för nämnden, den att synliggöra konstnärers villkor för konstnärligt skapande inom kulturpolitiken. Inom Kultursamverkansmodellen och Handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar har nämnden bidragit med såväl ett konst- som konstnärspolitiskt perspektiv. Nämnden har givit ut antologin *Konstnärerna och kulturnäringarna*, med texter från ett antal internationellt kända forskare. Antologin, som är på både svenska och engelska, har vunnit gehör nationellt och internationellt. Genom kanslichefens expertmedverkan i EU:s arbetsgrupp för konstnärers mobilitet i Europa har rapporten *Building a strong framework for artists' mobility: Five key Principles* tagits fram. Konstnärsnämnden har översatt huvuddokumentet till svenska med titeln *Uppbyggnad av ett starkt ramverk för konstnärers rörlighet: fem huvudprinciper*.

Nämnden upplever också en ökad internationell efterfrågan av nämndens samlade kunskap om trygghetssystemens betydelse för konstnärerna.

Det unika med Konstnärsnämndens arbetssätt är möjligheten att följa och stödja enskilda konstnärskap genom karriären med de olika behov som uppstår under vägen. Därför är t.ex. det internationella stödet sammankopplat med övriga stipendier och bidrag. Nämndens uppdrag är att följa konstnärers möjligheter till konstnärligt skapande i bred bemärkelse och även se på nationella kulturpolitiska möjligheter och förutsättningar. I de offentliga transfererings- och trygghetssystemen bevakas konstnärernas villkor och att

konstnärlig verksamhet finns med i förändringar inom näringspolitiken såväl som inom skattepolitiken.

Konstnärsnämndens handläggare och sakkunniga i Bildkonstnärnsfonden och arbetsgrupperna ser till att fördelningen av stöd sker i enlighet med uppdraget som innefattar kvalitet, jämställdhet, mångfald, geografisk och genremässig spridning.

Under år 2012 har nämnden beslutat om stipendier och bidrag uppgående till ett belopp om 121 miljoner kr samt för resor, boende etc. för ateljévistelser om ca 10 miljoner kr. Det har beslutats och fördelats 2 103 stipendier och bidrag, varav 1 472 inkom under året och fördelades till konstnärer inom konstområdena bild/form, musik, teater, dans och film. Av årets behandlade ansökningar var 55 % från kvinnor och bidragen fördelades med 53 % till kvinnliga sökande som erhöll 53 % av de utdelade medlen.

Antalet inkommande ansökningar under året var 8 317, vilket är det största antal ansökningar som myndigheten fått in någonsin. Det kan vara en tillfällig ökning eftersom ett större antal långtidsstipendier inom alla konstområden var utlysta. Ansökningarna har ökat inom alla konstområden utom inom musiken. Ansökningarna inom musikområdet var som flest 2010 och är nu åter på 2009 års nivå. Antalet ansökningar har ökat med ca 200 inom vardera konstområdena bild- och form, teater respektive film.

Tabell 1. Nya stipendie- och bidragsärenden 2010-2012

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Behandlade ansökningar	4 200	3 573	7 773	4 276	3 632	7 908	4 589	3 728	8 317
Beviljade ansökningar	724	663	1 387	715	683	1 398	775	682	1 457
Avslagna ansökningar	3 476	2 910	6 386	3 561	2 949	6 510	3 814	3 046	6 860

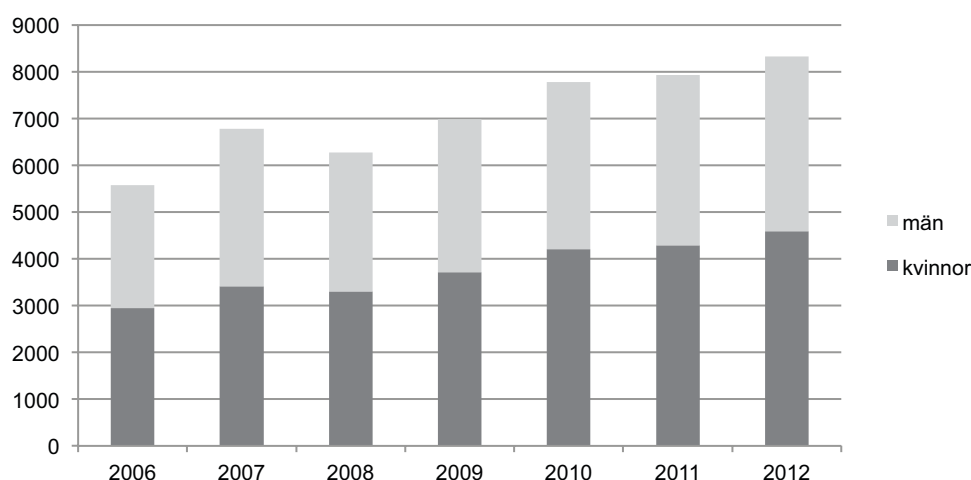
Konstnärsnämnden har flera fleråriga stipendier vilket gör att antalet stipendie- och bidragsutbetalningar blir fler än årets beviljade ansökningar.

Tabell 2. Antal stipendie- och bidragsutbetalningar 2010-2012

Bidragsutbetalningar	2010	2011	2012
Antal	2 193	2 150	2 103

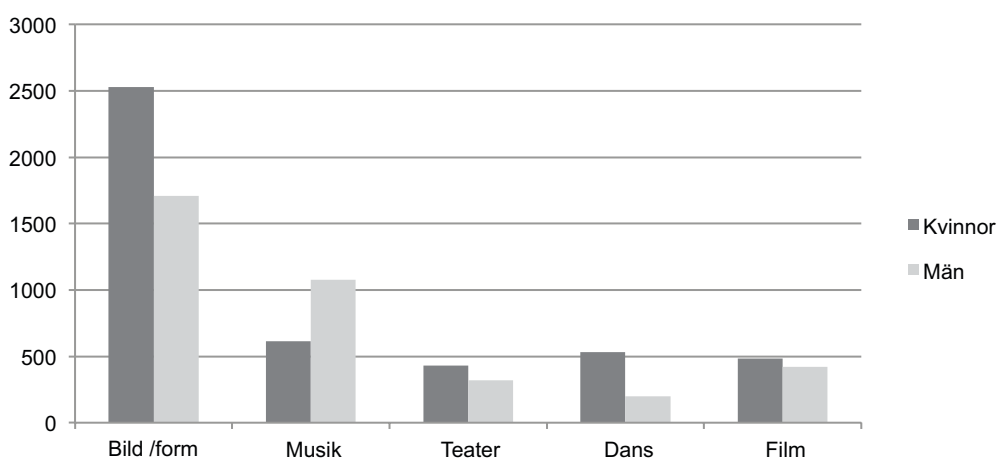
Av nedanstående diagram framgår att ansökningarna ökat de fem senaste åren samt att kvinnornas andel ökar alltmer.

Diagram 1. Totalt antal behandlade ansökningar år 2007-2012, uppdelat på kvinnor och män.

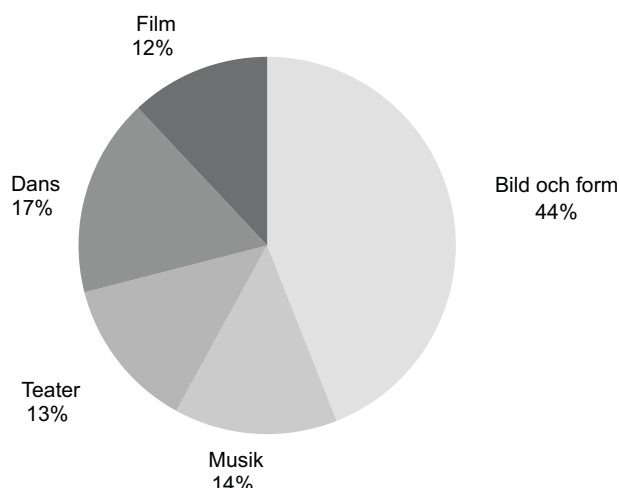
De tre senaste åren har antalet ansökningar från kvinnor ökat och är nu i majoritet med 55 % av ansökningarna. Inom konstarterna skiljer sig könsfördelningen åt och flest män är aktiva inom musiken, med 64 % av ansökningarna inom konstformen 2012, vilket har sin motsats inom dansen där 73 % av ansökningar skickas in av kvinnor.

Diagram 2. Antal ansökningar 2012, uppdelat på kvinnor och män per konstområde.

Konstnärsnämndens internationella verksamhet utvecklas med större resurser, fler stipendier och mer programverksamhet inom Iaspis, Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer och KID, Konstnärsnämndens internationella dansprogram. Tack vare regeringens beslut att anslå särskilda medel för att utveckla en struktur för internationellt utbyte på musikområdet har Konstnärsnämndens internationella musikprogram (KIM) börjat ta form. 35 % av årets ansökningar rör stöd för internationellt utbyte, vilket innebär en ökning från föregående år. Ansökningarna om internationellt utbyte fördelar sig på följande sätt, diagram 3.

Diagram 3. Andel ansökningar om internationellt utbyte per konstområde 2012

Under 2012 har Konstnärsnämnden arbetat med inrättandet av Ganneviksstiftelsen, en stiftelse för stipendier till verksamma konstnärer för kulturella ändamål. Nämnden har erhållit en donation från en privatperson, Per Gannevik, som testamenterat huvuddelen av sin förmögenhet till Konstnärsnämnden. Stiftelsen är inrättad, nämndens styrelse är också stiftelsens styrelse och beslutar om stipendier. Stiftelsen är en egen juridisk enhet separat från myndigheten.

2.1 Ekonomisk översikt

Den totala omslutningen för Konstnärsnämnden 2012 blev 152 miljoner kr. Därav har 121 miljoner kr betalats ut som stipendier och bidrag samt ca 10 miljoner kr för övriga kostnader för bl.a. stipendiaternas resor och boende. Nämndens förvaltningsanslag var 17 506 000 kr år 2010, 18 015 000 kr år 2011 och 18 236 000 kr 2012. 85 procent av förvaltningsanslaget utgjordes av löner och arvoden för personal eller ledamöter i arbets- eller referensgrupper (exklusive arvoden för Bildkonstnärnsfonden som belastar bild- och formanslaget) samt anlitade sakkunniga för arbete i linje med anslagen.

Tabell 3. Nämndens intäkter och kostnader fördelade på verksamhetsområden, tkr

tkr	Stipendier och bidrag			Analys		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag	23 706	26 214	26 807	2 866	3 817	4 078
Övriga intäkter	1 892	231	659	-	-	-
Summa	25 598	26 446	27 466	2 866	3 817	4 078
Verksamhetens kostnader	-25 598	-26 446	-27 466	-2 866	-3 817	-4 078
Utfall	-452	-	-	-	-	-
Lämnade stipendier & bidrag	-125 827	-123 307	-120 606	-	-	-

Enligt regleringsbrevet får anslagsposter för bidrag till bild- och form och bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film användas för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning samt för program- och informationsverksamhet inom de internationella utbytesverksamheterna. Enligt SFS 1982:600 får kostnader för Bildkonstnärnsfonden belasta bild- och formanslaget.

År 2011 utbetalades 123 miljoner kr i stipendier och bidrag och i år 121 miljoner kr. Skillnaden mellan 2011 och 2012 beror på att några ålderspensionsavgifter inte betalats ut eftersom Konstnärsnämndens konto för detta är uppfyllt. 2010 avsattes 4 miljoner kr och 2011 avsattes 3,5 miljoner kr till pensionsavgifter medan det 2012 inte avsattes några medel. Därför kan man konstatera att utbetalda stipendier och bidrag inte har minskat.

2.2 Organisation

Konstnärsnämnden är en statlig myndighet under Kulturdepartementet. Konstnärsnämndens övergripande uppgift är att främja möjligheter för konstnärer att vidareutveckla sitt konstnärskap.

Detta sker genom

- *Att lyfta konstnärspolitiska frågor nationellt och internationellt i dialog med andra myndigheter och organisationer*
- *Att genom bevakning och analys fördjupa och sprida kunskap om konstnärers ekonomiska och sociala villkor samt förutsättningar för konstnärligt skapande*
- *Att ge ekonomiskt stöd i form av stipendier och bidrag*
- *Att utveckla konstnärers möjligheter till internationellt och interkulturellt kulturutbyte*

Konstnärsnämnden ska genom sin verksamhet förverkliga de kulturpolitiska målen som riksdag och regering har beslutat om.

Enligt myndighetsförordningen och instruktionen är Konstnärsnämnden en styrelsemyndighet, dvs. att styrelsen har fullt ansvar. Styrelsen utses av regeringen. Styrelsen ansvarar för myndighetens verksamhet och fattar beslut av principiell natur.

Vid Konstnärsnämnden arbetar idag 21 personer under ledning av en kanslichef, tillika myndighetschef. Kanslichefen ansvarar inför nämndens styrelse. Kansliet har till uppgift att informera om och driva verksamheten samt bereda, verkställa och svara för den administrativa handläggningen av stipendie- och bidragsfördelningen. Kansliet har även till uppgift att belysa konstnärernas ekonomiska och sociala villkor samt genomföra annan verksamhet som styrelsen beslutar om. Kansliet består av enheterna Utredning och analys samt Stipendier och bidrag som även inkluderar internationellt utbyte och de internationella programmen samt ekonomi och administration.

Ledamöterna i styrelsen för Bildkonstnärnsfonden utses också av regeringen och ansvarar för sin verksamhet inför Konstnärsnämndens styrelse. Konstnärsnämndens styrelse beslutar om övriga arbetsgrupper och referensgrupper vid myndigheten, delegering av beslutsmässighet samt utser dess ledamöter. Totalt deltar ca 55 ledamöter i nämndens arbete i styrelser, arbets- och referensgrupper. Styrelsen fattar beslut om långtidsstipendier och löpande inkomstgarantier samt stipendier och bidrag inom Internationella dansprogrammet. Verksamheten inom de internationella programmen utvecklas och leds av kansliet tillsammans med ledamöter.

För fördelningen av övriga bidrag och stipendier svarar tre organ inom nämnden, nämligen

- Bildkonstnärnsfonden inklusive Iaspisdelegationen,
- arbetsgruppen för musik,
- arbetsgruppen för teater-, dans - och filmkonstnärer.

Iaspis är det internationella programmet för bild- och formkonstnärer. Iaspisdelegationen inom Bildkonstnärnsfonden leder och utvecklar ateljéprogrammet tillsammans med Iaspis direktör, vilken tillhör kansliet. Delegationen består av fem av Bildkonstnärnsfondens ledamöter. En referensgrupp är knuten till det Internationella dansprogrammet. Beslut om bidrag fattas av en delegation av styrelsen. Arbetsgruppen för musik svarar för fördelning-

en av bidrag och stipendier inom det Internationella musikprogrammet. En delegation av gruppen utgör referensgrupp tillsammans med två tjänstemän för att under en period om 3 år utveckla utlandsvistelser och samverkansprojekt. Beslut fattas av kanslichefen.

Konstnärsnämnden har utvecklats starkt under senare år med större ansökningsomgångar, flera utvidgade uppdrag inom den egna verksamheten och i fråga om samverkan med andra myndigheter i regeringsuppdrag. Under de senaste sju åren har antalet anställda fördubblats. Nämnden har under 2012 arbetat mycket med att kvalitetssäkra och anpassa myndigheten till sin nya storlek med nytt ärendehanteringssystem, som tagit mycket tid och resurser under året att trimma in, flera policydokument samt att inrätta en ny tjänst som registrator/arkivarie. Under året har personalomsättningen varit stor, speciellt har det gällt tjänstledigheter och därmed tillsättningar av vikariat.

2.3 Kvalitativa aspekter på verksamhetens resultat

Konstnärsnämnden värnar utifrån sitt uppdrag särskilt om de kulturpolitiska målen att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse och att främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan inom kulturområdet.

Under året fördelade styrelsen 32 långtidsstipendier varav 7 var nya, då regeringen överfört fria medel från anslaget för inkomstgarantierna. Processen inför beslutet var ca ett halvår med flera beslut i styrelsen om riktlinjer som bl.a. innebar utjämning mellan konstområdena och jämställd fördelning mellan könen. Långtidsstipendierna tilldelas väl etablerade konstnärer som får möjlighet att fördjupa sitt konstnärskap. Mottagarna är i genomsnitt 51 år. Långtidsstipendierna har stor påverkan på utvecklingen av kvalitativ och nyskapande svensk konst. Likväl fördelar nämnden också stöd till yngre konstnärer och förstagångsstipendiater. Inom bild- och formområdet fördelades alla (72) ettåriga arbetsstipendier till dem som tidigare inte fått något större stipendium från Konstnärsnämnden och det gör att inflödet av nya konstnärer i stipendiesystemet blir mycket stort. Att år efter år ca 45 % av dem som får arbetsstipendier får det för första gången breddar gruppen stipendiater och kan också bidra till konstnärlig förnyelse genom att nya generationers erfarenheter, uttryck och val av tematik ges bättre möjlighet att formuleras.

Det internationella arbetet inom bild- och form har utvecklats under lång tid och inom dansområdet har de ökade satsningarna med det internationella programmet inneburit att nämnden kan stödja ett konstområde som sedan en tid tillbaka genomgår en kraftfull internationalisering. Nämnden har från och med 2012 tre år på sig att utveckla ett internationellt musikprogram och under året påbörjades arbetet med att skapa struktur samt fördelades mer medel till internationellt kulturutbyte inom musikområdet än tidigare år. Konstnärernas återrapportering av internationellt kulturutbyte presenteras från och med 2012 i urval på hemsidan. Det är ett led i att synliggöra det internationella kulturutbytet samt ge bättre information och inspiration till de som vill söka stöd och därmed öka kvaliteten i det internationella utbytet.

Nämnden arbetar nationellt och internationellt med frågor om konstnärers villkor och kan nu sägas ha byggt upp kunskap och resurser för att kallas en expertmyndighet gällande konstnärers villkor. Under året slutrapporterades ett EU-samarbete om konstnärers mobilitet i Europa. Kanslichefen är Sveriges ledamot i styrelsen för Kulturkontakt Nord under Nordiska Ministerrådet. Nämndens tjänster har också efterfrågats internationellt p.g.a. den kompetens som finns om konstnärers villkor inom trygghetssystemen. Aspekter på konstnärers problem med visum till USA har sammanställts på uppdrag av Kulturdepartementet. Nämnden har givit ut antologin *Konstnärerna och kulturnäringarna*, med bidrag från ett antal internationellt kända forskare. Antologin, som är på både svenska och engelska, har även vunnit gehör internationellt.

Under året har arbetet med uppföljning av stipendier och bidrag intensifierats. Arbetsstipendiernas och långtidsstipendiernas betydelse har undersökts inom alla konstområden, assistentstipendiet inom bild- och formområdet har följts upp och upplevelsen av ateljévistelser har undersökts inom bild- och form samt dans. Med dessa redskap avser nämnden att bli allt bättre på att se vilken betydelse olika former av stöd har.

3 Konstnärsnämndens uppgift

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till konstnärer, i den utsträckning detta inte är någon annans uppgift, och i övrigt fullgöra de uppgifter som följer av särskilda föreskrifter.

Myndigheten ska hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt förutsättningar för konstnärligt skapande. Det innebär också att löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet.

Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete. Resultatredovisningen ska lyfta fram de kvalitativa aspekterna vid redovisningen av verksamhetens resultat.

Konstnärsnämnden ska utföra de regeringsuppdrag av tillfällig natur som regeringen beslutat om i regleringsbrev samt i enskilda beslut.

3.1 Kvalitet

Konstnärsnämnden är mån om att kvalitet finns i all verksamhet, från bemötande, tillgänglighet, administration, i publikationer till bidragsbeslut. I arbetet med rapporter om konstnärers villkor är nämnden noga med att ta fram hållbara uppgifter som stödjer sig på statistik och forskning, men också ge röst åt konstnärers erfarenheter. Under året har uppföljningen av nämndens olika stipendier ökat och börjat sättas i system. Det är en viktig grund för att kunna analysera vad stödet betyder och vad som förändras över tid. Nämnden samarbetar med de myndigheter som handhar skatte- och trygghetssystem för att de uppgifter som lämnas på hemsidan *Konstnärsguiden* eller på annat sätt ska vara korrekta. I arbetet med regeringsuppdragen som ofta innebär samverkan med andra myndigheter ser nämnden sin roll som att bevaka alla konstnärers intressen, oavsett konstområde eller kvalifikationer. Bevakningen har i detta fall ett brett konstnärsperspektiv.

Att göra en bedömning av verksamhetens kvalitet inom bidragsgivningen kan avse ett flertal aspekter. I regleringsbrevets målsättning för bidragsgivningen står att bidragen ska nå kvalificerade konstnärer och i 12 § i förordning (1976:528) om bidrag till konstnärer står att hänsyn ska tas till konstnärlig kvalitet vid fördelning av konstnärsbidrag. Bedömningen av kvalitet måste även förstås i ett genusperspektiv då kvinnor och män har olika grad av tillgång till de arenor som bekräftar en konstnärs status i kvalitetshänseende. Bedömningarna måste också ta hänsyn till de speciella svårigheter som konstnärer med utländsk bakgrund har att göra sig gällande i sitt nya sammanhang. Även den geografiska spridningen över landet är en viktig aspekt.

Nämnden lägger ned ett stort arbete på valet av ledamöter i de arbetsgrupper samt referensgrupp som styrelsen utser. Grupperna ska vara sammansatta så att ledamöterna bidrar med olika perspektiv. Det kan vara kunskap om olika genrer inom konstarterna, att de bor i olika delar av landet, har olika kön, representerar olika generationer och olika etniska bakgrunder. Alla dessa drag som särskiljer ledamöterna ifrån varandra utgör grunden för att diskussionen om konstnärliga kvaliteter förblir levande.

Ytterligare en aspekt på bidragsfördelningens kvalitet är att bidragen kontinuerligt anpassas till de nya behov som uppkommer. Nämnden har under senare år gjort flera tyngdpunktsförskjutningar i bidragsgivningen och inrättat nya typer av stipendier. Inom musikområdet har nämnden i år inrättat ett projektbidrag och samtidigt avskaffat det bidrag som tidigare riktades till samarbeten mellan komponister och musiker.

Konstnärsnämndens breda definition av konstnärlig kvalitet var också frågan för det interna seminarium som nämnden genomförde med drygt ett femtiotal medarbetare och ledamöter i oktober.

Den andra aspekten gäller kvaliteten i de administrativa förfarandena.

Kvaliteten i den administrativa handläggningen av bidragsärendena gäller bl.a. säkerheten i hanteringen av ansökningarna, hur väl rutinerna för databehandlingen fungerar,

informationen om stipendierna och hur ofta de kan sökas, något som numera till stora delar sker digitalt. Ett nytt processororienterat ärendehanteringssystem har införts vilket påverkar diarium, arkivhantering och inte minst det digitala stipendie- och bidragssystemet. Policy och rutinbeskrivningar utarbetas angående bidrags- och beslutshandlingen. Nämnden strävar efter att se över och förbättra handläggningen. Nämndens hemsidor är av stor betydelse för den utåtriktade informationen och uppdateras kontinuerligt.

Nämnden har under långt tid fokuserat på användarvänlighet och service gentemot de ansökande konstnärerna. Kansliet har även utökat och utvecklat underlag, rutiner och service gentemot de ledamöter som bedömer ansökningar.

3.2 Jämställdhet

Konstnärsnämnden har sedan 1998 redovisat offentlig statistik över bidrag och stipendier uppdelat på kön. Redovisningen avser såväl antal sökande/bidragsmottagare som hur bidragens totala belopp fördelas mellan könen.

Konstnärsnämndens styrelse har under året antagit en jämställdhetspolicy som berör såväl interna personalpolitiska som kultur- och konstnärspolitiska aspekter. Ledamöterna i nämndens styrelse, Bildkonstnärsfonden, arbetsgrupperna och referensgruppen, har en jämställd representation mellan könen. Alla bidrags- och stipendiebeslut vid nämnden ska beakta att jämställdhet är en målsättning i antal bidrag samt i medelstipendium.

Konstnärsnämnden använder begreppet *statistisk jämställdhet* och avser därmed en fördelning där ettdera könet är representerat eller förfogar över resurser till minst 40 procent men med målet om en 50-50 procent fördelning enligt definition av SOU 2006:42 *Plats på scen*. Av årets behandlade ansökningar var 55 % från kvinnor och bidragen fördelades med 53 % till kvinnliga sökanden som erhöll 53 % av de utdelade medlen. Nämnden har noterat att män i regel ansöker om högre belopp för sina projekt och resor än kvinnor, något som nämnden arbetar aktivt med att försöka utjämna.

Konstnärsnämnden har tillsammans med Kulturrådet i uppgift att samverka med Statens musikverk kring uppdraget om att främja jämställdhet inom musiklivet 2011-2014. Konstnärsnämndens rapport om konstnärers inkomster ur ett jämställdhetsperspektiv översattes 2011 till engelska och trycktes 2012. Titeln är *A Survey of Artists' Income in a Gender Perspective* och rapporten distribuerades internationellt.

Inom Iaspis genomfördes seminariet *A History of it's own? Graphic Design and Feminism* på initiativ av grafiska formgivaren och ateljéstipendiaten Sara De Bondt. Seminariet behandlade i huvudsak historieskrivning inom området; hur man idag arbetar med att skriva om designhistorien så att den även inkluderar kvinnor.

3.3 Mångfald

Konstnärsnämnden arbetar med att mångfaldsperspektivet parallellt med jämställdhetsperspektivet ska genomsyra verksamheten. Perspektiven ska beaktas i allt från rekrytering av personal och ledamöter till bidrags- och stipendiegivning, vilket också beskrivs i den mångfaldspolicy som antogs 2012.

Många stipendie- och bidragsansökare är idag svenskar med utländsk bakgrund eller utländska medborgare verksamma i Sverige. Bland nämndens ledamöter i de beslutande grupperna finns en medvetenhet om målsättningen att etnisk och kulturell mångfalden ska främjas.

Det är viktigt att ledamöterna oavsett egen etnisk eller kulturell bakgrund som grupp omfattar kunskap om genrer och konstyttringar utanför de rådande normerna för att rätt kunna bedöma inkomna ansökningar. Om sådan kunskap saknas i en beslutande grupp adjungeras eller tillfrågas utomstående expertis.

Inom de internationella programmen och genom det internationella kulturutbytet har mångfaldsfrågan en naturlig bas. Bildkonstnärsfonden och arbetsgrupperna noterar att det är allt lättare att uppfylla kraven på mångfald vid bidragsfördelningen. Konstnärsnämnden arbetar även med metoder för att belägga mångfald gällande genrer och ålder.

3.4 Regionala utfallet

Konstnärsnämnden ska kartlägga, kommentera och redovisa det regionala utfallet av sin verksamhet enligt metodanvisningar från Statens Kulturråd.

Konstnärsnämnden har redovisat det regionala utfallet av sin verksamhet för år 2012 till Statens kulturråd. Nämndens bidragsgivning grundar sig i ansökningar från individer och den geografiska hemorten avgörs av var personen ifråga är skriven. Var dessa enskilda konstnärer sedan arbetar, visar sin konst eller var deras konstnärliga verk spelas eller uppförs kan inte utläsas av denna statistik. Produktion av konst och distribution av konst bör inte sammanblandas i analysen med den ort som konstnären är skriven på. Konstnärsnämndens bidragsgivning grundar sig på inkomna ansökningar. Eftersom Konstnärsnämndens stipendie- och bidragsgivning inte är produktionsfokuserad redovisas inte var konstnärerna sedan producerar och/eller visar sin konst.

Vid undersökningar visar det sig att den geografiska spridningen på inkomna ansökningar i stort sammanfaller med antalet konstnärer som bor i respektive region. Den geografiska spridningen beaktas av de beslutande organen inom Konstnärsnämnden på så sätt att det procentuella antalet ansökningar från en viss region i huvudsak ska sammanfalla med det procentuella antalet bifall, dvs. det ska vara lika svårt eller lätt att få ett stipendium om man är boende i Karlskrona som boende i Stockholm. Det faktum att över 50 % av alla ansökningar kommer ifrån konstnärer boende i Stockholms-regionen gör att de också erhåller motsvarande procentsats medel.

3.5 Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete

Konstnärsnämnden har fortsatt att utvidga sitt internationella arbete inom annan verksamhet än stipendie- och bidragsgivning. Nämnden har under året slutrapporterat ett EU-samarbete om konstnärers mobilitet i Europa. Kanslichefen Ann Larsson har deltagit som expert och aktivt medverkat i en mindre skrivande grupp till framtagandet av rapporten, som nämnden också översatt till svenska under namnet *Uppbyggnad av ett starkt ramverk för konstnärers rörlighet: fem huvudprinciper*. Kanslichefen är Sveriges ledamot i styrelsen för Kulturkontakt Nord under Nordiska Ministerrådet. Nämndens tjänster har också efterfrågats internationellt p.g.a. den kompetens som finns om konstnärers villkor inom trygghetssystemen, t.ex. vid en hearing i Wien och med material till Québec (se avsnitt 7.5). Aspekter på konstnärers problem med visum till USA har sammanställts på uppdrag av Kulturdepartementet. Nämnden har givit ut antologin *Konstnärerna och kulturnäringarna*, med texter från ett antal internationellt kända forskare. Antologin, som är på både svenska och engelska, har vunnit gehör internationellt. Andra utredningar översatts helt eller delvis och distribueras internationellt.

Nämnden har utökat sin bevakning av EU:s arbete med kultur- och konstnärspolitiska frågor. En bättre internationell överblick eftersträvas i syfte att kunna jämföra olika kulturpolitiska satsningar. Konstnärsnämndens internationella nätverk utvecklas genom deltagande vid olika nätverksmöten, ett aktivt medlemskap i IFACCA och IETM samt ett nordiskt samarbete kring internationalisering. Samtliga avdelningar arbetar med att öka kompetensen om konstnärsstöd och internationellt utbyte i andra länder.

Konstnärsnämndens internationella program är en betydelsefull del av nämndens arbete. När Iaspis, det internationella programmet för bild- och formkonstnärer, startade på 1990-talet fanns inget liknande. Formen med ateljéer såväl inom som utom Sverige har sedan blivit vägledande för många, vilket vi kan se inte minst i de regionala kulturplanerna. Programmet har därmed också fått en betydelsefull roll som samverkanspart regionalt.

Internationella dansprogrammet har under 2012 inlett samarbeten med ateljéplattformar utomlands, den ena i New York och den andra i Berlin.

Från 2012 har Konstnärsnämnden fått ett treårigt uppdrag från regeringen att utveckla en verksamhet för internationellt kulturutbyte för musiker med särskild inriktning på komponister. Läs mer under 6.2 Internationellt kulturutbyte inom musikområdet.

Konstnärernas återrapportering av internationellt kulturutbyte presenteras från och med 2012 i urval på hemsidan. Det är ett led i att synliggöra det internationella kulturutbytet samt ge bättre information och inspiration till de som vill söka stöd för internationellt utbyte.

3.6 Samverkan

Konstnärsnämnden ska lämna en samlad redovisning av genomförda insatser och en bedömning av resultatet av samverkan med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället.

Samverkan med myndigheter och andra offentliga aktörer

Konstnärsnämnden samarbetar kontinuerligt med ett antal andra myndigheter inom men även utanför kulturområdet. Samarbetet sker på många plan. Kansliets personal deltar i nätverk med andra myndigheter både inom och utanför kultursektorn. Samverkan med Kulturrådet sker i en rad frågor som förutom regeringsuppdragen också omfattar bidragsfrågor och administrativ samverkan. De båda myndigheterna samarbetade t.ex. om ett seminarium under Almedalsveckan om konstnärens roll i samhällsutvecklingen. Likaså samarbetade myndigheterna om en kurs för all personal i förvaltningskunskap. Samverkan sker också i fråga om upphandlingar, juridiska frågor och it-frågor. Konstnärsnämnden har även deltagit i kulturmyndigheternas webbnätverk för erfarenhetsutbyte om webbfrågor.

Sedan implementeringen av kultursamverkansmodellen samarbetar nämnden med alla ingående kulturmyndigheter i Samverkansrådet, som leds av Kulturrådet. Samma myndighetssamverkan sker i arbetsgruppen för uppföljning av regionernas kulturplaner samt i den förberedande gruppen för Samverkansrådet. Arbetet med kultursamverkansmodellen tar mycket tid i anspråk eftersom nämnden lämnar synpunkter på alla kulturplaner och modeller för uppföljning. Reformen är dock intressant att följa och leder till en nationell dialog om konst- och konstnärspolitik.

I samarbete med Kulturrådet och i samråd med Musikverket har kartläggningen av det statliga stödet till musikarrangörerna pågått under året. Konstnärsnämnden har bl.a. bidragit med att genomföra en stor enkätundersökning som riktats till drygt 1000 musiker och komponister som sökt stöd hos nämnden under det senaste året med frågor om villkoren hos olika arrangörer/spelställen. Uppdraget har förlängts och ska redovisas den 1 mars 2013.

Samarbete med Musikverket och Kulturrådet pågår också i uppdraget att främja jämställdhet inom musiklivet. Under året har riktlinjer för projektstöd arbetats fram och en bidragsfördelning ägde rum i juni. I en studie om konstnärlig gestaltning i offentlig miljö samverkar nämnden med Statens Konstråd och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Inom Handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar har nämnden samarbetat med de myndigheter från näringspolitik och kultur som ingår i samverkansgruppen. Kulturmyndigheterna slutredovisade uppdraget i juni.

Myndighetssamverkan har också skett för att diskutera samordning inom bild- och formområdet. I samverkansgruppen ingår förutom Konstnärsnämnden Kulturrådet, Statens konstråd, Riksutställningar, Moderna museet och Nationalmuseum. Frågor som har diskuterats är bl a hur myndigheterna kan samverka under kulturhuvudstadsåret i Umeå, att samordna information och att lokalisera platser med stark utveckling inom bild- och formområdet i landet.

Inom verksamhetsgrenen bevakning av konstnärers villkor har samarbetet med Försäkringskassan och Skatteverket utvecklats. Konstnärsnämnden har en samtalsplattform för arbetsmarknadsfrågor i vilken AF Kultur Media och Kulturrådet deltar.

En samverkan med kulturhuvudstadsåret Umeå 2014 har inletts under året. Flera handläggare har besökt Umeå och informerat om Konstnärsnämndens stöd. I arbetsgrupperna har särskild hänsyn tagits till ansökningar för verksamhet under året, bl. a. för internationellt kulturutbyte och projektbidrag.

Konstnärsnämnden har under året vid ett antal möten samverkat i planeringen kring projektet *Nordic Cool*. I projektgruppen har Utrikes- och Kulturdepartementet, Kultur-

rådet, Svenska Institutet, Statens musikverk, Svenska Filminstitutet och Svensk Form deltagit.

Samverkan mellan myndigheter och organisationer

Konstnärsnämnden har under året deltagit i *Samrådsgruppen för internationella Musikfrågor* där även Kulturrådet, Statens musikverk, Svenska Institutet, Utrikesdepartementet, Export Music Sweden, Sveriges Radio ingår. Gruppen samordnar information om internationell musikverksamhet och bidragsgivning. Inom dansområdet samverkar nämnden med Dansens Hus och Kulturrådet om nationella och internationella frågor.

I frågor om kulturarbetsmarknaden pågår ett kontinuerligt samarbete med AF Kultur Media, centrumbildningar, fackliga och arbetsgivarorganisationer inom kulturområdet. Nämnden har återkommande samtal med konstnärorganisationerna, framför allt KLYS, också med anledning av Kultursamverkansmodellen. I referensgruppen för Konstnärsguiden ingår tjänstemän från KLYS medlemsorganisationer.

Internationell och interkulturell samverkan

Nämnden samarbetar med ett stort antal kulturinstitutioner och organisationer i Sverige bl.a. i sitt arbete med utländska bild- och formkonstnärer som gästar Iaspis-ateljéerna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå samt utländska danskonstnärer inom Internationella dansprogrammet i Malmö och Göteborg. Många regioner önskar ett utvecklat samarbete med Konstnärsnämnden i utveckling av residens för konstnärer.

I och med de omfattande internationella programmen har nämnden också många kontakter runt om i världen. Inom Iaspisprogrammet har många kontakter tagits med presumtiva plattformar för kommande samarbete. Konstnärsnämnden har varit Sveriges expert i EU-samarbetet och OMC-gruppen för konstnärers mobilitet, ett uppdrag som slutrapporterades i somras. Konstnärsnämnden har också spridit antologin *Konstnären i de kulturella näringarna* i nätverken inom EU och den internationella IFACCA (International Federation of Arts Councils and Cultural Agencies). Det nordiska samarbetet utvecklas också genom kanslichefens uppdrag som ledamot i Kulturkontakt Nord.

3.7 Kommunikation, webb och ärendehantering

I Konstnärsnämndens lokaler har det under året förekommit offentlig programverksamhet, Öppet Hus och konstnärspresentationer inom Iaspisprogrammet, ett symposium för internationella och svenska koreografer inom det internationella dansprogrammet, informationsmöten om stipendier och bidrag, pressrelease av antologin *Konstnärerna och kulturnäringarna*, studiebesök och möten. Några heldagskonferenser har ägt rum, bl. a. med Af Kultur och Media och centrumbildningarna samt en heldag för nämndens ledamöter och personal om det breda kvalitetsbegreppet. Nämnden har varit representerad vid ett antal konferenser såväl inom som utom Sverige och arrangerade bl.a. tillsammans med Kulturrådet ett seminarium om konstnärers villkor under Almedalsveckan på Gotland.

Konstnärsnämnden har under året genomfört ett stort antal offentliga informationsmöten runt om i landet för konstnärer och studerande vid de konstnärliga högskolorna. En ny form som prövats är offentliga presentationer tillsammans med andra kulturmyndigheter, en form som visat sig vara mycket uppskattad.

Stipendiater som fått stöd för internationellt kulturutbyte har nu fått möjlighet att förmedla sina intryck på en särskild del av webben. Konstnärsguiden har startat ett nyhetsbrev angående förändringar på hemsidan.

Nämnden har under året utvecklat en digital återkoppling till tidigare stipendiater. Det har underlättat hanteringen och tolkningen av redovisningar och skapat bättre möjligheter till uppföljning på kort och lång sikt. Inte minst det senare är av intresse eftersom effekterna av ett stipendium ofta visar sig efter en längre tid.

Det nya ärendehanteringssystemet öppnades som planerat i stor skala mot stipendiesökare och ledamöter 2012. Det var en radikal förändring som över lag tagits väl emot av de externa användarna på webben, bland annat för att nämnden nu övergick till den form av

elektronisk legitimering som blivit standard. För personalen och ledamöterna i de granskande grupperna har nya och ej färdigutvecklade arbetsrutiner gjort att arbetet blivit mer komplicerat och tagit mer tid än tidigare. En fördel med det nya systemet är att samtliga ansökningar i sin helhet presenteras och granskas i digital form. Systemet har också gjort att myndigheten nu är väl förberett för att arkivera sitt material enligt Riksarkivets nya bestämmelser. De vinster som nämnden räknade med att digitaliseringen skulle medföra har än så länge bara delvis kunnat hämtas hem under införandefasen. Till vinsterna kan räknas att betydligt mindre papper behöver hanteras i arbetet med ansökningarna.

Webbstatistik

Tabell 4. Webbstatistik över besök på Konstnärsnämnden.se 2010-2012

Besök på Konstnarsnamnden.se	2010	2011	2012
	Webb	Webb	Webb
Nedladdade sidor	829 211	836 998	1 058 644
Unika besökare	81 120	88 689	115 934
Förstagångsbesökare	80 422	88 556	107 170
Återkommande besökare	136 117	155 637	190 767

Antalet besök på Konstnärsnämndens hemsida har ökat på alla sätt. "Min sida" har tagits bort från 2012 i och med att det nya ärendehanteringssystemet infördes och redovisas därför inte längre.

Tabell 5. Registrerade prenumeranter på Konstnärsnämndens nyhetsbrev 2011-2012

	2011	2012
Konstnärsnämnden	2 548	3 929
Iaspis	4 903	5 101
Internationella dansprogrammet	682	1 723
Konstnärsguiden	-	3 432

Samtliga nyhetsbrev från Konstnärsnämnden har fått fler prenumeranter under 2012 jämfört med 2011. Konstnärsguiden lanserade sitt nyhetsbrev i slutet av 2012.

3.8 Sammanfattning och bedömning av resultatet

Konstnärsnämndens roll som samverkanspart i många uppdrag och nätverk är påfallande. Inom nämnden finns mycket samlad kunskap om konstnärers villkor och förutsättningarna för konstnärlig skapande. Nämnden har också stor erfarenhet av vilka förutsättningar som måste gälla för att det internationella utbytet ska fungera. Denna kunskap efterfrågas allt mer regionalt, nationellt och internationellt.

Konstnärsnämndens breda definition av konstnärlig kvalitet är vedertagen i nämndens arbetsgrupper, referensgrupp och styrelse. Det blir en självklarhet att försöka göra bidragsgivningen så rättvis som möjligt och ta hänsyn till alla aspekter. Det innebär att det finns en ständigt pågående diskussion om vad konstnärlig kvalitet är. Kvalitet i handläggning och administration är också viktiga för nämndens rättssäkerhet och användarvänlighet. Anpassningen av det nya ärendehanteringssystemet har varit svårare, kostsammare och mer tidskrävande än beräknat, men vinsterna kommer i form av säkrare arkivering, lättare att ta fram statistik och mindre pappershantering.

Konstnärsnämnden har arbetat med jämställdhetsfrågor under lång tid. All statistik visar att kvinnornas andel av ansökningar och beslut ökat genom åren. Inom musikområdet sker en försiktig ökning av andelen kvinnor. Nämnden kan endast göra marginella insatser, genom en medveten bidragsfördelning, för att påverka detta faktum då antalet aktiva

män inom området i antal är så omfattande. En annan insats för förändring är de medel regeringen avsatt för projekt för jämställdhet inom musiklivet och som Musikverket ansvarar för i samverkan med Konstnärsnämnden och Kulturrådet.

Det finns en medvetenhet och vilja att se till mångfalden, men det saknas ännu metoder, som inom jämställdhetsområdet, för att statistiskt belägga att förändringar sker. Konstnärsnämnden har arbetat med information, t.ex. till deltagarna i integrationsprojektet *Inte konst?* i Norrköping och ett öppet ansökningsförfarande och en bred definition av konstnärlig kvalitet i urvalet av deltagare i projektet *Meetingpoint* i Malmö och Göteborg. Där fick ett stort antal konstnärer möta svenska och internationella experter inom bild- och formområdet.

Konstnärsnämnden arbetar även med metoder för att belägga mångfald gällande genrer och ålder.

4 Regeringsuppdrag och remisser

Under senare år har Konstnärsnämndens roll som part i olika regeringsuppdrag och som remissinstans förstärkts. Utgångspunkten för detta arbete är att se frågorna ur konstnärernas perspektiv.

4.1 Samverkansråd inom ramen för kultursamverkansmodellen

Konstnärsnämnden ska delta i det samverkansråd vid Statens kulturråd som ska hantera frågor om statens roll och ansvar inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Konstnärsnämnden ingår tillsammans med andra kulturmyndigheter i samverkansrådet vid Statens kulturråd. Ett av målen med Kultursamverkansmodellen är att förbättra villkoren för kulturskapare i hela landet, vilket även är Konstnärsnämndens uppdrag att bevaka. Nämnden har för tredje året i följd tagit del av regionernas/landstingens kulturplaner och lämnat synpunkter på såväl de nya (5 st) som de reviderade. Konstnärsnämnden ingår även i Samverkansrådets förberedande grupp samt Arbetsgruppen för uppföljning.

2012 beviljades KLYS ett stöd för andra året i rad på 300 000 kr för att stärka konstnärernas roll i regionaliseringsprocessen.

4.2 Kulturella och kreativa näringar

Konstnärsnämnden ska i samverkan med andra kulturmyndigheter lämna en gemensam resultatbedömning av arbetet för att främja kulturella och kreativa näringar. I uppdraget ingår också att bedöma hur arbetet med att främja kulturella och kreativa näringar kan vidareföras fr.o.m. 2013.

Konstnärsnämnden har i samverkan med andra kulturmyndigheter som bland annat Statens kulturråd, Riksantikvarieämbetet och Riksarkivet lämnat en gemensam resultatbedömning av arbetet med handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar som gällde under perioden 2009-2012. Riksantikvarieämbetet har samordnat redovisningen.

Handlingsplanen har bidragit till uppkomsten av ett nytt myndighetsnätverk över politikområdena. Samverkan mellan kultur- och näringsmyndigheterna har inte varit friktionsfritt, men helhetsbedömningen är ändå positiv eftersom ett flertal konkreta projekt har utvecklats utifrån handlingsplanen.

Lotta Lekvall, ledamot i Konstnärsnämndens styrelse, ingick som ledamot och Ingrid Elam, styrelseordförande i Konstnärsnämndens styrelse, ingick som expert i regeringens Råd för kulturella och kreativa näringar.

4.3 Europeiskt samarbete för att underlätta konstnärers rörlighet i Europa

Regeringen uppdrar åt Konstnärsnämnden att som Sveriges expert delta i EU-samarbetet i OMC-gruppen för konstnärernas rörlighet inom Europa.

Kanslichefen Ann Larsson har under 2011 och 2012 deltagit som Sveriges expert i EU:s OMC-grupp¹ för stöd till konstnärers och mindre kulturorganisationers mobilitet i Europa. Larsson var en av de fyra experter som utsågs till skrivargruppen för handboken, rapporten *Building a strong framework for artists' mobility: Five key Principles*, om de förutsättningar som gäller inom olika europeiska länder². Arbetsgruppen avslutade sitt arbete i juni.

Konstnärsnämnden har under hösten översatt huvuddokumentet till svenska.

1 OMC står för *Open Method of Coordination* och är en metod för EU:s institutioner att kommunicera med sina medlemsstater. Det är också ett forum för samarbete kring frågor där lagstiftning på nationell, snarare än på europeisk nivå, styr området.

2 <http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/documents/201212mobility-of-artists-final-report.pdf>

4.4 Internationellt kulturutbyte på musikområdet

Konstnärsnämnden ska utveckla en verksamhet för internationellt kulturutbyte på musikområdet som bygger på erfarenheterna från Iaspis och Internationella dansprogrammet. Arbetet ska ske efter samråd med berörda aktörer.

För perioden 2012-2014 har regeringen anslagit 2 mnkr per år att användas för utveckling av en struktur för internationellt kulturutbyte på musikområdet, med särskilt fokus på komponisterna. Uppdraget delredovisades till Kulturdepartementet den 15 oktober 2012.

Konstnärsnämndens styrelse har antagit uppdrags- och måldokument för det internationella musikprogrammet. Programmet innefattar stipendier för internationellt kulturutbyte, längre arbetsvistelser samt internationella samarbetsprojekt. Läs vidare under *Internationellt utbyte*.

4.5 Kartläggning av statligt stöd till musikarrangörer

Konstnärsnämnden och Statens kulturråd ska i samråd med Statens musikverk kartlägga och analysera arrangörsverksamheten på musikområdet.

Konstnärsnämnden har deltagit i arbetet dels genom en styrgrupp och dels en arbetsgrupp. Under hösten har nämnden genomfört en enkätundersökning riktad till de musiker och komponister som erhållit stöd av nämnden under det senaste året. I enkäten frågas efter konstnärernas erfarenheter av olika musikarrangörer. Enkäten besvarades av 680 personer.

4.6 Samverkan med Statens musikverk för ökad jämställdhet inom musiklivet

2011 erhöll Statens musikverk uppdraget att i samverkan med Konstnärsnämnden och Statens kulturråd samt andra berörda parter på området stödja projekt i syfte att främja ökad jämställdhet inom musiken under perioden 2011-2014. Jämställdhetsprojektet omfattar totalt 8 miljoner kronor.

Konstnärsnämnden har ingått i arbetsgruppen för att utveckla stödsystemet och i referensgruppen inför beslutsomgång som ägde rum under våren då ca 2,4 mnkr fördelades.

4.7 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014

Konstnärsnämnden ska i dialog med Umeå kommun se över möjligheterna att medverka inför och under Umeå Europas kulturhuvudstad 2014.

Konstnärsnämnden har under året på många olika sätt varit i dialog med Umeå om hur nämnden på bästa sätt kan stödja Kulturhuvudstadsåret 2014. Arbetsgrupperna är väl införstådda med att prioritera ansökningar som stärker genomförandet av Kulturhuvudstadsåret i Umeå.

4.8 Remisser

Konstnärsnämnden ska som statlig myndighet besvara remisser och utgår i detta arbete framför allt från konstnärernas perspektiv. Under 2012 har Konstnärsnämnden lämnat sammanlagt åtta remissvar/yttranden:

En översyn av tryck- och yttrandefriheten (SOU 2012:55), Att angöra en kulturbrygga (SOU 2012:16), Förslag om ändring av begreppen konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete (U 2012/3740/UH), Stödsystem för hantering av innovationer och immateriella tillgångar vid universitet och högskolor (U 2011:11), Nationell samordning av hemslöjd – en översyn av nämnden för hemslöjdsfrågor, Kreativa Stockholm – förslag till handlingsplan för kulturella och kreativa näringar i Stockholmsregionen, Återrapportering av kulturmyndigheternas arbete med kulturella och kreativa näringar, Europeiska kom-

missionens utkast till förslag angående audiovisuella verk. Läs mer om remissvaren på hemsidan www.konstnarsnamnden.se/om_konstnarsnamnden/remissvar.

4.9 Sammanfattning och bedömning av resultatet

Under 2012 har Konstnärsnämnden haft sju regeringsuppdrag, en ökning med två jämfört med 2011. Fem av dem har löpt under hela året, medan två avslutades till sommaren. Fyra av dem är fleråriga uppdrag, såsom deltagandet i Samverkansrådet inom Kultursamverkansmodellen, utveckling av ett internationellt musikprogram inom Konstnärsnämnden, uppdraget för ökad jämställdhet inom musiken i samverkan med Musikverket och Kulturrådet samt medverkan inför och under Umeå kulturhuvudstadsår 2014.

Uppdragen är olika och skiljer sig åt ur flera aspekter. Men överlag finner nämnden att samverkansuppdragen är viktiga för att bevaka och sprida kunskap om konstnärers villkor och förutsättningar för konstnärligt skapande.

5. Stipendier och bidrag

Målet för Konstnärsnämndens stipendier och bidrag är att de ska främja möjligheten för kvalificerade konstnärer som lever eller verkar i Sverige att ägna sig åt sitt konstnärliga arbete och att vidareutveckla sitt konstnärskap.

Konstnärsnämndens bidragsverksamhet berör konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Konstnärer inom olika områden arbetar under sinsemellan mycket olika förutsättningar och nämndens insatser har därmed delvis olika inriktning inom skilda konstområden. Det återspeglas i att nämnden fördelar olika former av bidrag och stipendier med skilda ändamål och att de bidragsfördelande instanserna tillämpar olika praxis vad gäller storleken av stipendierna/bidragen och vid vilken vikt de lägger vid de olika formerna av stipendier/bidrag och deras långsiktighet. Dessa bedömningar är givetvis också beroende av vilka ekonomiska resurser som står till respektive konstområdes förfogande.

Enligt gällande förordningar fördelas stöden som konstnärsbidrag, projektbidrag och långtidsstipendier. Konstnärsbidrag utgår i huvudsak för att ge aktiv konstnär en sådan ekonomisk trygghet under viss tid att han eller hon kan ägna sig åt konstnärlig yrkesutövning utan avbrott eller åt experiment och nydanande inom konstnärlig verksamhet (SFS 1976:528).

Nämndens beslut om stipendier och bidrag ska grundas på en bedömning av de sökandes konstnärliga kvalitet(er), deras verksamhets omfattning samt deras ekonomiska behov. Man ska också ta med aspekter som att fördelningen ska ge kvinnor och män lika möjligheter och att konstnärer i olika delar av landet ska få stöd. Att olika genrer och stilar inom konstområdena ska stödjas är av vikt och en del av mångfaldsbegreppet som även ska ta hänsyn till att Sverige är mångkulturellt.

Konstnärsnämndens stipendier och bidrag skiljer sig från många andra där det ofta krävs medfinansiering från annat håll eller att man arbetar med en viss målgrupp eller med en inriktning som är finansiärens. Nämnden utgår från den enskilde konstnärens behov och initiativ och stödet ges utan krav på att några andra ändamål än konstnärens ska uppfyllas och att stipendierna ska fördelas med den bredd och innanför de ramar som förordningen anger.

Totalt utbetalade Konstnärsnämnden 121 mkr till 2 103 nya och löpande stipendier och bidrag till konstnärer, exklusive kostnader för resor, boende etc om ca 10 mkr. Genom 1 472 nya beslut fördelades i direkta stipendier och bidrag totalt 76 mkr. Därtill kommer kostnader inom de internationella programmen för studio- och ateljévistelser samt andra aktiviteter till stöd för konstnärernas internationalisering som redovisas i kapitel 6. Bild- och formområdet har den största andelen av medlen, följt av musiken och sedan områdena, film, dans och teater.

För exakta uppgifter om beslutade och utbetalda medel se tabell 6 a och b.

Tabell 6 a. Beslutade och löpande stipendier och bidrag i kronor åren 2010– 2012 samt utbetalade stipendier och bidrag år 2012 (exklusive inkomstgarantier). Belopp i kronor

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2010	2011	2012	2012
Bild- och formkonstnärer				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	11 600 000	8 700 000	7 200 000	7 200 000
Tvååriga	27 840 000	29 280 000	27 480 000	27 480 000
Femåriga	6 350 000	6 400 000	6 732 000	6 600 000
Summa arbetsstipendier	45 790 000	44 380 000	41 412 000	41 280 000
Stora stipendiet	300 000	300 000	300 000	300 000
Dynamostipendiet	150 000	150 000	-	-
Långtidsstipendier	4 197 600	4 237 200	3 696 000	3 696 000
Pensionsbidrag	2 180 000	1 960 000	1 740 000	1 740 000
Efterlevandebidrag	10 000	10 000	10 000	50 000
Assistentstipendier	855 000	1 035 000	1 500 000	1 500 000
Målinriktade arbetsstip (se tvååriga arbetsstipendier)				
Projektbidrag	8 685 000	9 283 000	9 144 000	9 141 300
Extraordinärt projektbidrag (se not)				
Utländska konstnärer/curatorer vid Iaspisateljé	3 134 000	3 719 000	3 736 800	966 300
Svenska konstnärer vid Iaspisateljé	1 110 000	760 000	1 160 000	1 160 000
Svenska konstnärer vid utlandsateljé	3 022 800**	1 712 200	1 415 000	1 070 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	5 724 000	4 242 000	4 723 500	4 718 700
Pilotvistelse inom formområdet		75 000		
Summa	75 158 400	71 863 400	68 837 300	65 622 300

Musik				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	11 426 000	10 300 000	11 100 000	11 100 000
Tvååriga	370 000	450 000	200 000	200 000
Femåriga	1 560 000	2 700 000	2 500 000	2 400 000
Summa arbetsstipendier	13 356 000	13 450 000	13 800 000	13 700 000
Långtidsstipendier	2 544 000	3 210 000	3 168 000*	3 036 000
Pensionsbidrag	520 000	400 000	400 000	400 000
Efterlevandebidrag	20 000	20 000	20 000	20 000
Målinriktade arbetsstipendier	280 000	-	-	-
Projektbidrag	-	-	2 350 000	2 350 000
Samarbete mellan komponister och musiker	1 642 600	1 932 100	-	93 500
Uruppförande - projektbidrag	-	483 300	-	-
Bidrag till internationellt kulturutbyte	1 109 000	1 406 000	2 508 400*	2 466 000
Summa	19 471 600	20 901 400	22 246 400*	22 065 500

* Ändring efter inlämning av årsredovisning till regeringen.

** Övriga kostnader ingår 2010 men redovisas inte 2011 och 2012.

Tabell 6 a. försättning.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2010	2011	2012	2012
Teater				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	1 400 000	1 610 000	1 050 000	1 050 000
Tvååriga	-	-	-	-
Femåriga	-	100 000	100 000	100 000
Summa arbetsstipendier	1 400 000	1 710 000	1 150 000	1 150 000
	-	-	-	-
Långtidsstipendier	1 017 600	1 027 200	1 716 000	1 716 000
Pensionsbidrag	240 000	220 000	220 000	220 000
Efterlevandebidrag	-	-	-	-
Målinriktade arbetsstipendier	470 000	689 000	920 000	920 000
Projektbidrag	1 740 000	1 461 000	1 800 000	1 800 000
Resebidrag	551 000	613 000	589 500	585 100
Bidrag till internationellt kulturutbyte	753 000	805 000	694 700	645 700
Summa	6 171 600	6 525 200	7 090 200	7 036 800

Dans				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	1 680 000	1 470 000	1 750 000	1 750 000
Tvååriga	-	-	-	-
Femåriga	-	-	-	-
Summa arbetsstipendier	1 680 000	1 470 000	1 750 000	1 750 000
Stora stipendier	100 000	100 000	100 000	100 000
Långtidsstipendier	1 017 600	1 027 200	1 584 000	1 584 000
Pensionsbidrag	120 000	100 000	100 000	100 000
Efterlevandebidrag	-	-	-	-
Målinriktade arbetsstipendier	165 000	470 000	170 000	170 000
Projektbidrag	2 378 000	2 248 000	2 290 000	2 290 000
Resebidrag	274 000	484 000	666 000	700 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	1 194 500	1 095 000	1 034 500	981 500
Vistelser och intern. dansprojekt	1 331 500	1 135 000	960 900	960 900
Summa	8 260 600	8 129 200	8 655 400	8 636 400

Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tabell 6 a. försättning.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2010	2011	2012	2012
Film				
Arbetsstipendier				
Ettåriga	1 670 000	1 270 000	1 040 000	1 040 000
Tvååriga	-	-	-	-
Femåriga	-	-	-	-
Summa arbetsstipendier	1 670 000	1 270 000	1 040 000	1 040 000
Stora stipendier	200 000	200 000	200 000	200 000
Långtidsstipendier	1 017 900	1 027 200	1 716 000	1 716 000
Pensionsbidrag	40 000	40 000	40 000	40 000
Efterlevandebidrag	-	-	-	-
Målinriktade arbetsstipendier	902 000	470 000	600 000	600 000
Projektbidrag	2 935 000	3 625 000	3 715 000	3 715 000
Resebidrag	661 500	657 500	718 000	703 000
Bidrag till internationellt kulturutbyte	213 000	416 800	358 900*	340 900
Bidrag till Stiftelsen Filmform	800 000	800 000	800 000	800 000
Summa	8 439 400	8 506 500	9 187 900	9 124 900 ¹

* Ändring efter inlämning av årsredovisning till regeringen.

Tabell 6 b. Totalt beslutade och löpande stipendier och bidrag i kronor åren 2010– 2012 samt utbetalade stipendier och bidrag år 2012 (exklusive inkomstgarantier). Belopp i kronor.

	Beslutade stipendier			Utb. stipendier
	2010	2011	2012	2012
Totalt, Konstnärsnämnden				
<i>Arbetsstipendier</i>				
Ettåriga	27 776 000	23 350 000	22 140 000	22 140 000
Tvååriga	28 210 000	29 730 000	27 680 000	27 680 000
Femåriga	7 910 000	9 200 000	9 332 000	9 100 000
Summa arbetsstipendier	63 896 000	62 280 000	59 152 000	58 920 000
Stora stipendier	750 000	750 000	600 000	600 000
Långtidsstipendier	9 794 700	10 528 800	11 880 000*	11 748 000
Pensionsbidrag	3 100 000	2 720 000	2 500 000	2 500 000
Efterlevandebidrag	30 000	30 000	30 000	70 000
Assistentstipendier	855 000	1 035 000	1 500 000	1 500 000
Målinriktade arbetsstipendier	1 817 000	1 629 000	1 690 000	1 690 000
Projektbidrag samt extra på bild	15 738 000	16 617 000	19 299 000	19 296 300
Samarbete mellan komponister och musiker	1 642 600	1 932 100	-	93 500
Uruppförande projektbidrag		483 300		
Resebidrag	1 486 500	1 754 500	1 973 500	1 988 100
Bidrag till internationellt kulturutbyte	8 993 500	7 964 800	9 320 000*	9 152 800
Utländska konstnärer/curatorer vid Iaspisateljé	3 134 000	3 719 000	3 736 800	966 300
Svenska konstnärer vid Iaspisateljé	1 110 000	760 000	1 160 000	1 160 000
Svenska konstnärer vid utlandsateljé Iaspis	3 022 800	1 712 200	1 415 000	1 070 000
Pilotvistelse inom formområdet	-	75 000	-	-
Vistelser och intern. dansprojekt	1 331 500	1 135 000	960 900	960 900
Bidrag till Stiftelsen Filmform	800 000	800 000	800 000	800 000
Transferering till Författarfonden (Långtidsstip.)	2 544 000	2 568 000	2 904 000	2 904 000
Transferering till Författarfonden	5 216 000	5 216 000	5 216 000	5 216 000
Statliga ålderspensionsavgifter (fr o m 2010)	4 000 000	3 500 000	-	-
Sammanlagt transfereringar	129 261 600	127 209 700	124 137 200*	120 606 000
Övriga omkostnader för stipendie- och bidragsgivning (hyror, resor, boende) - ej transfereringar				10 339 200
Totalt utbetalat för stipendier, bidrag och övriga kostnader i samband med dessa				130 945 300

Bild- och formkonstnärer: För utländska stipendiater vid Iaspisateljé (beslutade belopp) är utöver stipendiebeloppet också vissa övriga kostnader (för bl.a. bostad) inräknade.

2010: För svenska konstnärer vid utlandsateljé (beslutade belopp) är utöver stipendiebeloppet också övriga kostnader (för bl.a. bostad) inräknade (gäller ej år 2012).

Musikområdet, samarbetsprojekten: I tabellen visas samtliga kostnader i samband med samarbetsprojekt/uruppförandena.

Utbetalade transfereringsbidrag: Den totala summan transfereringar är 120 606 039 kr.

Kostnader för bidragsgivning (ej transfereringar) är 10 339 223 kr.

Konstnärsnämndens ålderspensionsavgifter har tidigare betalats av Kammarkollegiet och betalas fr.o.m. 2010 ut av nämnden. 2012 har inga ålderspensionsavgifter betalats ut eftersom Konstnärsnämndens konto för detta är uppfyllt.

Statliga inkomstgarantier för konstnärer beslutas av Konstnärsnämndens styrelse och utbetalas av Kammarkollegiet, 2012 utbetalades 16,5 mkr.

* Ändring efter inlämning av årsredovisning till regeringen.

Beviljade stipendier och bidrag

Nämndens stipendier och bidrag betalas i allmänhet ut vid ett tillfälle, men det finns också ett betydande antal som löper över flera år. För att få en bild av omfattningen på det individuella och direkta stödet till konstnärer behöver man se dessa olika stipendier i ett sammanhang.

I tabellen nedan visas hur nya beslut om stipendier och bidrag fördelades på konstområden. Musiken är det enda område där männen får fler stipendier. Skillnaden i fördelning mellan könen är störst inom dansen och minst inom filmen. Skillnaderna speglar skillnader i antalet aktiva konstnärer som söker stipendier hos nämnden.

Tabell 7. Totalt antal behandlade ansökningar år 2010-2012, uppdelat på konstområde och kön.

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Bild/form									
Antal	2 240	1 494	3 734	2 351	1 649	4 000	2 529	1 709	4 238
Andel i procent	60 %	40 %		59 %	41 %		60 %	40 %	
Musik									
Antal	738	1 373	2 111	691	1 243	1 934	614	1 078	1 692
Andel i procent	35 %	65 %		36 %	64 %		36 %	64 %	
Teater									
Antal	367	225	592	342	201	543	428	319	747
Andel i procent	62 %	38 %		63 %	37 %		57 %	43 %	
Dans									
Antal	458	164	622	509	197	706	533	200	733
Andel i procent	74 %	26 %		72 %	28 %		73 %	27 %	
Film									
Antal	397	317	714	396	344	740	485	422	907
Andel i procent	56 %	44 %		54 %	46 %		53 %	47 %	
Totalt									
Antal	4 200	3 573	7 773	4 289	3 634	7 923	4 589	3 728	8 317
Andel i procent	54 %	46 %		54 %	46 %		55 %	45 %	

Totalt har 8 317 ansökningar behandlats av Konstnärsnämnden under året, en ökning med 5 % jämfört med 2011. Den största ökningen låg inom teater, 38 % och film, 23 %. Inom musiken minskade antalet ansökningar med 14 %. Kvinnornas andel har ökat och utgör 55 % av den totala mängden behandlade ansökningar.

Tabell 8. Antal stipendier och bidrag fördelade genom nya beslut 2010 – 2012

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Bild/form									
Antal	290	238	528	265	193	458	300	209	509
Andel i procent	55 %	45 %		58 %	42 %		59 %	41 %	
Musik									
Antal	134	235	381	137	237	389	175	268	443
Andel i procent	35 %	62 %		35 %	61 %		40 %	60 %	
Teater									
Antal	78	50	128	90	62	152	98	72	170
Andel i procent	61 %	39 %		59 %	41 %		58 %	42 %	
Dans									
Antal	111	56	167	120	60	180	139	68	207
Andel i procent	66 %	34 %		67 %	33 %		67 %	33 %	
Film									
Antal	81	51	132	73	65	138	74	69	143
Andel i procent	61 %	39 %		53 %	47 %		52 %	48 %	
Totalt									
Antal	664	711	1 336	685	617	1 317	786	686	1 472
Andel i procent	50 %	53 %		52 %	47 %		53 %	47 %	

I summan för musik ingår 12 respektive 15 samarbetsprojekt åren 2010 – 2011

I Stockholms län bor ungefär en femtedel av Sveriges befolkning, men mer än hälften av dem som söker stipendier hos Konstnärsnämnden är bosatta där. Ungefär en tredjedel av de sökande bor i Västra Götaland eller i Skåne. Övriga län står för en eller ett par procent vardera av ansökningarna. I de huvudsakligen kollektiva konstformerna musik, teater, dans och film är koncentrationen till de tre storstadsområdena särskilt tydlig, medan den är något mindre bland bild- och formkonstnärer. En förklaring till att så många konstnärer bosätter sig i de större städerna framgår av Konstnärsnämndens stora inkomstundersökning, som visar att många högskoleutbildade konstnärer söker sig till storstadsområdena på grund av att en större publik och fler arenor att uppträda på. Resultaten av konstnärernas arbete har å andra sidan en betydligt vidare spridning både i Sverige och utomlands.

Stora delar av nämndens bidragsgivning följs upp genom redovisningar av de enskilda bidragen. Nämnden får därmed fortlöpande information om hur resultaten av bidragen svarar mot angivna mål. Under året har arbetet med uppföljningarna utvecklats genom att fler webbaserade undersökningar och stipendieredovisningar samlats in. Sammantaget stödjer de utökade uppföljningarna nämndens uppfattning att dess stipendier och bidrag är effektiva medel för att ge enskilda konstnärer möjlighet till skapande och utveckling.

5.1 Redovisning av bidragsformerna

Det finns några grundformer av stipendier och bidrag som nu används inom alla konstområden: arbetsstipendier, långtidsstipendier, projektbidrag och bidrag till internationellt kulturutbyte. Till synes lika har de ändå i viss mån kommit att användas på lite skiftande sätt för att motsvara områdenas specifika förhållanden. Tillgången på medel har också spelat stor roll för hur stipendiesystemet utvecklats. Inom bild- och form samt musik fördelas ett betydande antal femåriga arbetsstipendier, medan detta mer sällan förekommer inom teater, dans och film. Stipendiebeloppen är generellt högre inom bild- och formområdet, en följd av att storleken på det särskilda Visningsersättningsanslaget gör det möjligt att upprätthålla en bredd i stipendiefördelningen trots att stipendierna är högre.

Arbetsstipendium

Arbetsstipendium är ett konstnärsbidrag som enligt bidragsförordningen (SFS:1976:528) syftar till att mottagarna ska kunna ägna sig åt konstnärlig yrkesutövning under viss tid. I ansökan krävs inget specifikt syfte eller budget och mottagaren åläggs inget återrapporteringskrav. Stipendiet kan i detta syfte tolkas brett och finansiera exempelvis inköp av material och utrustning eller skuldsanering, dvs. genast komma att användas i sin helhet. Stipendiet är inte ersättning för arbete och medför inte att något arbetsgivarförhållande uppstår för Konstnärsnämnden gentemot mottagaren. Benämningarna "ettåriga", "tvååriga" och "femåriga" anger på hur många år utbetalningarna kommer att spridas.

Ett- och tvååriga arbetsstipendier, s.k. punktstipendier, är skattefria medan fleråriga löpande stipendier enligt skattelagen är beskattade. På de beskattade stipendierna betalas pensionsavgift, vilket finansieras från en separat budget. Stipendier kan inte räknas med i den sjukpenningsgrundande inkomsten (SGI) som bl.a. är underlag för sjukpenning, sjuklön och föräldrapenning. Orsaken är att stipendiet inte är inkomst av tjänst men därmed inte heller dras in vid sjukdom eller föräldraledighet. Enligt ett principbeslut av Konstnärsnämndens styrelse ska ett arbetsstipendium vara minst 50 000 kr. Flertalet av arbetsgrupperna har dock själva beslutat att de ettåriga arbetsstipendierna ska vara på högre belopp.

Arbetsstipendierna är den mest omfattande form av stöd som nämnden använder och den som de flesta konstnärer ansöker om.

Målinriktade arbetsstipendier

Målinriktade arbetsstipendier är en mellanform mellan vanliga arbetsstipendier och projektbidrag men för mer utforskande arbeten på egen hand. Ett målinriktat arbetsstipendium förutsätter att den sökande preciserar hur stipendiet ska användas och att användningen redovisas i efterhand. Stipendierna är inte beskattade. De målinriktade stipendierna på bild- och formområdet är tvååriga och betydligt större, sammanlagt 240 000 kr, och efter två år ska mottagaren rapportera vad stipendiet använts till.

Arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer delar ut målinriktade arbetsstipendier inom sina konstområden. Ansökningar till målinriktade arbetsstipendier inom teaterområdet uttrycker behov av att förnya arbetssätt och processer för att arbeta fram textmaterial och inom dans och film söker man ofta för fortbildning och utforskande av ny teknik och uttrycksformer.

Analys och uppföljning

De ettåriga arbetsstipendierna återredovisas inte av konstnärerna. För att få en uppfattning om vad stipendierna används till och bättre förstå deras betydelse gjorde nämnden 2012 en enkätundersökning som riktades till totalt 727 personer inom samtliga konstområden som har eller nyligen haft ettårigt arbetsstipendium. Drygt 53 % svarade på enkäten. Störst svarsfrekvens finns inom dansområdet (63 %) och minst inom filmområdet (40 %).

Stipendiet används till största delen för att täcka levnadsomkostnader, men även arbetsmaterial och teknik är viktiga användningsområden.

Nästan 91 % svarar att de bedömer att stipendiet har gjort att de inom de närmsta åren har bättre möjlighet att försörja sig på sin konstnärliga verksamhet än de hade före stipendiet.

En majoritet, drygt 80 %, svarar att de tack vare stipendiet kunnat ägna mer tid åt sitt konstnärliga arbete. Här skiljer sig svaren åt och frågan fångar inte förhållandena för dem som arbetar inom kollektiva konstformer, exempelvis inom teaterområdet, där endast 38 % av stipendierna anser att de kunnat lägga mer tid än tidigare på sitt konstnärliga arbete. Nästan 99 % svarar att de anser att stipendiet har haft betydelse för deras konstnärliga utveckling.

Av de 338 som svarat på frågan om hur det arbete de genomfört med hjälp av stipendiet presenterats offentligt framgår att man i snitt visat sitt arbete på minst 2-3 sätt. Det vanli-

gaste är att man presenterat sitt arbete i konsert-/turnéform, i en utställning, föreställning eller som fonogram. Men även i form av en bok, seminarium, radio/tv och filmvisning.

Undersökningens resultat tyder på att det ettåriga arbetsstipendiet väl uppfyller målen att ge ökad tid till konstnärlig verksamhet och utveckling och att det ökar möjligheterna för konstnärerna att försörja sig på sin konstnärliga verksamhet.

Projektbidrag

Projektbidrag kan enligt bidragsförordningen (SFS1976:528) utgå till målinriktat konstnärligt utvecklingsarbete av mer kostnadskrävande natur. Projektet ska enligt förordning antingen antas få betydelse för utvecklingen inom det aktuella konstområdet eller vara ett försök att vidga användningen av konstnärlig verksamhet till nya områden i samhället. Nämnden utgår i sin bidragsgivning från att projekt ska ha ett avgränsat mål eller syfte, vara tidsbegränsat, ha en budget och redovisas när det är genomfört.

Från och med 2012 fördelas enligt styrelsens beslut projektbidrag även inom musikområdet. Därmed finns projektbidrag inom alla nämndens områden. Genomsnittsnivåerna på projektbidragen skiljer sig markant mellan konstområdena. År 2012 var genomsnittet inom bild och form 187 000 kr, inom musik 146 000 kr, teater 100 000, dans 127 000 kr och film 96 000 kr. Det kan finnas konstområdesspecifika orsaker till skillnaderna, men den viktigaste faktorn är att det är anslagens storlek som styr de enskilda stödets omfång.

Analys och uppföljning

Bidraget ger konstnärer chans att förverkliga konstnärliga projekt av större omfattning eller med en mer experimentell och forskande inriktning som sällan ryms inom den vanliga verksamheten. De många ansökningarna speglar en stor idémässig bredd och ger arbetsgrupperna och Bildkonstnärsfonden möjlighet att tidigt stödja viktiga nya utvecklingar inom de olika områdena.

Bidraget har också den förtjänsten att det stimulerar till samarbeten mellan konstnärer och gynnar på så vis ofta konstnärlig utveckling och arbetsmöjligheter för fler än den som mottar bidraget. Behovet av ett fritt och obundet stöd till konstnärernas egna projekt är mycket stort och bara en mycket liten del av ansökningarna kan få stöd från Konstnärsnämnden. Bidraget bedöms väl uppfylla de syften som anges i förordningen.

Bidrag till internationellt kulturutbyte

Stödet till internationellt kulturutbyte beskrivs i kapitel 6.

Stora stipendier

Som Konstnärsnämndens stora stipendier räknas stipendier som tilldelas konstnärer utan ansökan och som åtföljs av en särskild motivering. Dessa stipendier är ekonomiskt betydelsefulla och får särskild uppmärksamhet. Nämnden anser det vara av värde att genom stipendierna ge ett erkännande till personer som gjort - och kan förväntas fortsätta göra - betydelsefulla konstnärliga insatser. Avsikten är att uppmärksamheten på stipendiaterna ska stärka deras egen position, och skapa ett ökat intresse som kan bidra till den konstnärliga utvecklingen inom respektive område.

Bildkonstnärsfondens stora stipendium på 300 000 kr tilldelas aktiva bild- och formkonstnärer som med en mycket hög konstnärlig kvalitet har stor betydelse för nya generationer av konstnärer.

Mai Zetterlingstipendiet på 200 000 kr ges till en filmregissör med hög konstnärlig kvalitet som vidgar gränserna för kort- eller dokumentärfilm.

Birgit Cullbergstipendiet på 100 000 kr instiftades av regeringen och ges varje år till en ung koreograf.

Dynamostipendiet på 150 000 kr tilldelas en eller fler personer, som på eget uppdrag skapat nya arenor för bild- och formkonstnärer att möta en publik.

Analys och uppföljning

Nämnden har inte gjort några särskilda insatser för att utvärdera dessa stipendier. Det skulle inte räcka med att efterfråga data och bedömningar från stipendiaterna själva, eftersom ett viktigt syfte är att synliggöra och stimulera till fortsatt konstnärlig utveckling.

Konstnärsnämnden kan dock konstatera att mottagarna av de stora stipendierna får särskild uppmärksamhet vid utnämningen och det offentliga överlämnandet innebär ett erkännande genom att placera mottagaren i ett sammanhang av framstående kollegor som tidigare fått stipendiet. Den uppmärksamhet som riktas mot stipendiaterna stärker deras egen position, men skapar dessutom ett ökat intresse som i sin tur kan bidra till den konstnärliga utvecklingen inom respektive område.

Långtidsstipendier

Långtidsstipendierna löper som mest på en period om 10 år och uppgår enligt förordning (SFS 1976:528) årligen till tre basbelopp, år 2012 till 132 000 kr. Stipendiet ska enligt bidragsförordningen ge aktiv konstnär, med en under längre tid dokumenterat konstnärlig verksamhet av god kvalitet, arbetsmässig trygghet för att utveckla denna verksamhet. Stipendiet är skattepliktigt och nämnden betalar pensionsavgift på beloppet.

De första 15 långtidsstipendierna inrättades av regeringen år 1992. Samtliga stipendier fördelades då inom Konstnärsnämndens områden. Under de följande två åren inrättades ytterligare 15 långtidsstipendier per år. Dessa nya stipendier delades med Författarfonden. År 1997 beslutade regeringen att ytterligare 57 stipendier skulle inrättas. Antalet långtidsstipendier ökas numera genom regeringens beslut kontinuerligt när medel från den statliga inkomstgarantin för konstnärer överförs. Inom nämndens områden skapades 2012 därigenom utrymme för 7 nya långtidsstipendier. Det totala antalet år 2012 var 111, varav 89 fördelades av Konstnärsnämnden.

Styrelsen har vid de två senaste större fördelningstillfällena 2007 och 2012 inlett en successiv utjämning av skillnaderna mellan antalet långtidsstipendier inom de olika områdena. Av de 32 tillgängliga stipendierna 2012 fick varje konstområde 6 stipendier och teater och film ytterligare var sitt. För teater, dans och film innebär de senaste två långtidsbesluten en kraftig förstärkning av områdenas resurser från en mycket låg nivå. Både stipendiaterna och de som söker stipendierna är i medeltal 51 år, något äldre än genomsnittet, vilket är naturligt med tanke på att stipendierna riktar sig till konstnärer med en längre praktik.

Analys och uppföljning

Nämnden genomförde 2011 i samarbete med Författarfonden en enkätundersökning riktad till två grupper av långtidsstipendiater, de konstnärer som har och de som tidigare har haft långtidsstipendier under 2000-talet. Rapporten publicerades 2012 och innehållet summerades i årsredovisningen för 2011. Det är sammantaget en stark och tydlig bild som visar att stipendiet är mycket betydelsefullt och att innehavarna utan det inte hade kunnat verka konstnärligt på den nivå man gör idag. Många talar om att de kunnat fördjupa sitt konstnärskap och möta publiken med verk av högre kvalitet än annars och som en följd av det har bättre förutsättningar för fortsatt konstnärligt arbete på en hög nivå. Rapporten stärker uppfattningen att långtidsstipendierna uppnår de syften som anges i förordningen.

Statlig inkomstgaranti

Riksdagen beslutade i maj 2010 att avveckla den statliga garantin för konstnärer (Proposition Tid för kultur 2009/20:3). I promemorian *Avveckling av inkomstgarantier för konstnärer* (Ku2009/2332/KV) utvecklade regeringen förslaget och föreslog att medlen successivt ska föras över till långtidsstipendier. De innehavare som sedan tidigare utsetts till mottagare kommer att fortsatt behålla sin garanti, vilket möjliggörs genom årliga beslut av Konstnärsnämnden och Författarfonden.

Inkomstgaranti för konstnärer beviljades ”konstnärer som står för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och stor betydelse för svenskt kulturliv” (SFS 1976:504). Innehavare av garantin utses årligen under sin återstående livstid åter till innehavare av garanti om ej synnerliga skäl föranleder annat. Antalet garantier fastställs av regeringen och uppgick som mest till 157. Vid årsslutet 2012 var antalet innehavare 146.

Under året avled två innehavare av statlig inkomstgaranti för konstnärer: fotografen Walter Hirsch och författaren Lars Lundkvist. Innehavare av garanti utsågs vad gäller författare, översättare och kulturjournalister av Sveriges författarfond och övriga innehavare av Konstnärsnämnden. Ekonomiskt hanteras inkomstgarantin av Kammarkollegiet.

Garantin uppgår per år till ett belopp motsvarande fem gånger prisbasbeloppet, enligt lagen om allmän försäkring. År 2012 var prisbasbeloppet 44 000 kr och garantin uppgick därmed detta år till högst

220 000 kr. Innehavarens egna inkomster kalenderåret före reducerar den utbetalade garantin, vilket sker genom att garantibeloppet minskas med de egna inkomsterna upp till ett basbelopp och med 75 % av inkomsterna därutöver. Anslaget för garantierna var 2012 16,3 mkr, men ett ökat utnyttjande av garantin gjorde att det totalt utbetalades 16,5 mkr.

Tabell 9. Totalt antal inkomstgarantier fördelade på konstform, 31 december 2012.

	Kvinnor	Män	Totalt	Andel
Ord	14	16	30	21 %
Bild/form	19	25	44	30 %
Musik	9	38	47	32 %
Teater	2	4	6	4 %
Dans	7	2	9	6 %
Film	3	6	9	6 %
Övriga	-	1	1	1 %
Summa	54	92	146	
Totalt i procent	37 %	63 %		100 %

Antalet inkomstgarantier minskar när innehavarna avlider. Därigenom förändras relationen mellan konstområdena. Bild- och formområdet fick tidigare fler garantier än musik och teater, samma antal som dans och film.

Pensionsbidrag

Konstnärsbidrag av pensionskaraktär kan utgå till konstnär som uppnått pensionsålder eller är förtidspensionerad (SFS 1976:528). Sådant bidrag ges på livstid med ett årligt belopp som uppgår till 20 000 kr. Bidraget är skattepliktigt.

Nämnden har i princip upphört med att fördela nya pensionsstipendier. Pensionerade konstnärer som ännu är konstnärligt verksamma hänvisas till nämndens övriga stipendier och bidrag. År 2012 utbetalades 129 pensionsbidrag (inkl. efterlevandebidrag), en minskning med 7 bidrag sedan 2011. Av mottagarna är 71 % bild- och formkonstnärer. Kvinnornas andel av pensionsbidragen är totalt sett 38 % år 2012. Genom att nya pensionsbidrag inte delas ut förändras inte könsfördelningen genom beslut.

Besluten att inte fördela nya pensionsbidrag har tagits i medvetande om att många konstnärer har låg pension och att pensionsbidraget måste bedömas ha stor betydelse för mottagarna trots att det uppgår till ett relativt litet belopp. Rent principiellt bör enligt nämndens uppfattning konstnärligt verksammas pension tryggas genom mer generella insatser än stipendier och bidrag. Beslut av direkt betydelse för pensionens storlek bör vila på generella regler och vara möjliga att överklaga.

Analys och uppföljning

Nämnden har inte närmare undersökt pensionsbidragens betydelse för mottagarna eftersom några nya mottagare inte utses, men den får återkommande bevis för att ett relativt blygsamt årligt belopp har stor betydelse i en ofta pressad ekonomisk situation efter ett liv som yrkesverksam konstnär.

Assistentstipendier

Konstnärsnämnden inrättade särskilda assistentstipendier för bild- och formkonstnärer år 1998. Avsikten var att skapa en utvecklande arbetssituation för i första hand yngre bild- och formkonstnärer efter en högskoleutbildning. Stipendiaterna får ett stipendium på 100 000 kr för en arbetsperiod om fem till tio månader tillsammans med en bild- eller formkonstnär de själva valt och som har presenterat en plan för assistentens arbete. Hälften av arbetstiden förutsätts kunna ägnas åt det egna skapandet. Antalet stipendiater ökades under året från 10 till 15. Sedan stipendiearbetet avslutats lämnas en redovisning till Konstnärsnämnden av assistenten och den assisterade konstnären. I många fall är det utländska konstnärer som blir assisterade och det ger stipendiaterna möjlighet till viktiga erfarenheter från andra miljöer.

5.2 Bild- och formområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till i Sverige verksamma konstnärer inom bild- och formområdet var 63 miljoner exkl. inkomstgarantier och indirekta kostnader såsom bostäder och ateljéavgifter, kostnader för resor med mera för ateljévistelser. För utländska gästkonstnärer tillkommer ca 3,7 mkr. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag till bild- och formkonstnärer av Bildkonstnärsfonden. Beslut om stöd till internationellt kulturutbyte har delegerats till Iaspisdelegationen som består av fem ledamöter i fonden. Inom det internationella programmet för bild- och formkonstnärer kompletteras stipendierna med en egen verksamhet som på olika sätt stärker bild- och formkonstnärernas internationella kontakter. Det internationella stödet beskrivs närmare i kapitel 6.

Under året behandlades 4 238 ansökningar inom bild- och formområdet, vilket är en ökning med 6 % från året innan. Kvinnornas andel av behandlade ansökningar uppgick till 60 %. Totalt beviljades 509 nya stipendier och bidrag, en ökning med 11 % från 2011.

Kvinnornas andel av antalet stipendier och bidrag beviljade under året var 59 %. Av de beviljade medlen under året fördelades 56 % till kvinnor. Kvinnorna fick 56 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen. Inom bild- och formområdet finns 44 konstnärer med inkomstgaranti och 28 konstnärer med långtidsstipendium.

Tabell 10. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom bild- och formområdet.

Bild och form stipendier och bidrag	2010			2011			2012		
Arbetsstipendier 1 och 2 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ¹	204	144	348	199	132	331	167	134	301
Belopp i kronor	23 160 000	16 280 000	39 440 000	22 740 000	15 240 000	37 980 000	19 520 000	15 160 000	34 680 000
Arbetsstipendier 3 och 5 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ²	26	24	50	26	24	50	24	27	51
Belopp i kronor	3 302 000	3 048 000	6 350 000	3 328 000	3 072 000	6 400 000	3 168 000	3 564 000	6 732 000
Långtidsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ³	18	15	33	18	15	33	15	13	28
Belopp i kronor	2 289 600	1 908 000	4 197 600	2 311 200	1 926 000	4 237 200	1 980 000	1 716 000	3 696 000

Assistentstipendium	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	6	4	10	8	3	11	8	7	15
Belopp i kronor	545 000	310 000	855 000	720 000	315 000	1 035 000	800 000	700 000	1 500 000

Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	21	17	38	27	15	42	27	21	48
Belopp i kronor	4 959 000	3 726 000	8 685 000	5 584 000	3 699 000	9 283 000	5 389 000	3 755 000	9 144 000

Ateljévistelse i Stockholm ⁴	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut ⁵	5	3	8	5	4	9	5	3	8
Belopp i kronor	680 000	430 000	1 110 000	610 000	580 000	1 190 000	780 000	380 000	1 160 000
Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	105	103	208	90	77	167	150	90	240
Belopp i kronor	3 142 000	2 582 000	5 724 000	2 453 000	1 789 000	4 242 000	2 788 000	1 935 000	4 723 000
Ateljévistelse i utlandet ⁴	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	6	4	10	1	5	6	6	5	11
belopp i kronor	910 000	595 000	1 505 000	245 000	650 000	895 000	725 000	690 000	1 415 000

Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut	391	314	705	374	275	649	402	300	702
Andel löpande och nya beslut i procent	55 %	45 %		58 %	42 %		57 %	43 %	
Belopp i kronor	38 987 600	28 879 000	67 866 600	37 991 200	27 271 000	65 262 200	35 150 000	27 900 000	63 000 000
Belopp i procent	57 %	43 %		58 %	42 %		56 %	44 %	

Avrundat till 100-tal kr

¹ Arbetsstipendier 1 och 2 år inkluderar löpande från föregående år samt nya beslut.

² Arbetsstipendier 3 och 5 år inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

⁴ Vid ateljévistelse gäller ekonomiskt stöd/stipendium till konstnären, tillkommer gör kostnad för ateljéhyra m.m.

⁵ Ekonomiskt stöd/stipendium för ateljévistelse på Konstnärsnämnden/Iaspis, inkluderar även stipendium för nyexamine-rade.

Att det sammanlagda direkta stödet till konstnärerna stegvis minskat har flera orsaker. Från och med 2011 bekostas Bildkonstnärsfondens arvoden av Visningsersättningsanslaget, samma anslag har också i ökad utsträckning tagits i anspråk för att täcka nödvändiga administrativa omkostnader för stipendieverksamheten. Under 2011 fördelades fler arbetsstipendier än det fanns utrymme för, vilket kompenserades med färre arbetsstipendier 2012. Vidare räknades 2010 inte bara stipendier utan alla andra kostnader in för svenska konstnärer vid utlandsateljé. Det som inte är stipendier redovisas under senare år under Övriga omkostnader för stipendier och bidrag.

Ansökningarna inom bild- och formområdet vittnar om en bredd när det gäller olika uttryck. Många arbetar inom flera konstområden och söker stöd inom olika delar av nämnden. Bildkonsten tenderar att allt mer ta sig utanför den vita kuben och dyka upp på oväntade platser eller i oväntade sammanhang. Det finns en vilja att möta en publik utanför det traditionella bildkonstrummet och att även involvera publiken som medskapare av konsten.

Bild- och formområdet är i hög utsträckning internationaliserat. För att nå framgång inom sitt område gäller ofta att ha en internationell arbetsmarknad. Vissa bild- och/eller formkonstnärer ställer ut mer utomlands än vad de gör i Sverige. I vissa länder inom EU görs nu kraftiga neddragningar inom den offentligt stödda kulturen och det påverkar naturligtvis möjligheterna för konstnärerna att ställa ut utomlands. Samtidigt finns det en omfattande och stark privat marknad inom bildkonsten.

Inom bild- och formområdet finns många olika typer av stipendier och bidrag som avser att täcka in olika behov. Det kan vara arbetsstipendier på mellan ett och upp till tio år, projektbidrag för större konstnärliga projekt och assistentstipendier för konstnärer i början av karriären. Inom ramen för det internationella programmet Iaspis finns möjlighet att delta i ateljéprogram i Sverige eller utomlands samt bidrag till internationella kulturutbyten. Stipendieformerna kompletterar varandra och fyller en funktion i bild- och formkonstnärernas olika delar av karriären.

Man kan ofta se att de konstnärer som Bildkonstnärsfonden varit med och stöttat i en tidig fas av karriären, genom till exempel ett assistentstipendium eller en ateljévistelse för nyexaminerad, senare följs upp och får arbetsstipendium och projektbidrag därefter. Man kan på detta vis följa nu etablerade bildkonstnärer som Andreas Eriksson, Joanna Rytel, Karl Larsson och Loulou Cherinet genom stipendiesystemet. De har alla i början av sina karriärer tilldelats ett assistentstipendium eller ateljévistelse inom Iaspis för nyexaminerade och därefter vid flera tillfällen erhållit bidrag till internationellt kulturutbyte, arbetsstipendier och bidrag till kostnadskrävande arbeten/projekt.

Bildkonstnärsfonden har under året arbetat vidare med samma stipendie- och bidragstyper som i fjol. Inom området är 60 % av de sökande kvinnor. Detta avspeglar sig även i vilka som får stipendium där 59 % är kvinnor. Bildkonstnärerna dominerar starkt bland de sökande (69 %), därefter kommer konsthantverkarna (9 %) och fotograferna (8 %). Det är också bildkonstnärerna som dominerar bland dem som beviljas stipendium/bidrag. De utgör 70 % av bifallen.

Aktivast när det gäller att söka stipendier och bidrag är personer födda på 1970-talet därefter kommer de födda på 1980-talet. Sjuttitotalisterna är den grupp som får flest bifall och andelen bifall inom gruppen är också större än jämfört med andra åldersgrupper. Inom bild- och form, såsom inom de flesta konstområden, är utbildningarna ofta långa. Många av bild- och formkonstnärerna inleder sina studier med en förberedande konst- eller formutbildning innan de kommer in på högskoleutbildningen. Det är därför naturligt att många är runt 30 år när de är färdigutbildade. Det är då, i början av karriären, som många är i behov av stipendier och bidrag för att etablera sig. En jämförelse mellan olika stipendie- och bidragsformer visar att det är störst åldersspridning bland dem som söker arbetsstipendium. Där fördelar sig ansökningarna ganska jämt mellan olika åldersgrupper fram till pensionsåldern då antalet ansökningar kraftigt minskar. Vid 2012 års fördelning var den yngste stipendiaten 25 år och den äldsta 87 år gammal. Antalet ansökningar inom internationellt kulturutbyte, utlandsateljéer och bidrag till kostnadskrävande arbete/projekt visar en drastisk minskning redan efter 40 års ålder. Assistentstipendiet har flest sökande under 30 år och bara enstaka ansökningar kommer från personer över 35 år.

År 2011 utlystes ett större antal långtidsstipendier. Beslut om fördelningen av stipendierna fattas av Konstnärsnämndens styrelse 2012 efter beredning av Bildkonstnärsfonden. Tre kvinnliga och tre manliga bild- och formkonstnärer tilldelades långtidsstipendier varav en utan ansökan (tre bildkonstnärer, två konsthantverkare och en fotograf).

I en jämförelse med vilka som söker de kortare arbetsstipendierna kan man konstatera att könsfördelningen är jämnare för långtidsstipendierna (56 % kvinnor och 44 % män). Bildkonstnärerna är också mer representerade bland långtidsstipendieansökningarna än för de kortare arbetsstipendierna.

Den bild- och formkonst som handlar om processer eller den undersökande konst som lånar arbetsmetoder från forskarvärlden, har inte på samma sätt möjlighet att tillgängliggöras på de offentliga scenerna och är inte intressant för privata investerare på samma sätt som den objektbaserade konsten. Genom förändringar i högskolesystemet har det skett en akademisering av konstnärsrollen, bland annat genom inrättandet av konstnärliga forskarutbildningar inom samtliga konstområden. Den här utvecklingen har gjort stipendier och bidrag som nämndens till en viktig finansieringsmöjlighet för en växande grupp processinriktade och undersökande bild- och formkonstnärer. Nämndens uppdrag är dock brett och denna grups behov måste vägas mot andra konstnärers. Utan stöd från olika stipendiesystem kan den ekonomiska situationen bli problematisk för dem som inte kan räkna med intäkter från marknad eller institutioner.

Arbetsstipendium

Antalet ansökningar om arbetsstipendier inom bild- och form har de senaste åren legat runt 2 000, men minskade till 1 778 år 2012. Av dessa beviljades 10 %. Totalt fördelades 72 ettåriga arbetsstipendier, 110 tvååriga arbetsstipendier och ett nytt femårigt arbetsstipendium. De ettåriga stipendierna fördelas till dem som inte tidigare fått något större stipendium från Konstnärsnämnden och det gör att inflödet av nya konstnärer i stipendiesystemet blir mycket stort. Att år efter år mellan 40 % och 50 % av dem som får arbetsstipendium får det för första gången breddar gruppen stipendiater och kan också bidra till konstnärlig förnyelse genom att nya generationers erfarenheter, uttryck och val av tematik ges bättre möjlighet att formuleras.

Inom bild- och formområdet har det skapats 50 arbetsstipendier på fem år på tre basbelopp, d.v.s. samma belopp som ett långtidsstipendium. Efter en femårsperiod ska en redovisning av genomfört arbete lämnas och en ytterligare period på fem år kan beviljas.

Bildkonstnärerna stod för 67 % av ansökningarna. Därefter var konsthantverkare (10 %) och fotografer (7 %) de grupper som stod för flest ansökningar. Andelen ansökningar från konsthantverkare har minskat med 5 % enheter jämfört med för tio år sedan och andelen ansökningar från bildkonstnärer har samtidigt ökat med ungefär samma storlek.

Könsfördelningen har också legat stabil runt 40 % män och 60 % kvinnor bland de sökande. Fördelningen på de beviljade stipendierna låg 2012 på 55 % till kvinnliga sökande och 45 % till manliga sökande.

Bild- och formkonstnärer har blivit bättre på att presentera sina konstnärskap i ansökningarna under senare år. Det gäller särskilt dem som nyligen examinerats från en konstnärlig högskola och kan delvis bero på att Konstnärsnämndens personal regelbundet informerar de studerande om stipendiesystemet och vilka krav som ställs på ansökningarna.

Långtidsstipendier

Styrelsen fördelade 32 långtidsstipendier efter inledande beredning i arbetsgrupperna och Bildkonstnärsfonden. Inom bild- och formområdet ansökte 314 personer, vilket motsvarar 49 % av samtliga sökande. Kvinnors andel av antalet ansökningar uppgick till 55 %. Området tilldelades 6 långtidsstipendier som fördelades jämnt på män och kvinnor. Inom området finns nu 28 löpande långtidsstipendier, vilket är 25 % av samtliga.

Stockholms ateljéstipendium

Konstnärsnämnden inrättade år 2002 tillsammans med Stockholms stad ett särskilt ateljéstipendium för en i Stockholm mantalsskriven bild- eller formkonstnär. Förutom ett tvåårigt arbetsstipendium och tillgång till skulptören K. G. Bejemarks tidigare ateljé på Södermalm under två år, innefattar det ett bidrag till en katalog eller annan dokumentation från Bildkonstnärnsfonden samt möjlighet att ställa ut på Kulturhuset, Liljevalchs konsthall eller på annan plats som staden disponerar.

Stipendiekommittén består av representanter för Bildkonstnärnsfonden och Stockholms stads kulturförvaltning. Till vistelsen 2012 – 2014 utsågs bildkonstnären Fredrik Hofwander. Stipendiets speciella kvalitet är att kombinationen av generös arbetslokal och ett stipendium på sammanlagt 240 000 kr ger förutsättningar att realisera mer storskaliga projekt under stipendiets två år, något som också lyfts fram i stipendiaternas redovisningar. Erbjudandet att offentligt presentera utförda ateljéarbeten i anslutning till ateljétiden har inte alltid kunnat realiseras, men när så kunnat ske har det varit extra värdefullt. Resultaten från stipendietiden har ändå visats i andra sammanhang än det som är direkt knutet till stipendiet. Årets utlysning lockade 120 sökande, 72 kvinnor och 48 män. Den övervägande delen sökande är bildkonstnärer, 87 %. Ansökningarna räknas som arbetsstipendieansökningar.

Projektbidrag - Bidrag till kostnadskrävande arbeten/projekt

Sammanlagt behandlades 523 ansökningar om projektbidrag, 58 % av ansökningarna kom från kvinnor och 42 % från män. Sammanlagt beviljades 49 ansökningar på sammanlagt 9 144 000 kr. Det lägsta bidraget som fördelades var 30 000 kr och det högsta 373 000 kr. Totalt sett har antalet kvinnor som erhållit stöd varit 55 % och de har fått 57 % av stödmedlen. Fotograferna är aktiva projektansökare i relation till de andra stöden, deras andel av ansökningarna är 16 %.

Den genomsnittliga åldern för dem som beviljades bidrag till kostnadskrävande arbete/projekt var 43 år, den äldsta var 81 år och den yngsta 23 år.

Bidrag till kostnadskrävande arbete/projekt är viktiga för bild- och formkonstnärer för att de ska få möjlighet att testa nya idéer, experimentera eller fördjupa sig i sitt arbete. Bidraget ger också möjlighet att pröva på projektledarskapet och är ett stöd som stimulerar till utvecklande samarbeten med andra konstnärer eller yrkesgrupper.

År 2012 var det genomsnittliga bidragsbeloppet inom bild och form 187 000 kr, en nivå som sjunkit de senaste åren då fonden valt att stödja fler projekt än tidigare år. Det är vanligt att de projekt som Bildkonstnärnsfonden beviljar bidrag även erhåller stöd från andra bidragsgivare.

Assistentstipendiet

Vid 2012 års ansökningsomgång kom rekordmånga, 90 stycken, ansökningar in till nämnden och fonden fördelade fler än vanligt, alla med ett fast stipendiebelopp på 100 000 kr oavsett var i världen stipendiet utnyttjas. En orsak till att intresset för assistentstipendiet har ökat kan vara att många väljer att inte gå en konstnärlig mastersutbildning. Då blir assistentstipendiet ett bra komplement för att bygga på sin kandidatexamen och ett utmärkt sätt att få en bra start i arbetet som konstnär.

En övervägande del av de sökande är under 30 år och bara enstaka ansökningar kom från personer över 35 år. Kvinnor dominerade bland de sökande, 69 %, men fördelningen av stipendierna var jämnare 2012 med åtta kvinnliga stipendiater och sju manliga.

Stora stipendiet

Sedan 1993 utdelas Bildkonstnärnsfondens Stora stipendium numera på 300 000 kr. Hittills har 13 män och 10 kvinnor fått stipendiet som inte nödvändigtvis utdelas varje år. År 2012 tilldelades stipendiet fotografen Gerry Johansson.

Analys och uppföljning

Med en stor mängd nya redovisningar från mottagare av ettåriga arbetsstipendier bekräftas bilden av att stipendiet används framförallt till levnadsomkostnader och till arbetsmaterial. Flera stipendiater framhåller stipendiets betydelse för att få möjlighet till arbetsro. Arbetsstipendiet innebär för många att de har möjlighet att utveckla idéer, experimentera och ägna sig åt konstnärlig utveckling utan krav på att ta uppdrag eller anställningar utanför konstnärskapet för sin försörjning. Det är inte ovanligt att stipendiet används för att arbeta inför utställningar i Sverige som gör att resultatet av stipendiet direkt blir synligt för en bred allmänhet. Redovisningarna av arbetsstipendiet visar entydigt att stipendiet bedöms ha betydelse för den egna konstnärliga utvecklingen. De flesta svarar att stipendiet även innebär bättre möjligheter att de närmsta åren försörja sig på sin konstnärliga verksamhet. Förutom den ekonomiska trygghet stipendiet innebär är det många som också pekar på stipendiets betydelse för självkänslan.

Hittills har fem bildkonstnärer och en fotograf haft Stockholms ateljéstipendium där Konstnärsnämndens bidrag huvudsakligen är ett tvåårigt arbetsstipendium. De har fått det i olika stadier i sina konstnärskap, men gemensamt har varit att stipendiets kombination av ekonomiska och materiella resurser har varit mycket viktig för att de skulle utveckla idéer som annars hade varit svåra att realisera.

I projektbidragen är det framförallt det konstnärliga arbetet och processen som stöds, men en viktig del är också den senare publika presentationen. I regel resulterar projekten i ett flertal publika möten, i utställningar i Sverige och utomlands, i filmer som visas på festivaler och konsthallar, i publikationer och olika typer av manifestationer. För att stärka konstnärernas möjlighet att få ersättning enligt MU-avtalet har nämnden i ansökan begärt in uppgift om de sökande kommer att få ersättning enligt avtalet i de fall de har en presentation planerad. Bidraget får på så vis en direkt koppling till konstnärspolitikens mål att konstnärer ska kunna försörja sig på sin konstnärliga verksamhet.

Majoriteten av dem som beviljades assistentstipendier 2011, vilka redovisades 2012, hade valt att assistera en konstnär i utlandet. Stipendievistelserna genomfördes i Tyskland, Frankrike, USA och Sverige och varade i genomsnitt 10 månader. Alla som redovisat anger att arbetsuppgifterna de haft under sin assistentperiod varit utvecklande för det egna konstnärskapet. I svaren kan man också utläsa att stipendiaterna har vunnit viktiga erfarenheter hur det är att arbeta som konstnär samt skapat många kontakter för framtiden. Stipendiets styrka är att det kombinerar flera olika tillgångar; ekonomiskt stöd som gör det lättare att få assistentplats, en kvalificerad och ofta internationell erfarenhet, trovärdighet genom att man blivit utvald bland andra sökande av en kvalificerad urvalsgrupp och slutligen utrymmet för eget skapande eftersom assistenten ska använda halva tiden till det.

5.3 Musikområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom musikområdet var ca 22 miljoner kr exklusive inkomstgarantierna. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom musikområdet av arbetsgruppen för musik efter delegation från styrelsen.

Under året behandlades 1 692 ansökningar inom området, vilket är en minskning med 5 % från året innan. Kvinnornas andel av samtliga ansökningar uppgick till 34 %. Totalt beviljades 443 ansökningar, en ökning med 14 % från 2011.

Kvinnornas andel av antalet beviljade stipendier och bidrag var under året 40 %. Av de beviljade medlen under året fördelades 42 % till kvinnor. Kvinnorna fick 39 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen, vilket gör att musikområdet nästan uppnår statistisk jämställdhet.

Inom musikområdet finns 45 konstnärer med inkomstgaranti och 23 konstnärer med långtidsstipendium.

Orsaken till att antalet ansökningar minskat är inte klarlagd, men under 2011 har ytterligare en bidragsgivande myndighet inrättats i form av Statens musikverk. Att nämnden slagit samman sina två tidigare arbetsgrupper till en grupp kan också vara en förklaring, då

det beräknades att ca 150 personer lämnade in dubbla ansökningar år 2009, före sammanläggningen.

Inom musikområdet är männen i majoritet bland de sökande med 64 %. Andelen kvinnor har ökat något under flera år och ligger i år kvar på 36 %. Området delas upp i konstnärskategorierna musiker (32 %), komponister (14 %) och musiker/komponister (55 %). Dessa uppgifter tenderar att förändra sig eftersom de som både är musiker och komponister, ibland ansöker som musiker och ibland som komponist. Siffrorna innehåller med andra ord en viss osäkerhet. Kvinnornas andel av kategorierna är hos musiker (45 %), hos komponister (24 %) och hos kombinationen (34 %). Av det totala antalet ansökningar inom musiken, sammanlagt 1692 stycken, gällde 813 arbetsstipendier och 211 långtidsstipendier. Ansökningar för internationellt kulturutbyte uppgick till 411 ansökningar.

Under året har Konstnärsnämnden för första gången fattat beslut om projektbidrag inom musikområdet, något som sedan lång tid har funnits inom de andra konstområdena. Antalet ansökningar uppgick till 257. Eftersom det är första gången som stödformen delas ut är det inte möjligt att jämföra med föregående år.

Arbetsgruppen valde att endast dela ut ettåriga arbetsstipendier eftersom antalet längre stipendier till området ökat genom att styrelsen fördelat 6 långtidsstipendier under året och för att arbetsgruppen 2011 även ökade antalet femåriga stipendier. Arbetsgruppen fördelade 222 ettåriga arbetsstipendier på vardera 50 000 kr.

Musikområdet har genomgått en stark förändring på kort tid. Den digitala distributionen med allt vad de innebär av förändrade konsumtionsmönster påverkar den enskilde konstnären på flera sätt.

Ersättningsnivåerna för musikernas och komponisternas konstnärliga arbete fortsätter att vara låga. Allt fler konstnärer inom området startar egna skiv- och eller produktionsbolag för att komma ut med sin konst och en ökande andel gör det som egenföretagare. Även inom smalare genrer ökar fokus på inkomster från kringförsäljning och att finna nya möjligheter att medialisera musiken.

Inom såväl komposition, inspelning, produktion och marknadsföring har det tillkommit effektiva digitala verktyg som tillsammans ökar omfattningen av konstnärens egenarbete. Därutöver förväntas de vara aktivt närvarande i sociala medier. Denna problematik ingår i det pågående arbetet med att kartlägga arrangörsverksamheten på musikområdet som nämnden på regeringens uppdrag gör tillsammans med Kulturrådet.

Tabell 11. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom musik.

Musik stipendier och bidrag	2010			2011			2012		
Arbetsstipendier 1 och 2 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ¹	88	145	233	86	129	215	90	137	227
Belopp i kronor	4 452 000	7 344 000	11 796 000	4 550 000	6 450 000	11 000 000	4 500 000	6 800 000	11 300 000
Arbetsstipendier 3 och 5 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ²	4	12	16	9	18	27	8	17	25
Belopp i kronor	400 000	1 160 000	1 560 000	900 000	1 800 000	2 700 000	800 000	1 700 000	2 500 000
Långtidsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ³	8	17	25	10	16	26	9	15	24
Belopp i kronor	1 017 600	2 162 400	3 180 000	1 155 600	2 054 400	3 210 000	1 188 000	1 980 000	3 168 000

Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut ⁴	-	-	-	-	-	-	6	10	16
Belopp i kronor	-	-	-	-	-	-	1 155 000	1 195 000	2 350 000

Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	42	85	127	48	104	152	78	121	199
Belopp i kronor	381 500	727 500	1 109 000	471 000	935 000	1 406 000	1 037 600	1 470 800	2 508 400

Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut	142	259	401	153	267	420	191	300	491
Andel löpande och nya beslut i procent	35 %	65 %		36 %	64 %		39 %	61 %	
Belopp i kronor	6 251 100	11 393 900	17 645 000	7 076 600	11 239 400	18 316 000	8 680 600	13 145 800	21 826 400
Belopp i procent	35 %	65 %		39 %	61 %		40 %	60 %	

Avrundat till 100-tal kr

¹ Arbetsstipendier 1 och 2 år inkluderar löpande från föregående år samt nya beslut.

² Arbetsstipendier 3 och 5 år inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

⁴ Under 2010 och 2011 fanns ingen möjlighet att söka projektbidrag inom musikområdet.

Etablerade konstnärer som tidigare endast riktat sig mot en vuxenpublik gör barnskivor, orkestrar samverkar med popartister, komponister verkar både som popartister och skapar nutida konstmusik. Även på Konstnärsnämnden gör sig denna gränsöverskridande utveckling synlig där vi sedan 2010 reviderat beredning och beslutsordning och skapat en gemensam arbetsgrupp för musiken, istället för som tidigare ha en för utövare och en för upphovspersoner. Konstnärsnämnden har också ändrat benämningen av upphovspersoner och använder enhetligt begreppet komponister i sin verksamhet och sin kommunikation. Det internationella perspektivet blir allt viktigare i ett globaliserat musikliv. I allt flera länder är den inhemska marknaden numera starkare och mängden import har minskat.

Arbetsstipendier

Antalet ansökningar om arbetsstipendier inom musikområdet minskade med 23 % från 2011 till 813. En orsak till minskningen beror på att man tidigare ibland ansökt i två arbetsgrupper, en för musiker och en för komponister. Därmed ansöker inte samma individ till båda grupperna bland den stora andel sökande som är både musiker och komponister.

Totalt beviljades 222 arbetsstipendier (27 %), samtliga ettåriga på 50 000 kr. Arbetsgruppen valde att enbart besluta om korta stipendier eftersom man 2011 ökat antalet femåriga stipendier och att området 2012 tilldelades 6 tioåriga långtidsstipendier. Antalet löpande femåriga arbetsstipendier är 24 och antalet löpande långtidsstipendier är 23.

Musikerna stod för 27 % av ansökningarna, komponisterna för 12 % och de som både är musiker och komponister för 61 % av det totala antalet. Kvinnors andel av antalet arbetsstipendieansökningarna har minskat med 2 % till 34 %, men 40 % av de beviljade stipendierna tilldelades kvinnor.

De som sökte arbetsstipendium var i genomsnitt 42 år och stipendiaterna var 40 år. I det senaste årets bidragsgivning kan man konstatera att sjuttioåringarna dominerar med 50 % av bifallen. De ansöker flitigast och andelen bifall inom åldersgruppen är större än inom andra.

Långtidsstipendier

Styrelsen fördelade 32 långtidsstipendier efter inledande beredning i arbetsgrupperna och Bildkonstnärnsfonden. Inom musikområdet ansökte 211 personer, vilket motsvarar 33 % av samtliga sökande. Musikområdet tilldelades 6 långtidsstipendier som fördelades jämnt på män och kvinnor.

Musikerna stod för 29 % av områdets ansökningar, komponisterna för 25 % och de som både är musiker och komponister för 46 %. Kvinnors andel av antalet ansökningar inom musikområdet uppgick till 35 %.

Projektbidrag

Projekt delades ut för första gången 2012 och ersätter det tidigare bidraget till samarbete mellan komponister och musiker. Projektbidrag kan sökas för ett avgränsat experiment- eller utvecklingsarbete. Projektet ska ha ett tydligt formulerat mål, vara tidsbegränsat och ha en budget.

Antalet ansökningar om projektbidrag inom musikområdet uppgick till 257. Totalt beviljades 16 bidrag (6 %) vilket kan jämföras med 15 stycken samarbetsprojekt år 2011. Musikerna stod för 21 % av ansökningarna, komponisterna för 26 % och de som både är musiker och komponister för 53 % av det totala antalet.

Kvinnors andel av antalet projektansökningar uppgick till 44 % och deras andel av bifallen var 38 %. Det är dock viktigt att poängtera att detta bara avser den sökandes kön och inte hur genusbalansen ser ut i projekten, där flera personer kan ingå. Några sådana uppgifter har inte funnits att tillgå från detta första ansökningstillfälle.

Genomsnittsåldern på dem som sökte projektbidrag var 43 år och de som beviljades dessa var i genomsnitt 44 år. Det är ännu för tidigt att göra någon analys av bidragets effekt.

Analys och uppföljning

Musikbranschen fortsätter sin omvandling präglad av globalisering och koncentration av produktionsresurser. Allt färre musikförlag och skivbolag kontrollerar allt mer av marknaden. Samtidigt blir det allt svårare att hävda sig för mindre oberoende producenter verksamma inom smalare genrer eller inriktade på att sprida musik från ett visst land. De riskerar att marginaliseras eller bli uppköpta av transnationella bolag.

För konstnärerna inom musikområdet erbjuder ny teknik för spridning av musik stora fördelar och möjligheter att etablera egna plattformar vid sidan om dem som ägs av marknadens stora aktörer. Sådana strävanden ställer naturligtvis stora krav på konstnärernas

egna insatser i form av tid och andra resurser och minskar den enskildes utrymme för direkt konstnärlig verksamhet och kanske därmed intäkter av den.

Upphovspersoner såväl inom konstmusiken, som inom andra genrer, har en utsatt situation och nämndens stipendier och bidrag får i det här sammanhanget en större betydelse för de enskilda konstnärerna inom musiken. De längre stipendierna delas därför i högre grad ut till komponister då musiker kan söka medel från Kulturrådets frigruppstöd. Med hjälp av kan upphovspersoner öka utrymmet att skapa nya verk och till att hantera de nya kraven på att själv ta större del i arbetet med att utveckla sin relation till olika publika arenor.

För att ytterligare förstärka komponisternas arbetsmöjligheter utvecklas för närvarande Konstnärsnämndens internationella musikprogram som med hjälp av internationellt kulturutbyte, längre arbetsvistelser, samarbetsprojekt och samverkan, initierar och förstärker internationella kontakter.

Den tidigare nämnda enkät som riktades till dem som fått ettåriga arbetsstipendier visar att stipendiaterna på musikområdet är de som använder störst andel av stipendiet, 50 %, till att täcka levnadsomkostnader, de är också den grupp som satsar mest, 22 %, på utrustning och teknik.

Eftersom stipendiernas mål är att fungera som ett komplement till övriga inkomster är det värt att uppmärksamma att musikområdets stipendiater mer än andra använder dem till att täcka löpande levnadsomkostnader. En möjlig orsak kan vara att just musikens ettåriga arbetsstipendier ligger på den lägsta möjliga nivån, 50 000 kr, och att beloppet inte är tillräckligt stort för att räcka till några mer omfattande investeringar.

Projektbidragen är nya som form inom musiken, men har det gemensamt med de tidigare bidragen till samarbetsprojekt att de bland annat uppmuntrar till skapandet av nya verk och underlättar samarbeten som leder till publika framföranden. I den nya formen kan upphovspersoner själva vara initiativtagare och den aktiva parten. På så vis stärker även projektbidragen konstnärernas position och möjligheter i förhållande till den marknad som allt mer präglas av global koncentration av resurser och inflytande.

Nämnden fördelar sina stipendier och bidrag även till musikområdet utifrån en sakkunnig bedömning av konstnärlig kvalitet, ekonomiskt behov och lägger stor vikt vid att uppmärksamma konstnärer verksamma i olika delar av landet, inom olika genrer, med olika uttryck och i olika åldrar. Den beaktar dessutom aspekter som jämlikhet och mångfald. Resultatet bidrar till att uppfylla såväl de konstnärspolitiska målen som de mål inom kulturpolitiken som syftar till att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.

5.4 Teaterområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom teaterområdet var drygt 7 mkr exklusive inkomstgarantier. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom teaterområdet av arbetsgruppen för teater, dans och film efter delegation från styrelsen.

Teaterområdet, som i medel är Konstnärsnämndens minsta område, har sedan 2010 ökat med 34 %, en stark ökning om än från låg nivå.

Ett ökat antal ansökningar från skådespelare och även scenografer gällde utvecklingen av nyskapande och idéburna föreställningar. Fler projektbidrag och målinriktade stipendier än tidigare har beviljats för att möta den efterfrågan. Även bland de internationella bidragen märks en tydlig ökning av antalet ansökningar.

Under året behandlades 747 ansökningar inom teaterområdet, vilket är en ökning med 30 % från året innan. Kvinnornas andel av behandlade ansökningar uppgick till 57 %. Totalt beviljades 6,8 mkr fördelade på 170 nya stipendier och bidrag, en ökning med 11 % från 2011.

Kvinnornas andel av antalet under året beviljade stipendier och bidrag var 58 %. Av de beviljade medlen under året fördelades 59 % till kvinnor. Kvinnorna fick 59 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen.

Styrelsen fördelade 7 långtidsstipendier till teaterområdet, varav 2 fördelades utan ansökan.

Stipendierna söktes av 41 personer. Vid årets slut hade 15 teaterkonstnärer långtidsstipendium och 6 statlig inkomstgaranti.

Tabell 12. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom teater 2010-2012.

Teater stipendier och bidrag	2010			2011			2012		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	7	13	20	16	7	23	7	8	15
Belopp i kronor	490 000	910 000	1 400 000	1 120 000	490 000	1 610 000	490 000	560 000	1 050 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	6	3	9	6	5	11	10	6	16
Belopp i kronor	385 000	85 000	470 000	406 000	283 000	689 000	565 000	355 000	920 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ²	5	3	8	5	3	8	8	5	15
Belopp i kronor	636 000	381 600	1 017 600	642 000	385 200	1 027 200	1 056 000	660 000	1 716 000

Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	12	4	16	8	4	12	12	6	18
Belopp i kronor	1 340 000	400 000	1 740 000	1 042 000	419 000	1 461 000	1 185 000	615 000	1 800 000

Internationellt kulturutbyte ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	53	30	83	59	45	104	65	49	114
Belopp i kronor	770 000	527 000	1 297 000	812 500	574 500	1 387 000	751 500	532 700	1 284 200

Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut	83	53	136	94	64	158	102	74	176
Andel löpande och nya beslut i procent	61 %	39 %		59 %	41 %		58 %	42 %	
Belopp i kronor	3 621 000	2 303 600	5 924 600	4 022 500	2 151 700	6 174 200	4 047 500	2 722 700	6 770 200
Belopp i procent	61 %	39 %		65 %	35 %		60 %	40 %	

Avrundat till 100-tal kr

¹ Under 2010 och 2011 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag och internationellt kulturutbyte.

Arbetsstipendium

Antalet ansökningar år 2012 var 123 och av dessa beviljades 15 stycken eller 12 %. Arbetsstipendierna är på 70 000 kr och fördelades jämnt mellan könen. Genomsnittsåldern för dem som beviljades arbetsstipendium inom teaterområdet var 44 år.

Inga nya fleråriga arbetsstipendier fördelades, och inom området finns endast ett löpande 5-årigt arbetsstipendium som innehas av maskmakaren My Walther sedan 2011.

Målinriktat arbetsstipendium

Detta år ansökte 93 personer från teaterområdet om målinriktat arbetsstipendium som syftar till utforskande, fortbildning och research för konstnärens egen del. Arbetsgruppen beviljade 16 målinriktade stipendier, även det fler än tidigare år eftersom behovet av utveckling och fortbildning bedömdes som stort. Genomsnittbeloppet var 59 400 kr.

Långtidsstipendier

Styrelsen fördelade 32 långtidsstipendier efter inledande beredning i arbetsgrupperna och Bildkonstnärsfonden. Inom teaterområdet ansökte 41 personer, vilket motsvarar 6 % av samtliga sökande. Kvinnors andel av antalet ansökningar inom teaterområdet uppgick till 51 %.

Området tilldelades 7 långtidsstipendier som fördelades på 4 kvinnor och 3 män. Det totala antalet långtidsstipendier är nu 13.

Projektbidrag

Antalet inkomna ansökningar om projektbidrag var 122. Av dessa beviljades 18, som fördelades på 12 till kvinnor och 6 till män.

Projektbidraget kan sökas för produktionskostnader och löner för andra personer som ingår i projektet. Årets projektbidrag uppgick till som lägst 25 000 kr till 200 000 kr som högst, genomsnittbeloppet var 100 000 kr.

Analys och uppföljning

Arbetsgruppen fördelade något färre antal arbetsstipendier än tidigare år till förmån för fler projektbidrag och målinriktade arbetsstipendier. Behovet är stort hos frilansare att skapa sina egna arbetstillfällen, vid sidan av en osäker arbetsmarknad på institutioner och fria grupper. Möjligtvis är det också Teaterhögskolornas fortbildningar för skådespelare som gett avtryck i ansökningarna då många ansökningar avser skådespelares utveckling av nya egna föreställningar. Arbetsstipendierna fortsätter att vara viktiga för att ge ekonomisk stadga under en viss period, vilket synliggörs i den enkätundersökning som Konstnärsnämnden gjort.

Det ökade antalet långtidsstipendier till teaterkonstnärer kommer troligen ha betydelse för områdets utveckling. Styrelsens beslut att tilldela sju teaterverksamma dessa stipendier gör att de nu har en ekonomisk bas under tio år för att utveckla aktuell och nyskapande scenkonst.

Både etablerade och nya aktörer inom barn- och ungdomsteater har uppmärksamats av arbetsgruppen som stött flera frilansare som arbetar fram egna barnföreställningar och därefter samarbetar med en etablerad scen eller teater för att ha ekonomisk möjlighet att kunna spela för barn.

Arbetsgruppen fördelar bidragen så att de kommer en stor del av landet till del även om den dominerade delen av mottagarna bor i storstadsregionerna. Flera bidrag har därför genererat projekt i andra regioner som Mattias Fransson från humorgruppen Klungan med föreställningen *Husbil* i Umeå och Katarina Persdotter-Jäder med *Kejsarn av Epplerum* som spelats på Jäders teater i Värmland. Några bidrag har möjliggjort produktioner som sedan turnerat i skilda delar av landet.

Inom konstområdet märks också ett behov av stöd till utforskande av teaterprocesser, både individuella och kollektiva, ofta samlade under begreppet devising, som innebär ett gemensamt framtagande av pjäsmaterial med olika former. Genom sina bidrag till nyskapande och kunskapshöjande processer och projekt stödjer nämnden en aktuell utveckling av konstområdets aktörer.

Allt fler cirkusartister ansöker hos nämnden, sannolikt en effekt av att utbildningen inom nycirkus expanderat i Sverige. För att cirkusområdet ska kunna utvecklas och ha en bas i Sverige behöver områdets konstnärer få stöd att vidareutveckla formspråk och teknik. Där stödjer Konstnärsnämnden utforskande av nya tekniska lösningar. Nycirkusen i Sverige håller en hög internationell nivå och många artister intresserar sig för aktuell tematik som i det av nämnden stödda feministiska projektet *Gynoïdes* av cirkusregissören Marie-André Robitailles som spelats både i Sverige på Stockholms Kulturfestival och utomlands. Flera av de cirkusprojekt som fått stöd under året rör föreställningar med lång produktionstid och internationell potential.

5.5 Dansområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom dansområdet var 8,6 mkr exklusive inkomstgarantier och indirekta kostnader såsom bostäder och ateljéavgifter, kostnader för resor med mera för studiovistelser. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom dansområdet av arbetsgruppen för teater, dans och film efter delegation från styrelsen.

De internationella bidragen bereds och granskas av en referensgrupp knuten till Konstnärsnämndens internationella dansprogram (KID), och beslut tas av en delegation från Konstnärsnämndens styrelse.

Se beskrivning av KID och årets internationella bidragsfördelning på sidan 66.

Under året behandlades 733 ansökningar inom dansområdet, vilket är en ökning med 4 % från året innan. Kvinnornas andel av behandlade ansökningar uppgick till 73 %. Totalt beviljades 7,5 mkr fördelade på 207 nya stipendier och bidrag. Av de i år beviljade medlen fördelade KID 2,5 mkr till olika internationella bidrag samt till studio- och vistelsestipendier.

Kvinnornas andel av antalet under året beviljade stipendier och bidrag var 67 %. Av de beviljade medlen under året fördelades 66 % till kvinnor. Kvinnorna fick 65 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen.

Under året fördelade styrelsen 6 nya långtidsstipendier. Vid årets slut hade 12 danskonstnärer långtidsstipendium och 9 statlig inkomstgaranti.

Tabell 13. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom dans 2010-2012.

Dans stipendier och bidrag	2010			2011			2012		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	19	5	24	13	8	21	19	6	25
belopp i kronor	1 330 000	350 000	1 680 000	910 000	560 000	1 470 000	1 330 000	420 000	1 750 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	2	-	2	6	2	8	3	-	3
Belopp i kronor	165 000	-	165 000	390 000	80 000	470 000	170 000	-	170 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ²	5	3	8	5	3	8	8	4	12
Belopp i kronor	636 000	381 600	1 017 600	642 000	385 200	1 027 200	1 056 000	528 000	1 584 000

Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	9	10	19	8	7	15	10	9	19
Belopp i kronor	1 090 000	1 288 000	2 378 000	1 300 000	948 000	2 248 000	1 190 000	1 100 000	2 290 000

Studiovistelse i Stockholm ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	5	3	8	2	4	6	3	2	5
Belopp i kronor	176 400	123 000	299 400	73 000	201 500	274 500	77 600	137 300	214 900
Internationellt kulturutbyte ⁴	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	67	27	94	76	38	114	95	40	135
Belopp i kronor	1 059 500	411 000	1 470 500	1 008 500	590 000	1 598 500	1 208 000	490 000	1 698 000
Vistelse utomlands ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	16	6	22	11	3	14	9	6	15
Belopp i kronor	202 000	72 000	274 000	154 000	46 000	200 000	196 300	169 900	366 200

Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut	123	54	177	121	65	186	147	67	214
Andel löpande och nya beslut i procent	69 %	31 %		65 %	35 %		69 %	31 %	
Belopp i kronor	4 658 900	2 625 600	7 284 500	4 477 500	2 810 700	7 288 200	5 227 900	2 845 200	8 073 100
Belopp i procent	64 %	36 %		61 %	39 %		65 %	35 %	

Avrundat till 100-tal kr

¹ Under 2010 och 2011 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Vid studiovistelse gäller ekonomiskt stöd/stipendium till konstnären, tillkommer gör kostnader för studiohyra m.m.

⁴ Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag, internationellt kulturutbyte.

Arbetsstipendium

Antalet ansökningar år 2012 var 81 och arbetsgruppen fördelade 25 stipendier, motsvarande 30 % i bifall som ettåriga arbetsstipendier på vardera 70 000 kr. Det är en ökning mot föregående år och man stödjer dansområdet brett bland annat vad avser genrer. Stipendiernas fördelning på män och kvinnor avspeglar ansökningarnas fördelning. I ansökningarna anger många dansare och koreografer behov av tid för reflektion och utrymme för utforskande av idéer och egen utveckling. Arbetsstipendier gavs både till yngre lovande konstnärer samt till de med mångårig erfarenhet. Några arbetsstipendier gavs dansare som är hårt turnerande och har behov av egen träning och återhämtning för att komma vidare i sina konstnärskap. Genomsnittsåldern för dem som beviljades arbetsstipendium var 36 år.

Målinriktat arbetsstipendium

Detta år ansökte 34 personer, 24 kvinnor och 10 män, om målinriktat arbetsstipendium som syftar till utforskande, fortbildning och research för konstnärens egen del. Arbetsgruppen beviljade endast 3 målinriktade stipendier detta år, däremot var andelen arbetsstipendier högre än tidigare. Inom dansen söker desto fler projektbidrag där syftet också ofta är utforskande och förberedelser inför kommande dansverk, men där koreografen har behov av möjlighet att arvoda dansare i utforskande workshops eller arbeten.

Långtidsstipendier

Inom dansområdet ansökte 35 personer, vilket motsvarar 5 % av samtliga sökande. Kvinnors andel av antalet ansökningar inom dansområdet uppgick till 69 %. Området tilldelades 6 långtidsstipendier som fördelades på 5 kvinnor och 1 man. Det totala antalet löpande långtidsstipendier var 12 under 2012. Stipendierna tilldelas i huvudsak koreografer.

Projektbidrag

Antalet behandlade ansökningar om projektbidrag var 87 stycken, fördelade på 69 % från kvinnor och 31 % från män. Av dessa beviljades 22 % eller 19 bidrag till dansprojekt. Liksom inom flera andra konstområden märks en tendens att en yngre generation dansare och koreografer ofta har en teoretiserande ingång i sina projekt och idéer. Även behovet att utforska konstnärliga processer -särskilt kollektiva - är frekvent och där stöds bland annat danskollektivet *MELO*, som under året har fortsatt att utveckla gränsöverskridande samarbeten mellan konstformer. Intresset för film i dansen är fortsatt stort.

Årets projektbidrag delades jämnt mellan män och kvinnor, 52 % kvinnor och 48 % män erhöll projektbidrag detta år och av det fördelade beloppet tilldelades 52 % kvinnor. Genomsnittsbeloppet var 120 500 kr.

Birgit Cullberg-stipendiet

Konstnärsnämndens Birgit Cullberg-stipendium på 100 000 kr tilldelades koreografen och dansaren Jefta van Dinther som blivit uppmärksammas för bl a verket *Grind* och *The Way Things Go* för Cullbergbaletten.

Analys och uppföljning

Nästan alla ansökningar inom dansområdet kommer från konstnärer som bor i storstadsregionerna. Många av dem arbetar både som dansare och koreografer och att vara sin egen producent är mer regel än undantag.

Inom dansområdet är betydligt fler kvinnor än män verksamma. Generellt ansöker männen om större belopp än kvinnorna. I beredningen av ansökningarna noterar arbetsgruppen därför inte bara antal personer som beviljas stöd, utan även hur mycket totalt som fördelas till män och kvinnor. Av de fördelade beloppen gick 67 % till kvinnor och 33 % till män, de internationella bidragen oräknade.

Viljan att utveckla dansprocessen har varit en tydlig tendens under året, där exempelvis koreograferna Rebecca Chentinell och Marie Fahlin med stöd av nämnden intresserar sig för nya former ramen för sitt *Koreografiska Konstitut*.

De allmänna arbetsstipendierna ger värdefullt stöd för dansare och koreografer genom att det skapar utrymme för konstnärlig utveckling och återhämtning i en ofta annars pressande arbetssituation.

De som har långtidsstipendier har fortsatt att utveckla sina konstnärskap med uppmärksammade resultat både i Sverige och utomlands. Betydelsen av långvariga stöd till vissa koreografer kan inte överskattas, då det krävs fleråriga cykler för att göra större nationella turnéer eller nå ut på den internationella marknaden där svensk dans de senaste åren mött stort intresse.

Mångkultur och mångfald präglar en stor del av ansökningarna inom området och det har uppmärksammats av arbetsgruppen som fördelat ett flertal stipendier och bidrag till danskonstnärer som har sitt ursprung i andra länder samt till konstnärer som arbetar med uttryck och teman som vidgar ramarna för dansen.

5.6 Filmområdet

Stödet i form av stipendier och bidrag till konstnärer inom filmområdet var 9 mkr exklusive inkomstgarantier. Med undantag för inkomstgarantier och långtidsstipendier, som beslutas av styrelsen, fattas beslut om stipendier och bidrag inom filmområdet av arbetsgruppen för teater, dans och film efter delegation från styrelsen.

Under året behandlades 907 ansökningar inom dansområdet, vilket är en ökning med 22 % från året innan. Kvinnornas andel av behandlade ansökningar uppgick till 53 %. Totalt beviljades 6,8 mkr fördelade på 143 nya stipendier och bidrag, en ökning med 4 % från 2011. Kvinnornas andel av antalet under året beviljade stipendier och bidrag var 52 %. Av de beviljade medlen under året fördelades 52 % till kvinnor. Kvinnorna fick 52 % av de totalt utbetalade nya och löpande stipendierna och bidragen.

Styrelsen fördelade 7 nya långtidsstipendier till området. Vid årets slut hade 15 filmkonstnärer långtidsstipendium. Statlig inkomstgaranti innehades av 9 personer från filmområdet.

Tabell 14. Beslutade stipendier och bidrag för i Sverige verksamma konstnärer inom film 2010-2012.

Film stipendier och bidrag	2010			2011			2012		
Arbetsstipendier 1 år	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	12	9	21	7	9	16	6	7	13
Belopp i kronor	950 000	720 000	1 670 000	560 000	710 000	1 270 000	480 000	560 000	1 040 000
Målinriktade arbetsstipendier	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	6	5	11	3	3	6	6	2	8
Belopp i kronor	525 000	377 000	902 000	260 000	210 000	470 000	470 000	130 000	600 000
Långtidsstipendier ¹	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut ²	5	3	8	5	3	8	8	5	13
Belopp i kronor	636 000	381 900	1 017 900	642 000	385 200	1 027 200	1 056 000	660 000	1 716 000

Projektbidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	12	14	26	18	14	32	13	20	33
Belopp i kronor	1 380 000	1 555 000	2 935 000	2 068 000	1 560 000	3 628 000	1 530 000	2 185 000	3 715 000

Internationellt kulturutbyte ³	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	50	23	73	44	38	82	40	32	72
Belopp i kronor	588 000	287 000	875 000	508 500	565 800	1 074 300	518 000	553 900	1 071 900

Totalt alla stipendier och bidrag	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal löpande och nya beslut	85	54	139	77	67	144	73	66	139
Andel löpande och nya beslut i procent	61 %	39 %		53 %	47 %		53 %	47 %	
Belopp i kronor	4 079 000	3 320 900	7 399 900	4 038 500	3 431 000	7 469 500	4 054 000	4 088 900	8 142 900
Belopp i procent	55 %	45 %		54 %	46 %		50 %	50 %	

Avrundat till 100-tal kr

¹ Under 2010 och 2011 fanns inte möjligheten att söka långtidsstipendier.

² Långtidsstipendier inkluderar löpande och tidigare fattade samt nya beslut.

³ Internationellt kulturutbyte inkluderar resebidrag och internationellt kulturutbyte.

Många svenska filmare har utvecklat sin förmåga att beskriva sina projekt och idéer, särskilt om de kräver internationell finansiering vilket blivit mer vanligt i en hårdnande konkurrens där filmprojekt numera behöver flera finansieringskällor. Konstnärsnämndens mer aktiva utåtriktade information kan också ha bidragit till att fler ansökningar lämnats in.

Könsfördelningen inom de beviljade stöden till filmområdet är relativt jämn. De 53 % kvinnliga sökandena får 52 % av både årets stipendier och totalt belopp. Männerna söker generellt högre belopp för sina projekt och resor, något som arbetsgruppen beaktar vid beredningen. Problemen med jämställdheten som omtalats inom svensk långfilmsproduktion, syns inte i nämndens ansökningar till projektbidrag som i första hand avser kort- och dokumentärfilm, även om det förekommer att man söker för manusutveckling och research till en del längre filmprojekt.

Många filmare med annan etnisk bakgrund än svensk ansöker hos Konstnärsnämnden, filmare som till exempel flytt till Sverige där de sedan gör filmprojekt om situationerna i sina hemländer. Andra rör sig hemtam i andra kulturer än den svenska. En betydande del av årets stipendier och bidrag har riktats till filmare med en sådan mångkulturell praktik.

Bildkonstnärer som arbetar med rörlig bild ansöker också inom filmområdet likaväl som hos Bildkonstnärnsfonden, och man kan se ett ökat antal ansökningar från bildkonstnärer. Arbetsgruppen adjungerade därför en granskare från bildkonstsidan för kompletterande läsning av dessa ansökningar.

Arbetsstipendium

Antalet ansökningar var 121 år 2012 och av dessa beviljades 9 %. Totalt fördelades 13 ett-åriga arbetsstipendier på 80 000 kr, något färre än året innan. Merparten av dem som får arbetsstipendier inom filmområdet är huvudsakligen utövare med korta tillfälliga anställningar eller frilansare med egna projekt. Könsfördelningen är jämn både för behandlade ansökningar och utdelade stipendier.

Genomsnittsåldern för dem som beviljades arbetsstipendium inom filmområdet var 45 år.

Målinriktat arbetsstipendium

85 filmkonstnärer ansökte om målinriktat arbetsstipendium och 8 sådana fördelades på sammanlagt 600 000 kr. Betydligt fler kvinnor än män ansökte (64 % kvinnor och 36 % män) och av 8 beviljade gick 6 stipendier till kvinnor.

Långtidsstipendier

Inom filmområdet ansökte 46 personer, vilket motsvarar 7 % av samtliga sökande. Kvinnors andel av antalet ansökningar uppgick till 43 %. Området tilldelades 7 långtidsstipendier som fördelades på 4 kvinnor och 3 män. Det totala antalet långtidsstipendier inom filmområdet var 13 under 2012.

Projektbidrag

Antalet behandlade ansökningar om projektbidrag var 307 och av dessa beviljades 33 eller 11 %. Det är en något större andel kvinnor som söker, men i år gavs 20 män projektbidrag och 13 kvinnor. Koncentrationen av projektbidrag till manliga sökande kompenseras av att kvinnor tilldelades en större del av arbetsstipendierna och de målinriktade arbetsstipendierna.

Filmområdet har ett särskilt filmstöd via budgetpost *28:36 Filmstöd ap. 3 Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd* om 4 270 000 kr. Enligt regleringsbrevet ska anslaget användas för stöd till produktion av kort- och dokumentärfilm. Medlen fördelas som projektbidrag. Projektbidraget kan sökas för produktionskostnader och löner för andra personer som ingår i projektet.

Konstnärsnämnden utbetalar enligt uppdrag i regleringsbrevet 800 000 kr som verksamhetsstöd till Stiftelsen Filmform från anslaget.

Konstnärsnämndens Mai Zetterling-stipendium

Stipendiet om 200 000 kr ges årligen till en filmregissör som med hög konstnärlig kvalitet som vidgar gränserna för kort- eller dokumentärfilm.

2012 års stipendium tilldelades regissören Erik Gandini, som främst har uppmärksammats för sin internationellt prisbelönta dokumentärfilm *Videocracy* om Italiens dåvarande premiärminister Berlusconi.

Analys och uppföljning

Konstnärsnämndens stipendier och bidrag inom filmområdet är enligt många filmares återredovisningar viktiga för att en film helt enkelt ska kunna gå att genomföra. Ofta är det värdefullt att Konstnärsnämnden kan ge bidrag i ett tidigt skede för research och idéer som efter en period av utveckling kan nå fram till en pilot eller ett manus. Det tidiga stödet ökar möjligheterna betydligt att hitta fortsatt finansiering eller kontakt med en producent

som tar filmen vidare på den ofta långa finansieringsresan. Men även de bidrag som ges för postproduktion är viktiga för att man ska kunna slutföra filmprojekt som kan ha tagit flera år att göra, vilket ofta är fallet med animerad eller dokumentär film.

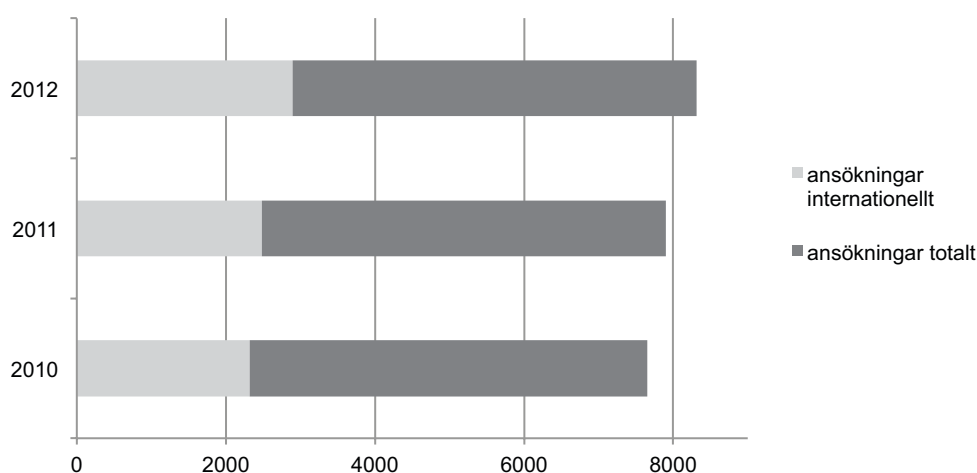
2012, som var ett mycket starkt svenskt filmår, har visat att nämndens bidrag är viktiga. Några av de mest uppmärksammade filmerna, som t.ex. prisbelönta *Äta, sova, dö* kom till efter att regissören Gabriela Pichler fick stöd för att bland annat utveckla sitt arbete med amatörskådespelare. Regissören Malik Bendjelloul, som väckt internationell uppmärksamhet med *Searching for Sugarman*, är ännu ett exempel på en filmare som under året fått ett projektbidrag för arbetet med sin kommande film.

Regissörer av kort-, konst- och animerad film gavs ett flertal bidrag och stipendier, där särskilt regissörer av animerad film är väl representerade. Svensk filmanimation håller hög kvalitet och många filmer blir inbjudna att delta i internationella festivaler. SVT har under året haft en satsning på visning av kort animerad film vilket gör att genren utvecklas. Folkets Bios kortfilmssatsning har också varit betydelsefull för spridningen och för att uppmärksamma kortfilmen.

6. Internationellt och interkulturellt utbyte och programverksamhet

Konstnärsnämnden har arbetat med att stödja och utveckla konstnärers internationella kontakter sedan 1980-talet. Målsättningen med internationellt utbyte och verksamhet är konstnärlig fördjupning samt att förbättra arbets- och inkomstmöjligheterna för enskilda konstnärer. Intresset för internationellt kulturutbyte, resor och vistelser ökar allt mer och står för hela 35 % av det totala antalet ansökningar som behandlades av Konstnärsnämnden 2012. Antalet ansökningar ökar stadigt. 2012 behandlades knappt 2 900 ansökningar om internationellt utbyte vilket är en ökning sedan föregående år med 4 %.

Diagram 4. Totalt antal ansökningar om internationellt stöd i förhållande till det totala antalet ansökningar till nämnden 2010-2012

Antalet ansökningar har ökat från föregående år inom alla konstområden utom inom dansområdet där det ökat marginellt. Inom dansen ökade antalet ansökningar 2009-2011 med 38 %. Andelen ansökningar om internationellt kulturutbyte är fortsatt högt; 68 % av alla dansansökningar.

Andelen kvinnliga sökande inom det internationella området är 59 %. Fördelningen över konstområdena uppvisar stora skillnader. Kvinnornas andel är 38 % inom musik, 55 % inom film och teater, 62 % inom bild och form och 74 % inom dans.

Tabell 15. Antal ansökningar om internationellt stöd per konstområde 2012

Konstområde	Totalt antal ansökningar	Varav internationella	Varav	
			kvinnor	män
Bild och form	4 237	1 268	784	484
Musik	1 692	411	156	255
Teater	747	368	204	164
Dans	733	496	366	130
Film	907	348	190	158
Totalt	8 316	2 891	1 700	1 191

Omfattningen av Konstnärsnämndens internationella utbyte framgår av tabell 16. Varje konstområde redovisas längre fram var för sig.

Tabell 16. Totalt antal beslutade och utbetalda ateljévistelser, stipendier och bidrag inom internationellt kulturutbyte 2010-2012

	2010	2011	2012
Bild och form	253	215	291
Musik	127	152	199
Teater	83	104	135
Dans	129	144	112
Film	73	82	82
Totalt	665	697	819

Kostnaden för Konstnärsnämndens internationella verksamhet framgår av tabell 17.

Tabell 17. Totala kostnader (beslutade) i kronor för internationellt utbyte och programverksamhet 2012

Totala kostnader för internationellt kulturutbyte 2012 ¹	
Direktstöd till konstnärer	
Internationellt kulturutbyte	11 298 500
Vistelsestipendier utomlands ²	1 716 000
Vistelsestipendier Sverige	5 227 000
Omkostnader ateljévistelser ³	5 028 500
Summa	23 270 000
Egen verksamhet Iaspis	
Information om svenskt bild- och form	299 200
Utåtriktad verksamhet	1 600 500
Kansli, lokaler och drift	7 594 000
Summa	9 493 700

Tabell 17. fortsättning

Egen verksamhet KID	
Information om svensk dans	180 000
Internationella samarbetsprojekt	190 000
Kansli och lokaler KID	1 209 000
Summa	1 579 000
Internationellt utbyte och program totalt	34 342 700

Avrundat i 100-tal

¹ Alla konstområden ingår

² Avser bild och form samt dans

³ Avser alla konstområden. Resor, boende, ateljéhyror.

Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor

Gränsen mellan resebidrag och övriga typer av internationella bidrag är delvis flytande men enkelt uttryckt ges bidrag för internationellt kulturutbyte när den enskilda konstnären är inbjuden till ett evenemang, gästspel, utställning, seminarium etc., medan resebidraget ges för en resa helt på konstnärens eget initiativ. Inom ramen för internationellt kulturutbyte finns även möjlighet för svenska konstnärer att söka medel för att bjuda in utländska konstnärer för samarbeten i Sverige.

Analys och uppföljning

Bidrag till internationellt kulturutbyte och resor redovisas av konstnären efter genomförande. Genomgående återkommer mottagarna till att de internationella bidragen stödjer både deras konstnärliga utveckling och skapar många kontakter som direkt eller indirekt leder till nya engagemang och därmed inkomster. Ofta betonas hur betydelsefulla bidragen varit för att skapa och upprätthålla nätverk med kollegor och branschföreträdare inom det specifika konstområdet. Ansökningarna ökar i antal år från år. Den internationella närvaron är nu en normalitet för stora grupper av konstnärer. Nämnden har under många år och i ökad omfattning stöttat denna process och har därmed bidragit till denna situation.

6.1 Iaspis

Iaspis är Konstnärsnämndens internationella program för bild- och formkonstnärer. Uppdraget är att arbeta med internationalisering på flera sätt i syfte att öka och fördjupa kontakterna mellan svenska konstnärer och internationella institutioner, konstnärskollegor, publiker och marknader med mål att bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbets- och inkomstmöjligheter. Detta görs genom direktstöd till olika former av internationellt kulturutbyte, ateljéprogrammen i Sverige och utomlands, informationsverksamhet och expertbesök, samt genom en publik verksamhet där Iaspis tar en aktiv roll i formulerandet och undersökandet av den samtida bild- och formkonstens aktuella frågor ur ett internationellt perspektiv och med konstnärers erfarenheter som bas.

Konstnärsnämndens uppdrag är nationellt och verksamheten har under året arbetat med att utveckla internationella samarbetsprojekt i olika delar av landet. Iaspisdelegationen, som är en delegation ur Bildkonstnärsfonden, beslutar om samtliga internationella stipendier och bidrag för bild- och formkonstnärer.

Tabell 18. Totala kostnader (beslutade) i kronor för internationellt utbyte inom bild och form 2012

Kostnader för internationellt kulturutbyte inom bild och form	
Direktstöd till konstnärer	
Internationellt kulturutbyte	4 723 500
Vistelsestipendium utomlands	1 415 000
Vistelsestipendium Sverige	4 896 800
Omkostnader ateljévistelser	2 940 700
Summa	13 976 000
Egen verksamhet Iaspis	
Information om svensk bild och form	299 200
Utåtriktad verksamhet	1 600 500
Kansli, lokaler och drift	7 594 000
Summa	9 493 700
Totalt Iaspis inkl. stipendier och bidrag	23 469 700

Avrundat i 100-tal

¹ Avser både internationellt kulturutbyte och resebidrag

Internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet

Utbytet kan gälla arbets- eller studievistelse utomlands, utställningar i utlandet eller samarbeten i Sverige tillsammans med utländska kollegor. Under året behandlades totalt 820 ansökningar om internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet. Det är en ökning med 8 % jämfört med år 2011. Antalet ansökningar är nu tillbaka till den nivå som rådde 2010 och som var ett rekordår gällande antalet ansökningar.

Andelen kvinnliga sökande inom internationellt kulturutbyte är 62 %. Bland dem som beviljats stipendium är fördelningen 61 procent kvinnor och 39 procent män. I stipendiemedel räknat får kvinnorna 58 procent och männen för 42 procent.

Tabell 19. Internationellt kulturutbyte inom bild- och formområdet uppdelat geografiskt 2010-2012

Bild och form	utbyten till			utbyten från			totalt			procent		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Europa inkl. Ryssland	120	97	162	20	19	12	140	116	174	66 %	63 %	70 %
Nordamerika	19	19	19	2	4	2	21	23	21	10 %	12 %	8 %
Asien	20	27	28	1	3	2	21	30	30	10 %	16 %	13 %
Mellanöstern	10	5	6	1	1	6	11	6	12	5 %	3 %	3 %
Latinamerika	10	7	12	1	-	-	11	7	12	5 %	4 %	2 %
Oceanien	4	1	-	-	-	-	4	1	-	2 %	1 %	0 %
Afrika	5	1	3	-	1	1	5	2	4	2 %	1 %	2 %
Totalt	188	157	230	25	28	23	213	185	253	100 %	100 %	100 %

När det gäller var i världen utbytena äger rum så kan man konstatera att majoriteten äger rum i Europa (72 %). En tredjedel av alla utbyten gäller de nordiska och baltiska länderna. 9 % av utbytena sker i Sverige. Allt fler utbyten går till Asien (14 %) och Afrika (4 %). En förklaring till att antalet utbyten gällande Asien har ökat kan vara att Asien och framför allt Kina har en stor och expanderande bildkonstmarknad.

De stipendier som fördelas inom internationellt kulturutbyte var förra året på mellan 4 000 kr upp till 96 000 kr. Ungefär hälften av alla stipendier är på belopp under 15 000 kr. Relativt små belopp möjliggör en rörlighet, speciellt inom EU, för bild- och formkonstnärerna. Inbjudare är såväl institutioner som festivaler, biennaler och konstnärsdrivna gallerier. Ansökningarna till internationellt kulturutbyte vittnar om att svenska konstnärer är efterfrågade internationellt. Under 2012 har till exempel deltagande i flera viktiga sammanhang stötts såsom bildkonstnären Nathalie Djurbergs deltagande i biennalen i Dakar och 9 smyckekonstnärer som fick bidrag för att delta i symposiet och utställningen *From the Coolest Corner* i Oslo.

Stipendier till utbyten som sker i Sverige möjliggör för konstnärer att pröva på projektledning, nyttiga erfarenheter när det gäller att sätta samman och marknadsföra projekten samt skapa värdefulla kontakter. Redovisningarna vittnar om att projekten ofta genomförs med små medel, där de inbjudna konstnärerna bor hos arrangören. Påtagligt många projekt leder sedan vidare till nya utställningar, samarbeten och kontakter. Bland dessa projekt kan nämnas Arina Stoenescu som fått bidrag för att bjuda in rumänska illustratörsklubben för utställning och workshop tillsammans med svenska kollegor.

Ateljéer utomlands

Under 2012 genomfördes åtta olika ateljévistelser utomlands på mellan 3 och 12 månader för bild- och formkonstnärer. Till programmets utlandsateljéer kommer allt fler ansökningar och totalt inkom 447 ansökningar år 2012. Till samtliga ateljéer har antalet sökande ökat jämfört med i fjol. Populärast är New York-ateljén, men den största ökningen av antalet ansökningar gäller ateljén i Kairo där det har skett en nästan 50-procentig ökning

av antalet ansökningar. Under 2012 utlystes också tre nya ateljéer, SOMA i Mexico City, Space i London och Werkplaats Typografie i Amsterdam. De två sistnämnda ateljévistelserna är speciellt avsedda för formområdet.

Tabell 20. Beslutade stipendier för vistelser i ateljéer utomlands 2010-2012.

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal	6	4	10	2	3	5	6	5	11
Antal i procent	60 %	40 %		40 %	60 %		55 %	45 %	
Belopp i kronor	910 000	595 000	1 505 000	245 000	650 000	895 000	725 000	690 000	1 415 000
Belopp i procent	60 %	40 %		27 %	73 %		51 %	49 %	
Genomsnitt	151 700	148 800	150 500	122 500	216 700	179 000	120 800	138 000	128 600

Genomsnittsbetopp är avrundade till närmaste 100-tal.

57 procent av de sökande är kvinnor och 43 procent män. Av dem som slutligen valdes ut för en stipendievistelse var sex kvinnor och fem män.

Tabell 21. Totala kostnader i kronor för vistelser vid ateljéer utomlands utbetalda åren 2010-2012

	2010	2011	2012
Stipendier	1 575 000	550 000	1 070 000
Bostadskostnader	496 700	294 000	
Hyreskostnader ateljéer	538 100	506 800	992 600 ¹
Övriga kostnader	93 100	16 400	10 700
Summa	2 702 900	1 367 200	2 073 300

Avrundat i 100-tal

¹ Inkluderar bostadskostnader

Ateljéerna i Sverige

I Konstnärsnämndens lokaler på Maria skolgata finns nio ateljéer samt en lokal för publik verksamhet och workshops speciellt för Iaspisprogrammet. Utländska bild- och formkonstnärer bjuds in till en ateljévistelse för en period om en till sex månader. Urvalet av utländska stipendiater beslutas av Iaspisdelegationen. Utländska stipendiater beslutas utan ansökan på förslag från konstområdets aktörer och Iaspis direktör. Den holländska motsvarigheten till Bildkonstnärnsfonden, Mondriaan Fund, bekostar en ateljévistelse för två holländska bildkonstnärer per år.

Programmet arbetar med publika presentationer och samtal för att svenska bild- och formkonstnärer ska komma i kontakt med de gästande internationella konstnärerna för konstnärligt utbyte och utökade internationella kontaktnät. Samtliga gästande konstnärer ska komma i kontakt med det svenska konstlivet genom arrangerade ateljébesök med personer från konstinstitutioner, frilansande curatorer, kritiker och gallerister.

Varje år fördelas fyra ateljéstipendier i Stockholm till svenska bild- och formkonstnärer som examinerats under året eller året innan från en konstnärlig högskola. År 2012 inkom 109 ansökningar från nyexaminerade konstnärer vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Yrkesverksamma bild- och formkonstnärer i Sverige kan också söka ateljéstipendium i Stockholm. Stipendiet erbjuder sex månaders ateljévistelse samt ett projektbidrag med tillgång till det program som skapas kring stipendiaterna. Totalt inkom 154 ansökningar om ateljévistelse 2012. Det är mer än en fördubbling av antalet ansökningar sett över fem års tid. Samtliga svenska stipendiater beslutas av Iaspisdelegationen.

Tabell 22. Antal ateljéstipendiater i Stockholm samt i Göteborg, Malmö, Umeå och Kalmar 2010-2012.

Ateljéer i -		2010		2011		2012	
		Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Stockholm	Stipendiater från -						
	Sverige	5	3	5	4	5	3
	Norden	-	1	-	-	1	1
	Europa inkl. Ryssland	3	11	11	10	7	10
	Nordamerika	3	1	2	1	2	2
	Asien	2	-	-	-	1	-
	Mellanöstern	-	-	-	1	1	-
	Latinamerika	1	-	-	-	-	-
	Afrika	1	-	1	-	-	-
Totalt Stockholm		15	16	19	16	17	16
Göteborg, Malmö, Umeå, Kalmar	Stipendiater från -						
	Norden	-	-	2	1	1	-
	Europa inkl. Ryssland	1	1	-	1	1	2
	Nordamerika	1	-	-	-	2	-
	Asien	-	-	1	1	-	-
	Mellanöstern	-	-	-	-	1	-
	Oceanien	1	-	-	-	-	-
	Afrika	-	-	-	1	-	-
Totalt Göteborg, Malmö, Umeå, Kalmar		3	1	3	4	5	2
Totalt antal kvinnor/män		18	17	22	20	22	18
Totalt antal per år		35		42		40	

Iaspis arbetar med att utöka närvaron av formkonstnärer inom ateljéprogrammet i Stockholm, med mål att synliggöra ateljévistelsen som en viktig arbets- och nätverksmöjlighet också för dessa konstnärer. Av totalt 30 ateljéstipendiater i Stockholm under 2012 var 6 formkonstnärer, vilket är en dubbling från 2011. 2010 var antalet formkonstnärer 2.

Ateljéer för utländska bild- och formkonstnärer finns även i Göteborg, Malmö och Umeå.

Ateljévistelserna genomförs i samarbete med förvaltningen i respektive kommun och med lokala institutioner och organisationer. Under 2012 har de regionala samarbetsparterna fått resurser för att arrangera en publik programpunkt med de internationella stipendiaterna, med mål att utöka kontaktytorna med det svenska konstlivet. Möjligheten utnyttjades av samtliga samarbetsgrupper i samverkan med Galleri Box i Göteborg, Signal i Malmö och Galleri Verkligheten i Umeå. Samtliga regionala stipendiater besökte även Stockholm och presenterade sin verksamhet inom ateljéprogrammet på Maria skolgata.

Med mål att öka Iaspis verksamhet i form av nationell samverkan genomfördes en pilotvistelse för ett nytt regionalt ateljésamarbete med Kalmar Konstmuseum. En bildkonstnär från Polen beviljades ateljéstipendium i Kalmar i två månader. Vistelsen blev kortare än beräknat och kunde inte utvärderas enligt önskemål. Initiativet bedömdes dock positivt och samarbetet kommer att utvecklas under 2013.

Sedan ett antal år tillbaka bjuds även curatorer in till ateljéprogrammet för en månads-lång arbetsvistelse med målsättningen att öka informationen om svensk bild- och formkonst. 2012 års stipendiater var curatorerna Sarah Rifky (Kairo), Joanna Warzsa (Warszawa/Berlin) och Maria Mur Dean (Bilbao) - samtliga med fokus på bildkonst. De längre vistelserna möjliggör fördjupad kontakt med svenska utövare och institutioner och leder ofta till samarbeten. Joanna Warzsa blev efter sin vistelse inbjuden att vara curator för Göteborgs Internationella Konstbiennial 2013. Se vidare *Information om svensk bild- och formkonst*.

Tabell 23. Totala kostnader i kronor för utländska gästkonstnärer 2010-2012

	2010	2011	2012
Stipendier	792 100	995 000	902 200
Resekostnader	156 400	186 100	207 500
Bostadskostnader	946 100	1 037 100	930 500
Hyreskostnader, ateljéer	1 058 600	1 181 900	1 345 900
Övriga kostnader	78 800	111 900	49 400
Summa	3 032 000	3 512 000	3 435 500

Avrundat till 100-tal

Utåtriktad programverksamhet

Iaspis har också utåtriktad programverksamhet bestående av föreläsningar m.m. Verksamheten äger rum dels i Stockholm, men även på andra institutioner och platser som programmet samarbetar med regional och internationellt. Den särskilda satsningen på regional verksamhet avspeglar sig i tabellen nedan.

Tabell 24. Antal arrangemang inom Iaspis, egna eller i samarbete 2010-2012

	2010	2011	2012
Utställningar i Sverige	1	1	-
Arrangemang i utlandet	1	2	2
Seminarier/samtal/workshops	22	24	27
Regionala arrangemang	-	-	8
Övriga arrangemang	4	2	3
Summa	28	29	40

Av totalt 40 genomförda arrangemang 2012 riktade sig nio mot formområdet. Från och med i år redovisas antalet besök eller deltagare.

Tabell 25. Besök vid Iaspis arrangemang fördelat på bild och form 2012

	Bild	Form
Utställningar i Sverige	-	-
Arrangemang i utlandet	45	¹
Seminarier/samtal/workshops	1 065	450
Regionala arrangemang	195	105
Öppet hus, gemensamt	325	325
Summa	1 630	880
Totalt besöksantal	2 510	

¹ New York Art Book Fair som hade ca 8 000 besök.

Det publika programmet i Stockholm genomfördes under 2012 med tyngdpunkt på presentationer av de internationella stipendiaterna. Föreläsningsserien med internationella konstnärsdrivna plattformar fortsatte med deltagare från USA, Kuba, Storbritannien och Egypten. En direkt följd av serien är ett antal samarbeten mellan svenska konstnärer och de gästande organisationerna, i form av internationella vistelser och undervisning. En föreläsningsserie som i sex fristående delar presenterade olika perspektiv på relationen inom bildkonstfältet mellan upphovsmannaskap, kreativitet, arbete och signatur med deltagare från Sverige, Polen, Frankrike, USA och Storbritannien genomfördes i samarbete med

ateljéstipendiaten Lucie Fontaine. Föreläsningarnas breda anslag och skilda perspektiv inkluderade en bred grupp bildkonstnärer och var välbesökta.

På formområdet genomfördes seminariet *A history of it's own? Graphic Design and Feminism* på initiativ av grafiska formgivaren och ateljéstipendiaten Sara De Bondt. Seminariet behandlade i huvudsak historieskrivning; hur man idag arbetar med att skriva om historien så att den även inkluderar kvinnor, en del i arbetet att synliggöra och verka för mångfald och jämställdhet inom bild- och formkonstområdet. Tre internationella och två svenska formgivare presenterade sin verksamhet för ca 100 besökare.

Seminariet *Publishing as Part-time Practice* fokuserade på grafiska formgivares förändrade yrkesroll mot inriktning på egen förlagsverksamhet som en väg till konstnärlig fördjupning och ökade arbetsmöjligheter. Konferensen var mycket uppskattad med runt 80 besökare. En av de internationella föreläsarna, Editions Fink's Georg Rutishauser, bjöd in ett urval av de svenska förläggarna att visa sina böcker på *Publisher's tables*, en del av utställningen *Die schönsten Schweizer Bücher 2012. Publishing as Part-time Practice* fortsatte med representation på *New York Art Book Fair*, som hade över 8000 besökare.

Iaspis ökade sin regionala närvaro i form av publika program genom samarbeten med flera olika parter. Apokalyps Labotek/Form Design Center i Malmö genomförde en föreläsning och workshop med tyska formgivaren Julia Lohmann. Bildmuseet i Umeå höll en publik föreläsning med polska curatorn Joanna Warzsa om hennes arbete med Berlinbienalen. Iaspis samarbetade med Galleri Syster i Luleå om en föreläsning och workshop med amerikanske bildkonstnären Sean Dockray. Samtalen var mycket uppskattade och genererade kunskaps- och idéutbyte mellan de svenska och internationella deltagarna med möjlighet till framtida samarbeten och utökade internationella nätverk.

Information om svensk bild- och formkonst

För att ytterligare stärka det internationella kulturutbytet och befästa intresset för svensk bild- och formkonst ägnas stora personal- och ekonomiska resurser till informations- och nätverksarbete. En betydande del av detta är att bjuda in utländska curatorer och kritiker till Sverige på 2 – 10 dagars studiebesök. För varje besökare görs ett program som innehåller ateljébesök och möten med olika aktörer på den svenska scenen. Intresset för dessa studieresor är stort och har lett till att många svenska bild- och formkonstnärer fått värdefulla kontakter på den internationella scenen. Samtliga experter erbjuds att göra besök och research i såväl Umeå, Göteborg, Malmö och Stockholm. Iaspis-grupperna i Malmö, Umeå och Göteborg har möjlighet att föreslå två egna expertbesök per år. Exempel på sådana besök 2012 är Elena Sorokina (curator, Paris) i Malmö och Jennifer Teets (curator, Paris) i Göteborg.

Tabell 26. Antal expertbesök 2012

	Bild	Form
Stockholm	18	10
Skåne	4	6
Västerbotten	2	-
Västra Götaland	3	1
Totalt	27	17
Varav kvinnor och män		
Kvinnor	13	9
Män	6	4
Totalt antal experter	19	13

Experterna har ibland rest till flera regioner vilket leder till att antal expertbesök är större än antalet kvinnor/män.

Målsättningen är att minst hälften av expertbesöken helt eller delvis ska förläggas utanför Stockholm. Under 2012 besökte 9 experter inom bildkonst och 7 inom formkonst andra städer än Stockholm, vilket är hälften av totalt 32 experter. Totalt fick 260 konstnärer ateljébesök av experter (se tabell 27). På formområdet är nätverket för expertbesök utanför Stockholm svagare och behöver stärkas.

För att öka spridningen av internationella curatorsbesök i landet samverkade Iaspis med Malmö Konsthall och Göteborgs konsthall i projektet *Meetingpoint*, som bestod av portfolio-visningar för sammanlagt 34 internationella och svenska curatorer i Malmö och Göteborg. 174 bildkonstnärer deltog, varav 101 kvinnor och 73 män. Urvalet genomfördes av lokala referensgrupper efter ett öppet ansökningsförfarande och strävade efter bredd och mångfald i relation till konstnärlig genre, kön, ålder och hemvist inom regionerna. Projektet utvärderas 2013.

Tabell 27. Antal konstnärer som träffat experter 2012

	Bild	Form
Stockholm	132	39
Skåne	36	13
Västerbotten	13	-
Västra Götaland	26	1
Varav kvinnor och män		
Totalt män	102	21
Totalt kvinnor	105	32
Totalt	207	53

Effekterna av expertbesöken är ofta både omedelbara och långsiktiga. Under 2012 ledde expertbesök till inbjudningar av svenska konstnärer till utställningssammanhang på bland annat MASP (Sao Paulo) Contemporary Art Gallery (Vancouver) Bucharest Biennalen (Bukarest) och Eastside Projects (Birmingham). Denna typ av deltagande leder i sin tur till ytterligare kontakter internationellt. Lika vanligt är att samarbeten efter möte med en gästande expert inte sker omedelbart, utan en tid efter mötet i samband med nya projekt.

Under året har ett antal resor och studiebesök genomförts av i huvudsak Iaspis direktör för att informera om svenska bild- och formkonstnärer samt för att medverka i relevanta sammanhang inom det nationella och internationella sammanhang såsom *Armory Show* (New York), *Berlin Biennalen* (Berlin), *Documenta* (Kassel), *Manifesta* (Genk), *Taipei Biennalen* (Taipei) och *Shanghai Biennalen* (Shanghai). En följd av resor till Asien är ett förslag på ett nytt ateljéstipendium för svenska bild- och formkonstnärer i Peking under 2013. Iaspis direktör har även deltagit i internationella konferenser, såsom *What Now?* (Art in General, New York) om ateljéstipendiernas förändrade roll och relation till den samtida konsten; *SITAC X International Symposium on Theory about Contemporary Art* (Mexico City) och *ResArtis General Meeting 2012* (Tokyo).

Iaspis arkiv över samtliga svenska och internationella ateljéstipendiater, samt över andra svenska konstnärer inom bild- och formområdet utökas årligen i samarbete med referensgrupper. För närvarande finns ca 400 Sverige-baserade och drygt 300 internationella bild- och formkonstnärer representerade.

Tabell 28. Totala kostnader i kronor för utländska curatorer och kritiker för längre vistelser vid Iaspis i Stockholm samt expertbesök åren 2010-2012

	2010	2011	2012
Arvode	35 400	45 000	64 100
Resekostnader	31 900	81 000	140 700
Bostadskostnader	31 800	81 000	79 600
Övriga kostnader	3 000	-	14 800
Summa	102 100	207 000	299 200

Avrundat till 100-tal

Samverkansprojekt

Med samverkansprojekt menas de projekt som genomförs av andra organisationer med ekonomiskt stöd av Konstnärsnämnden eller i samarbete som också innefattar genomförandet av arrangemanget. Iaspis har under 2012 ökat inriktningen mot samverkan och genomfört projekt inom olika delar av programmet. En ateljévistelse för en internationell bildkonst-

när genomfördes i samverkan med Kalmar konstmuseum. Under rubriken Information om svensk bild- och formkonst genomfördes nätverksprojektet Meetingpoint i Göteborg och Malmö. Den utåtriktade programverksamheten innefattade 3 föreläsningar och 3 workshops i Luleå, Umeå och Malmö. Av totalt 8 samverkansprojekt var 5 inriktade mot bildkonst och 3 mot formkonst. Samverkansprojekten redovisas under respektive rubrik ovan.

Publikationer

Som en del i uppdraget att sprida information om svensk bild- och formkonst har arbetet med publikationer som samlar upp och utvecklar kunskap genererad genom verksamheten fortsatt under året. Publikationer är ofta fleråriga projekt.

Work, Work, Work – a Reader on Art and Labour utkom i juni 2012 i samarbete med det tyska förlaget Sternberg Press i en upplaga av 1500. Boken blev listad som årets konstbok 2012 i nättidningen Kunstkritikk.se. Boken utgår från seminarieserien med samma namn som producerades 2010 och undersöker hur den postindustriella världens förändrade arbetsvillkor behandlas inom bildkonst och arkitektur. Boken synliggör svenska bild- och formkonstnärer i ett internationellt sammanhang med kontaktytor mot områdets institutioner, curatorer och skribenter. *Work, Work, Work – a Reader on Art and Labour* fångade upp en högaktuell fråga ur den samtida internationella bild- och formkonsten ur ett svenskt perspektiv och fick stort genomslag snabbt. Den används nu som kurslitteratur vid en av världens mest framstående konstutbildningar vid Goldsmiths College i London.

Organisation

På grund av personalförändringar utvecklades inte vissa delar av verksamheten i den takt som planerats i verksamhetsplanen. Framförallt arbetet med att utveckla den nationella samverkan utanför Stockholm nådde inte de mål som initialt planerats i fråga om omfång av nya samverkansprojekt. Även analys och uppföljningsarbetet försenades under året på grund av bristande kontinuitet och vikarier.

Tabell 29. Iaspis kanslikostnader 2010-2012. Belopp i tkr.

	2010	2011	2012
Personalkostnader	3 821	4 339	4 339
Lokalkostnader	971	1 094	1 093
Övriga driftkostnader	1 578	1 371	1 918
Summa	6 370	6 804	7 594

Analys och uppföljning

När det gäller internationellt kulturutbyte har Iaspisdelegationen noterat att det under senare år har kommit in fler ansökningar som gäller nätverksbaserade projekt. Det är tydligt att konstnärernas nätverk fungerar allt bättre och att de spelar en viktig roll vid sidan av institutioner och gallerier. Av redovisningarna att döma så betyder stipendierna mycket för konstnärerna inte bara vad gäller det enskilda utbytet, utan även långsiktigt då kontakter knyts och leder vidare till ytterligare samarbeten.

När det gäller ateljéerna utomlands kan nämnden med utgångspunkt i de rapporter som lämnats av konstnärer som deltagit i ateljéprogrammen dra slutsatsen att längre vistelser ger en unik möjlighet att nätverka med institutioner och konstnärskollegor på plats vilket ofta leder till utställningar och samarbeten både under och efter vistelsen. De professionella kontakter som skapas blir ofta långvariga och ger effekter långt efter avslutat stipendium. Ofta kan man se att dessa vistelser på sikt får betydelse även för andra konstnärer i stipendiaternas nätverk.

Under 2012 utvecklades verktyg för att kartlägga spridningen av expertbesöksprogram i relation till konstnärlig genre, geografisk hemvist, kön och ålder för att från och med 2013

på ett tydligare sätt kunna rikta besöken och bredda gruppen bild- och formkonstnärer som tar emot besök. Dokumentation över expertbesöksprogrammet under 2009 och 2011 sammanställdes, men eftersom inga specifikt framtagna verktyg då fanns för att kartlägga verksamheten bedömdes underlaget inte statistiskt tillförlitligt.

Under 2012 genomfördes även en enkät där samtliga svenska ateljéstipendiater som visats i ateljéerna på Maria skolgata de senaste fem åren (2007-2012) ombads svara på frågor kring vistelsens upplägg, genomförande, effekter och resultat. Svarsfrekvensen var 86 % och svar inkom från 35 bildkonstnärer och 2 arkitekter av totalt 47 tillfrågade bild- och formkonstnärer. 63 % svarade att vistelsen lett till nya arbetsmöjligheter, både i Sverige och internationellt. Särskilt positivt var att få ta del av ett professionellt nätverk, och det erkännande som flera upplever att det ger att vara en del av programmet. 76 % upplever att de positiva effekterna vistelsen haft på konstnärskapet är långvariga, och lyfter fram olika aspekter såsom nya nätverk, samarbeten och konstnärlig fördjupning. Hela 92 % anser att vistelsen i sin helhet levde upp till deras förväntningar.

6.2 Internationellt kulturutbyte inom musikområdet

Stödet till musikområdet var 2012 drygt 22 miljoner kr, varav 2,5 miljoner kr avsattes för internationellt kulturutbyte. Arbetsgruppen för musik beslutar om stöd till det internationella kulturutbytet. Hur stödet fördelades inom internationellt kulturutbyte inom musikområdet framgår av tabell 31.

Tabell 30. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom musikområdet 2010-2012

Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beviljade beslut	42	85	127	48	104	152	78	121	199
Belopp i kronor	381 500	727 500	1 109 000	471 000	935 000	1 406 000	1 037 600	1 470 800	2 508 400

Under året behandlades 411 ansökningar inom musikområdet, vilket är en ökning med 10 % från året innan. Totalt beviljades 199 ansökningar för internationellt kulturutbyte vilket är en ökning med 21 % från 2011. Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 38 %. Andelen av de beviljade var 39 % till kvinnorna.

Tabell 31. Internationellt utbyte inom musikområdet uppdelat geografiskt 2010-2012

Musik	utbyten till			utbyten från			totalt			procent		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Europa inkl. Ryssland	50	62	78	10	23	28	60	85	106	46 %	52 %	53 %
Nordamerika	21	20	38	10	4	6	31	24	44	24 %	15 %	22 %
Asien	10	19	14	1	1	2	11	20	16	8 %	12 %	8 %
Mellanöstern	3	1	2	-	-	-	3	1	2	2 %	1 %	1 %
Latinamerika	12	15	14	1	7	3	13	22	17	10 %	13 %	9 %
Oceanien	7	1	-	-	1	2	7	2	2	5 %	1 %	1 %
Afrika	4	10	9	1	-	3	5	10	12	4 %	6 %	6 %
Totalt	107	128	155	23	36	44	130	164	199	100 %	100 %	100 %

78 % av de beviljade stöden avser utbyte i utlandet och 22 % avser kulturutbyte i Sverige. Majoriteten av kulturutbytena äger rum i Europa (50 %), därefter i Nordamerika (25 %), Asien och Latinamerika (vardera 10 %) och Afrika (6 %). Formen för utbytet är i huvudsak turnéer, arbetsvistelser och enskilda konserter. Inbjudare är såväl arrangörer som festivaler, klubbar och konserthus som enskilda konstnärer.

Konstnärsnämndens internationella musikprogram, KIM

I regleringsbrevet för 2012 anslår regeringen 2 000 000 kr årligen att användas för att utveckla en struktur för internationellt kulturutbyte på musikområdet 2012-2014.

Konstnärsnämndens Internationella musikprogram (KIM) syftar till att skapa, utveckla och fördjupa i första hand komponisternas kontakter med utländska institutioner, enskilda professionella företrädare som exempelvis agenter, producenter och kritiker, med kollegor, publik och marknader och därigenom bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbets- och inkomstmöjligheter.

Kansliet har under året organiserat programmet inom nämnden med beslutsordning samt mål- och resultatdokument enligt styrelsens beslut. Nämnden har under året förstärkt bidraget för internationellt kulturutbyte då detta är en väsentlig del av ett internationellt program.

Under 2012 har komponisterna erhållit 49 % av totalt 2 466 000 kr som fördelats till internationellt kulturutbyte inom musikområdet. Av totalt 199 bifall tilldelades 98 stipendier och resebidrag upphovspersoner i form av komponister och konstnärer med dubbel verksamhet som både upphovsperson och musiker.

I övrigt ska programmet i sin uppbyggnadsfas innehålla längre arbetsvistelser samt internationella samarbetsprojekt. Genom att erbjuda längre studio/arbetsvistelser i utlandet i samarbete med framstående institutioner eller organisationer bidrar programmet till en fördjupad kontakt med konstområdet i respektive land. Programmet ska även initiera och stödja arbetsvistelser för internationella konstnärer i Sverige, i första hand med institutioner och organisationer av betydelse för landets komponister.

Programmet ska samarbeta med organisationer och strukturer inom området för att genomföra projekt som ökar konstnärernas internationella nätverk och långsiktigt hållbara kontakter. Denna del av programmet kan även göras tillgänglig för en större krets än enbart komponister. När så är fallet kan det ske i samarbete med institutioner som har ett uttalat publikt uppdrag.

I utvecklingen av programmet har Konstnärsnämnden informerat och kommunicerat med andra berörda myndigheter och organisationer. På grund av programmets mindre ekonomiska omfång genomförs arbetet med ordinarie personalresurser.

Analys och uppföljning

För musikområdet möjliggör relativt små bidragsbelopp en rörlighet för musikkonstnärerna och har en avgörande betydelse för att utbytet ska komma till stånd, vilket tydliggörs i redovisningarna.

Bidrag för utbyte i Sverige möjliggör en utveckling av konstnärskapen. Att kunna bjuda in en solist för att förstärka en turné eller i bästa fall en ny konstellation av konstnärer uppskattas i redovisningarna. Man vittnar också om att det är viktigt för den nationella karriären att också ha en internationell karriär, samt att en mer global musikmarknad förutsätter att man hittar inkomster utanför Sveriges gränser. Påtagligt många projekt leder vidare till nya samarbeten, turnéer och kontakter.

6.3 Internationellt kulturutbyte inom teaterområdet

Stödet till teaterområdet var drygt 7 miljoner kr, varav 1,3 miljoner kr avsattes till internationellt kulturutbyte. Arbetsgruppen för teater, dans och film beslutar om stöd till det internationella kulturutbytet inom teaterområdet.

Tabell 32. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom teaterområdet 2010-2012

Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	53	30	83	59	45	104	65	49	114
Belopp i kronor	770 000	527 000	1 297 000	812 500	574 500	1 387 000	751 500	532 700	1 284 200

Under året behandlades 368 ansökningar om internationellt utbyte inom teaterområdet, vilket är en ökning med 32 % från året innan. Totalt beviljades 114 ansökningar vilket är ungefär detsamma som 2011. Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 55 %. Av andelen beviljade ansökningar var 57 % till kvinnorna och detsamma gäller del av det beviljade stödet.

110 av 115 beviljade ansökningar avser utbyte i utlandet. Majoriteten av kulturutbytena äger rum i Europa (69 %), därefter i Asien (18 %) och Nordamerika (7 %).

Tabell 33. Internationellt utbyte inom teaterområdet uppdelat geografiskt 2010-2012

Teater	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Europa inkl. Ryssland	19	27	40	8	13	4	22	33	35	49	73	79	60 %	64 %	69 %
Nordamerika	2	6	1	-	-	-	5	11	7	7	17	8	9 %	15 %	7 %
Asien	3	5	14	1	-	-	1	4	7	5	9	21	6 %	8 %	18 %
Mellanöstern	6	1	-	-	-	-	2	1	-	8	2	-	10 %	2 %	0 %
Latinamerika	-	1	2	-	-	1	4	1	1	4	4	4	5 %	4 %	3 %
Oceanien	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1 %	1 %	0 %
Afrika	6	8	1	-	-	-	1	-	2	7	8	3	9 %	7 %	3 %
Totalt	37	48	58	9	13	5	35	50	52	81	114	115	100%	100%	100%

Inom teaterområdet är det främst regissörer och skådespelare som söker stöd för internationellt utbyte, men även scenografer, maskörer, ljussättare och cirkusartister finns bland de sökande.

Bidragen har använts för resor inför gästspel, att besöka festivaler, göra research samt resor till seminarium och workshops. Flera av årets resor gick till östra Europa där t.ex. ljussättaren Anders "Shorty" Larsson besökte Prague Quadrennial Festival i Tjeckien. Flera regissörer och skådespelare deltog i seminarium och workshops i Berlin som är ett viktigt centrum för europeisk nyskapande scenkonst och därav ett frekvent återkommande resmål bland ansökningarna.

Intresset för svensk teater utomlands expanderar och under året gavs flera bidrag för att möjliggöra längre gästspel utanför Europa, bl. a. till Kuba och Chile. Inom nycirkusområdet finns fortsatt behov av internationella bidrag då det utbildas många cirkusartister i Sverige och cirkus i sig är en internationell konstform. Bidragen ger viktiga förutsättningar för att utveckla internationella samarbeten, och även bjuda in artister för arbete i Sverige. Residensverksamhet inom cirkus finns endast utomlands och svenska artister har sökt sig till Circus Space LAB i London och Spottin Festival i Nederländerna.

Analys och uppföljning

Utblickar utanför Sverige är oerhört viktiga inom teaterområdet, där vistelser på festivaler och deltagande i seminarium innebär en arena för nya arbetstillfällen och kontakter för att bredda sitt yrkesområde.

I inkomna redovisningar finner man tydligt att medlen har önskad effekt. Bidragen är en viktig faktor för enskilda konstnärer att öka sina kontaktytor, skapa nya arbetsmöjligheter utomlands och för att få inspiration för sina egna arbeten. Dessutom bidrar svenska konstnärer till att uppmärksamma Sverige och skapa nya relationer. Nämnas kan regissören Mattias Lafolie med en uppsättning av Strindbergs Pelikanen i Kina med svenska ambassadören och kulturrådet på plats vid premiären.

6.4 Konstnärsnämndens internationella dansprogram, KID

Det internationella dansprogrammet inbegriper samtliga internationella stipendier riktade till danskonstnärer, ett residensprogram för internationella koreografer i Sverige, internationella studiestipendier i Stockholm, ett antal vistelstipendier utomlands för svenska danskonstnärer, samarbetsprojekt och verksamhet så som publika samtal och workshops, samt information om svensk dans.

Tabell 34. Totala kostnader i kronor för Internationella dansprogrammet

	2010	2011	2012
Internationellt kulturutbyte (beslutat)	1 194 500	1 095 000	1 034 500
Resebidrag	274 000	484 000	666 000
Totalt internationellt kulturutbyte och resebidrag.	1 468 500	1 579 000	1 700 500
Vistelser utomlands	375 500	367 900	366 000
Vistelser i Sverige	299 400	423 900	509 200
Internationella samarbetsprojekt	476 600	208 500	190 000
Info om svensk dans	150 000	100 000	180 000
Expertbesök	30 000	35 300	-
Kanslikostnader	1 257 300	1 139 700	1 209 000
Totalt (utan IK + resebidrag och kanslikostnader)	1 331 500	1 135 600	1 245 200
Total programkostnad inkl. bidrag och stipendier	4 057 300	3 854 300	4 154 700

Avrundat 100-tal

Internationellt kulturutbyte inom dansområdet

Det totala stödet till dansområdet var 8,7 miljoner kr, varav 2,6 miljoner kr avsattes till internationellt kulturutbyte.

Under året behandlades 496 ansökningar för internationellt utbyte inom dansområdet och 85 beviljades för internationellt kulturutbyte och resebidrag. För ateljévistelser i Sverige och utomlands beviljades 27 ansökningar. Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 74 %. Andelen av de beviljade bidragen var 64 % till kvinnorna och kvinnorna får 62 % av det beviljade beloppet. Ansökningarna till internationellt kulturutbyte och resebidrag har ökat från 329 år 2011 till 391, en ökning med 16 %.

93 % av de beviljade bidragen gick till utbyte i utlandet och 7 % till kulturutbyte i Sverige. Europa dominerar i utbytena och det är vanligtvis inte till de kända festivalerna och scenerna som svenska gästspel blir inbjudna till, däremot till en myriad av mindre festivaler och scener i hela världen. Resorna till Afrika har ökat i antal.

Tabell 35. Internationellt utbyte inom dansområdet uppdelat geografiskt 2010-2012

Dans	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Europa inkl. Ryssland	33	43	69	16	19	7	16	18	20	65	80	96	69 %	71 %	62 %
Nordamerika	4	3	5	1	1	3	4	10	12	9	14	20	10 %	12 %	13 %
Asien	8	4	3	1	1	-	-	-	6	9	5	9	10 %	4 %	6 %
Mellanöstern	2	2	-	-	2	-	-	6	1	2	10	1	2 %	9 %	1 %
Latinamerika	5	4	10	-	-	-	2	-	6	7	4	16	7 %	4 %	10 %
Oceanien	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0 %	0 %	1 %
Afrika	2	-	7	-	-	1	-	-	5	2	-	13	2 %	0 %	8 %
Totalt	54	56	95	18	23	11	22	34	50	94	113	156	100%	100%	100%

Ansökningarna visar bl.a. på ett behov av att söka rötterna till breakdance/street, salsa och afro. Ansökningarna gäller också researcharbete, utforskningsarbete – inte nödvändigtvis med en dansproduktion som mål. De nya forskningsutbildningarna och masterutbildningarna vid t.ex. DOCH (Performativa praktiker) är med och skapar en generation som fokuserar på processer och diskurser. Dessa arbeten har inte på samma sätt möjlighet att tillgängliggöras på de offentliga scenerna och i detta sammanhang utgör stipendier och bidrag en viktig finansieringsmöjlighet.

Konstnärsnämnden erfar att mer etablerade aktörer söker mobilitetsstöd hos Kulturrådet för gästspel medan de yngre mer oetablerade danskonstnärer som får en inbjudan för gästspel väljer att söka stöd hos nämnden.

Vistelser i utlandet

Konstnärsnämndens internationella dansprogram samarbetar med två specifika residensplatser som konstnärer kan söka stipendium till. För första gången utlystes vistelsestipendierna på tyska Ufer Studios i Berlin samt Movement Research i New York. 2011 genomfördes en pilotvistelse i New York. Daniel Almgren Recén vistades två månader i Berlin och Stina Nyberg i New York, båda är koreografer. Vistelsestipendiet till Paf (Performing Arts Forum) i Frankrike, fördelades under 2012, för att sedan avslutas. Residenset har blivit så pass etablerat inom dansområdet och behöver inte längre ett specifikt stipendium. Möjligheten att ansöka om vistelse där består, och handläggs inom resebidrag.

Internationella koreografstipendiet kan sökas en gång per år och fördelar ett eller flera resestipendium på totalt 150 000 kr. 2012 valde referensgruppen att stödja koreograferna Ingrid Cogne och Sebastian Lingserius. Stipendiaten definierar själv i sin ansökan en eller flera orter att resa till.

Konstnärsnämnden samarbetar sedan 1998 även med det Wien-baserade nätverket DanceWEB, ett EU-finansierat vidareutbildningsprogram för unga europeiska dansare i samband med festivalen ImPulz Tanz.

För samtliga deltagare ger programmet goda effekter, och direkta arbetstillfällen, vilket samtliga redovisningar visar från stipendiater. Under 2012 gavs tre danskonstnärer tillfälle att vistas i Wien.

Tabell 36. Beslutade vistelser utomlands för svenska danskonstnärer 2010-2012. Belopp i kr.

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal bidrag	13	7	20	11	2	13	9	6	15
Antal i procent	65 %	35 %		85 %	15 %		60 %	40 %	
Belopp i kronor	234 500	141 000	375 500	210 900	157 000	367 900	196 300	169 900	366 200
Belopp i procent	62 %	38 %		57 %	43 %		54 %	46 %	
Genomsnitt	18 000	20 100	18 800	19 200	78 500	28 300	21 800	28 300	24 400

Avrundat 100-tal

2012: avser PAF 8 personer, Danceweb 3 personer, New York 1 person, Berlin 1 person, Internationella Koreografstipendiet 2 personer

Vistelser i Sverige och det internationella studiostipendiet

För att öka internationaliseringen inom dansområdet är det lika viktigt att skapa förutsättningar för Sverigebaserade dansare och koreografer att arbeta utomlands som att skapa bra förutsättningar för internationellt arbete i Sverige. KID har utvecklat vistelser för i Sverige verksamma danskonstnärer i sin studio på Maria skolgata 83 genom det s.k. Studiostipendiet. Det finns också filialer i Göteborg och Malmö där programmet samverkar med lokala scener och organisationer och bjuder in internationella koreografer.

Studiostipendier i Konstnärsnämndens lokaler

Studiostipendierna möter ett direkt behov av repetitionsmöjligheter och underlättar internationella samarbeten. Stipendiet ska stimulera danskonstnärer som är bosatta i Sverige till internationella projekt och samarbeten. Under 2012 tilldelades följande sex koreografer med 23 medverkande studiostipendier: Robin Jonsson, Charlotta Ruth, Pontus Pettersson, Kenneth Kvarnström, Anna Sillén de Mesquita, Shintaro Oue (vars vistelse är uppskjutet till 2013). Se tabell 37.

Stipendiet består av studio och kostnadstäckning för resor, övernattning och svenskt traktamente.

Stipendiet utlyses två gånger per år.

Tabell 37. Beslutade internationella studiostipendier i Stockholm 2010-2012. Belopp i kr.

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal bidrag	5	3	8	2	4	6	4	2	6
Antal i procent	63 %	38 %		33 %	67 %		67 %	33 %	
Belopp i kronor	176 400	123 000	299 400	73 000	201 500	274 500	199 600	194 300	393 900
Belopp i procent	59 %	41 %		27 %	73 %		51 %	49 %	
Genomsnitt	35 300	41 000	37 400	36 500	50 400	45 800	49 900	97 200	65 700

Avrundat 100-tal

3 beslutades och utbetalades 2011 -men ägde rum 2012 ej med här

7 beslutade under 2012, varav 3 ägde rum 2012, 4 ska äga rum under 2013

Vistelsestipendier i Malmö och Göteborg

Verksamheterna i Malmö och Göteborg startades 2009 respektive 2010. De olika städernas residensgrupper består av lokalt viktiga organisationer och scener för dansen. I Göteborg är det Göteborgs Dans och Teater Festival, Danscentrum Väst, Kultur i Väst, Skogen (f.d. Aktör och Vänner) och Atalante. I Malmö är det Dansstationen, Danscentrum Syd, Skånes Dansteater, koreografkollektivet Rörelsen som under året ersatts av dansgruppen Memory Wax. De lokala dansintressenterna väljer konstnärer i samarbete med Internationella Dansprogrammet. De skräddarsyr sedan de internationella koreografvistelserna med möten, samtal och workshops. De internationella koreograferna erbjuds studio, logi, resa, och stipendium för att täcka levnadskostnader.

Tabell 38. Beslutade vistelser för utländska danskonstnärer i Göteborg och Malmö 2010-2012. Belopp i kr.

	2010			2011			2012		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Göteborg									
Antal bidrag	1	2	3	1	3	4	6	5	11
Antal i procent	33 %	67 %		25 %	75 %		55 %	45 %	
Belopp i kronor	12 500	25 000	37 500	14 700	36 000	50 700	43 300	28 000	71 300
Belopp i procent	33 %	67 %		29 %	71 %		61 %	39 %	
Genomsnitt	12 500	12 500	12 500	14 700	12 000	12 700	7 200	5 600	6 500
Malmö									
Antal bidrag	2	2	4	5	2	7	1	3	4
Antal i procent	50 %	50 %		71 %	29 %		25 %	75 %	
Belopp i kronor	25 000	25 000	50 000	47 000	17 200	64 200	14 000	30 000	44 000
Belopp i procent	50 %	50 %		73 %	27 %		32 %	68 %	
Genomsnitt	12 500	12 500	12 500	9 400	8 600	9 200	14 000	10 000	11 000
Totalt									
Antal bidrag	3	4	7	6	5	11	7	8	15
Antal i procent	43 %	57 %		55 %	45 %		47 %	53 %	
Belopp i kronor	37 500	50 000	87 500	61 700	53 200	114 900	57 300	58 000	115 300
Belopp i procent	43 %	57 %		54 %	46 %		50 %	50 %	
Genomsnitt	12 500	12 500	12 500	10 300	10 600	10 400	8 200	7 300	7 700

Avrundat 100-tal

Tabell 39. Övriga beslutade kostnader i kronor knutna till stipendierna 2012

	Göteborg	Malmö	Total
Resor	40 400	7 400 ¹	47 800
Boende	²	22 600	22 600
Administration	50 000	25 000	75 000
Totalt	90 400	55 000	145 400

Avrundat 100-tal

¹Resor till första stipendiaten 2012 utbetalda 2011.

²Kultur i Väst står för hotellkostnader.

Internationella samarbetsprojekt

Internationella dansprogrammet samarbetar och samverkar med andra organisationer/institutioner och deltar i samarbetsprojekt på olika platser i Sverige och utomlands. I dagsläget finns många aktörer som arbetar med dansens internationalisering och det är viktigt att stödja områdets egna initiativ och gemensamt ta ansvar för att skapa fruktbara utbyten. Samverkan består oftast i ett finansiellt stöd från Konstnärsnämnden och kopplas till ett aktivt arbete under genomförandet eller att programmet tillför sakkunnig kompetens. Programmet kan även initiera samverkansprojekt.

2012 satsade programmet på att stödja "Practice Symposium", en expanderad workshop där det akademiska ramverket för ett symposium användes på ett annorlunda sätt genom att presentera "practices" istället för "papers". Symposiet ägde rum under två dagar i nämndens lokaler och inbjudna var internationella och svenska utövare inom koreografi och performance. I samband med symposiet stödde programmet även en publikation om koreografiska praktiker med svenska och internationella konstnärer som skribenter som publiceras under 2013.

KID bidrog med den kanadensiska koreografen Edouard Locks deltagande och föreläsning vid den internationella konferensen *BALLET Why and How*, ett samarbete mellan Balettakademien i Stockholm, ArteZ School of Dance (NL) och Juillard School (US).

I takt med att programmet utvecklats med nya stipendier, residensverksamhet och andra projekt finns det nu mindre flexibilitet och budget för att genomföra samarbetsprojekt i samma utsträckning som tidigare.

Tabell 40. Internationella samarbetsprojekt 2010-2012

Internationella samarbetsprojekt	2010	2011	2012
Antal bidrag	5	3	3
Belopp i kronor	334 600	208 500	190 000
Genomsnitt	66 900	69 500	63 300

Avrundat 100-tal

Projekt 2012: Edouard Locks deltagande vid kongressen Ballet Why and How, Symposium of Practices samt en publikation.

Information om svensk dans

Konstnärsnämnden har stött Mässprojektet som drivs av Loco-world (tidigare LocoMotion) med 100 000 kr. Mässprojektet närvarar på olika scenkonst/ dansmässor och konferenser i världen för att öka synligheten och närvaron av svenska scenkonstnärer samt sprida information om svensk dans. Under 2012 gjordes nedslag på ISPA (International Society for Performing Arts) konferens i Sydkorea, IETM-mötet i Köpenhamn, Tanzkongress i Düsseldorf, Cinars i Montréal och ICE HOT nordisk dansplattform i Helsingfors. Projektet innehåller även katalogen Made in the Nordic Countries som gjorts i samarbete med nordiska parterna Dance Info Finland, Performing Arts Hub Norway, Danish Arts Agency Performing Arts Iceland.

Även ICE HOT, nordisk dansplattform 2012 Helsingfors, som bjuder in internationella arrangörer och programläggare, har fått stöd med 80 000 kr för kostnadstäckning för de svenska danskonstnärer som blivit utvalda till att delta. ICE HOT ägde rum för andra gången (första gången i Stockholm 2010) och är ett samarbete mellan de nordiska länderna. Plattformen ska äga rum vartannat år.

Tabell 41. Kostnader för information om svensk dans 2010-2012

Årtal	Belopp i kronor	Projekt
2010	150 000	Till föreningen D.A.N.S. för färdigställande av förslag till Danskontor ¹
2011	100 000	Mässprojektet
2012	180 000	Mässprojektet 100 000, ICE HOT 80 000

¹ 70 000 kr av bidraget betalades tillbaka 2012

Expertbesök

Konstnärliga ledare och programläggare är centrala personer i danslivet. Det är av stor vikt att dessa nyckelpersoner kommer till Sverige och bekantar sig med svenska konstnärskap. KID har likt Iaspis skräddarsydd program för dessa experter. De återkommande frågorna när expertbesöken arrangeras är dock - vem ska man bjuda in? Vilka konstnärer ska de träffa? För att samordna expertbesöken och göra dem riktigt bra krävs det större resurser än vad programmet har i dagsläget. Frågan kring transparens är också aktuell. Expertbesök är resurskrävande i personal och programmet kan inte på nuvarande nivå genomföra dessa.

För att överbrygga ovan nämnda problematik diskuterar KID en eventuell förändring, att istället göra expertbesöken sökbara och att Konstnärsnämnden och Kulturrådet kan samverka i frågan. Eftersom frågan har diskuterats och några beslut ännu inte fattats har det inte förekommit några expertbesök under 2012.

Organisation

Konstnärsnämnden har sedan 2006 haft uppdraget att utveckla formerna för internationellt utbyte inom dansområdet. 2009 fick strukturen namnet Konstnärsnämndens Internationella dansprogram (KID) och den organisation som tagits fram sätts med en utökning av kansliresurserna med en heltidsarbetande handläggare, en aktiv referensgrupp samt en beslutsfattande styrelsedelegation.

Analys och uppföljning

Redovisningarna från det internationella kulturutbytet styrker att stipendierna är avgörande för de enskilda konstnärernas kontakter, det är genom dessa medel som koreografer och dansare i huvudsak skapar och vidareutvecklar de informella kontakter och nätverk som idag bygger upp en internationell arbetsmarknad för i Sverige verksamma danskonstnärer.

En enkät har skickats ut till de stipendiater som haft studiovistelser i Stockholm, Malmö och Göteborg. Av 45 förfrågningar har 34 svar kommit in. Svaren är överlag mycket positiva. Framför allt uppskattas den obegränsade tillgången till dansstudio. I Malmö och Göteborg värderas samarbetet högt med residensvärdarna på orten. Sammantaget skapas goda förutsättningar för kunskapsutbyten mellan gästande koreografer och svenska danskonstnärer och samarbetet tillför nya impulser samt eventuella långsiktiga kontakter och utvidgade nätverk, särskilt vid vistelser i Malmö och Göteborg.

De nya vistelsestipendierna i New York och Berlin, har mottagits mycket väl hos de två premiärstipendiaterna. Deras utvärderingar betonar vikten av att ett residens är så pass lång tid som två månader, och har uppskattat och nyttjat de möjligheter och kontakter som skapats. De båda organisationerna i respektive stad har varit bra och ambitiösa mottagare.

Expertbesöken är mycket tidskrävande och Konstnärsnämnden måste se över vad som är möjligt att genomföra utifrån befintliga resurser. Diskussioner förs om Konstnärsnämnden och Kulturrådet kan samråda i frågan.

6.5 Internationellt kulturutbyte inom filmområdet

Det totala stödet till filmområdet var 9 miljoner kr, varav 1,1 miljoner kr avsattes till internationellt kulturutbyte. Arbetsgruppen för teater-, dans-, och film beslutar om stöd till det internationella kulturutbytet.

Tabell 42. Beslutade bidrag för internationellt kulturutbyte inom filmområdet 2010-2012

Internationellt kulturutbyte	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt	kvinnor	män	totalt
Antal beslut	50	23	73	44	38	82	40	32	72
Belopp i kronor	588 000	287 000	875 000	508 500	565 800	1 074 300	518 000	553 900	1 071 900

Under året behandlades 348 ansökningar för internationellt kulturutbyte för filmområdet, vilket är en ökning med 30 % från året innan. Totalt beviljades 82 ansökningar vilket är ungefär som året innan.

Kvinnornas andel av antalet internationella ansökningar uppgick till 55 %, vilket också var andelen beviljade ansökningar. I tilldelade medel fick kvinnorna 48 %.

96 % av stöden gäller utbyte i utlandet. Majoriteten av kulturutbytena äger rum i Europa (50 %), därefter i Nordamerika (25 %), Asien och Latinamerika (vardera 10 %) och Afrika (6 %).

Tabell 43. Internationellt utbyte inom filmområdet uppdelat geografiskt 2010-2012

Film	utbyten till			utbyten från			resor till			totalt			procent		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Europa inkl. Ryssland	18	21	19	1	-	-	23	27	25	42	48	44	57 %	55 %	54 %
Nordamerika	3	13	6	-	-	-	3	4	4	6	17	10	8 %	20 %	12 %
Asien	2	1	5	-	2	1	9	6	3	11	9	9	15 %	10 %	11 %
Mellanöstern	-	-	-	-	-	-	3	1	-	3	1	-	4 %	1 %	0 %
Latinamerika	-	2	-	-	-	-	6	4	9	6	6	9	8 %	7 %	11 %
Oceanien	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	0 %	1 %	0 %
Afrika	1	1	-	-	-	2	5	4	7	6	5	9	8 %	6 %	11 %
Totalt	24	38	30	1	2	3	49	47	48	74	87	81	100 %	100 %	100 %

Inom filmområdet används resebidragen i stor utsträckning för att göra research och skapa kontaktmöten inför filminspelningar utomlands, framförallt när det gäller dokumentärfilm. Flera researchresor har under året genomförts bl.a. med människorättsteman till Irak, Indien och till Ukraina. Miljöhotet är också temat för några pågående projekt som fått resebidrag.

Bidragen för internationella kulturutbyten ges mest för resor till gemensamma samarbeten, workshops och till filmfestivaler världen runt, dit filmare blivit inbjudna med sina filmer. Under året har svenska filmare besökt filmfestivaler bl.a. i Taiwan, Grekland, USA och Frankrike och i vissa fall för att ta emot priser.

Medverkan på fortbildningsworkshops som t.ex. EU-finansierade filmutvecklingskurser, är något filmare och även filmfotografer och klippare söker resebidrag för. Dessa plattformar är numera viktiga delar i en films utvecklingsmöjligheter och finansiering.

Analys och uppföljning

Många beskriver i sina redovisningar att det var just ett resebidrag som gjorde att de kunde komma igång med sin film.

Att medverka vid festivalvisningar och representera sin film på plats är angeläget för att utveckla svenska filmares möjligheter att få distribution, kontakter och chans till utökade samarbeten både i Sverige och utomlands.

6.6 Kvalitativa aspekter på den internationella verksamheten

Konstnärsnämndens internationella program och stöd för kulturutbyte är organiserat inom ramen för stipendie- och bidragsenheten vid nämnden. Det är ett effektivt arbetssätt eftersom man har möjlighet att se till hela konstnärskapet där det internationella stödet är en del av en helhet. Konstnärer kan genom Konstnärsnämnden få stöd genom hela sin karriär, nationellt som internationellt, och formerna för stödet är ständigt utsatta för kvalitetsdiskussioner inom nämndens styrelse och dess beslutande grupper och referensgrupper. Således är Iaspis, nämndens verksamhet för internationellt kulturutbyte inom bild och form, Internationella dansprogrammet (KID), Internationella musikprogrammet (KIM), samt stöd till internationellt kulturutbyte inom konstområdena teater och film, organisatoriskt en del av enheten stipendier och bidrag.

Målsättningen med internationellt utbyte och verksamhet är konstnärlig fördjupning samt att förbättra arbets- och inkomstmöjligheterna för enskilda konstnärer. De internationella bidragen ger förutom möjligheter att förkovra sig också tillfällen att skapa kontakter som är eller kan bli av betydelse för kommande arbetsmöjligheter. Ett stort antal konstnärer inom alla konstformer har redan en internationell arbetsmarknad och då stödjer bidragen dess kontinuitet och fördjupning. Internationella bidrag som skapar arbetsmöjligheter i mer omedelbar mening är t.ex. bidrag till utställningar i utlandet inom bild- och formområdet, stöd till resor för spelningar utomlands inom musikområdet och bidrag till deltagande

i dans-, teater- eller filmfestivaler utomlands. Den här typen av stöd leder regelmässigt till att svenska konstnärers verk säljs utomlands eller fler utställningar eller spelningar och genererar därmed arbetstillfällen inkomster till mottagarna. Svenska musiker och dansare medverkar i internationella produktioner och upphovspersoner får uppdrag eller gör beställningsverk för utländska institutioner.

Intresset för det internationella utbytet fortsätter att växa. 2012 avsåg 35 % av alla ansökningar till nämnden, eller 2 900 ansökningar, internationellt utbyte i någon form, vilket är ca 400 fler ansökningar än året innan. Antalet ansökningar har ökat inom alla konstområden utom inom dansen, som hade en kraftig ökning av ansökningar 2011. Inom dansområdet avser dock 68 % av ansökningarna internationellt kulturutbyte.

Intresset för Norden och Europa är fortsatt stort, särskilt inom bild- och formområdet där 70 % av utbytena sker i Europa. Musik- och dansområdet är de områden där flest utbyten görs utanför Europa. Inom teaterområdet söker man sig gärna till Berlin, medan dansområdet uppvisar intresse för ett stort antal mindre festivaler företrädesvis i Europa, men också i t.ex. Latinamerika. Inom filmområdet används stödet ofta för att göra research inför filminspelningar, framför allt när det gäller dokumentärfilm. Inom musiken har intresset för Nordamerika och Afrika ökat.

Redovisningarna styrker att stipendierna är av stor betydelse för enskilda konstnärers kontakter som i sin tur genererar arbeten. Även små bidrag till resor ger stor utdelning. En just genomförd enkätundersökning visar t.ex. att bara det faktum att man har varit en Iaspisstipendiat innebär en kvalitetsstämpel som gör det lättare att få uppdrag.

Under året har Iaspis haft särskilt fokus på att utveckla regionala samarbeten, något som utökas under 2013. Iaspis har också arbetat för att skapa mer utrymme för formkonstnärerna i såväl lämpliga ateljévistelser, expertbesök som i seminarier och workshops.

Inför 2012 erhöll Konstnärsnämnden regeringens uppdrag att utveckla ett internationellt musikprogram. 2 miljoner beviljas per år 2012-2014. Musikprogrammet ska framför allt utveckla komponisternas kontakter med utländska institutioner och enskilda företrädare för området för att bidra till konstnärlig fördjupning och förbättrade arbets- och inkomstmöjligheter. Under året har komponisterna erhållit 49 % av totalt 2 466 000 kr som fördelats till internationellt kulturutbyte inom musikområdet. Nämnden arbetar för att etablera längre arbetsvistelser i utlandet i samarbete med organisationer och institutioner av betydelse för landets komponister. Nämnden ser också över möjligheten att etablera ett regionalt samarbete.

Konstnärsnämndens internationella dansprogram har nu två permanenta och längre vistelsestipendier, ett i New York och ett i Berlin. Stipendietiden är två månader och kommer att utlysas årligen.

De totala medlen för internationellt utbyte var 34,3 mkr 2012. Bild- och formområdet inklusive ateljéprogram med förvaltning utgör en stor del av detta, 23,5 mkr. I jämförelse var de totala medlen för internationellt kulturutbyte, resebidrag samt Internationella dansprogrammets verksamhet inom nämnden för musik-, teater-, dans-, och filmområdet nästan 11 mkr. De omfattande satsningar inom bild- och formområdet har varit möjliga tack vare den omfattning som anslaget för bild- och formkonstnärer har. Det är Bildkonstnärsfonden själv som har valt att i så hög grad prioritera internationaliseringen - satsningar som gjorts under lång tid.

Det internationella stödet och verksamheten är väl utbyggt inom konstområdena bild och form samt dans och anpassas ständigt efter aktuella förhållanden och behov. Utbyggnaden av Internationella dansprogrammet har varit av stor betydelse för området. Det internationella stödet till formområdet har utvecklats under åren och musikprogrammet har tack vare regeringens satsning börjat hitta en struktur under 2012. Det viktiga är att varje stöd, aktivt eller passivt, anpassas efter respektive konstområde.

Nämnden vill särskilt peka på effekten av sina insatser för internationaliseringen av svensk konst inom alla konstområden. Iaspis har en central plats i detta utbyte på bild- och formområdet och måste anses ha spelat en betydande roll för att svenska bild- och formkonstnärer nu skapat sig en stark position i det internationella konstlivet. En motsvarande utveckling kan ses inom dansen med Internationella dansprogrammet. Det internationella

musikprogrammet är i sin linda och det ska bli intressant att följa utvecklingen under 2013 och 2014. Det är viktigt att påtala den omfattande internationalisering som sker inom alla nämndens konstarter och att konstatera att för konstnärerna handlar det i stort inte längre om att påbörja denna rörelse. Att röra sig utanför Sveriges gränser det gör en stor del av landets konstnärer redan men de vill utveckla, stärka och vidmakthålla dessa kontakter.

7 Konstnärers villkor

Målet är att genom bevakning och analys fördjupa och sprida kunskapen om konstnärers sociala och ekonomiska situation samt förutsättningar för konstnärligt skapande.

Återrapportering:

Konstnärsnämnden ska redovisa resultatet av sitt arbete med bevakning och analys.

Vidare ska resultaten av kunskapsspridning och rådgivningsfunktion avseende frågor som rör de generella trygghetssystemen redovisas.

Arbetet med bevakningen av konstnärernas villkor och förutsättningar omfattar samtliga konstområden: bild- och form, musik, teater, dans, film och ord. Konstnärsnämnden arbetar med uppdraget att bevaka och informera om konstnärernas situation och förutsättningar för konstnärligt skapande i samklang med andra regeringsuppdrag som Samverkansrådet, i myndighetssamverkan om kulturella och kreativa näringar m.fl.

7.1 Information om trygghets- och skattesystemen

Konstnärsnämnden följer och analyserar konstnärernas sociala och ekonomiska situation. Målet är att sprida kunskap om förutsättningar för konstnärligt skapande samt studera konstnärernas verksamhet i förhållande till trygghetssystemen och skattesystemet. Konstnärliga verksamheter passar inte alltid in i systemen, som i stort är formade för personer med stabila arbetssituationer. Konstnärer växlar ofta mellan att vara anställd och egenföretagare, s.k. kombinatorer. De som är löntagare är i huvudsak frilansare och har ofta många olika arbetsgivare. Konstnärsnämnden har på sin hemsida sammanställt hemsidan *Konstnärsguiden* med information till konstnärer om skatter, föräldraförsäkring, företagande m.m. Guiden uppdateras kontinuerligt två gånger om året för att följa rättsliga förändringar.

Under våren 2012 skickades en enkät ut till ca 21 000 konstnärer om Konstnärsguiden. Enkäten besvarades av ca 4 000 konstnärer. Enkäten hade två syften, dels att undersöka hur de tillfrågade använder och ser på *Konstnärsguiden* och dels marknadsföra guiden. 87 % var intresserade av mer kontinuerlig information om guiden och svaren utgör också en bra grund för att vidareutveckla guiden. 3 400 personer var intresserade av att ta emot Konstnärsguidens nyhetsbrev som distribuerades för första gången hösten 2012.

Under hösten tillkom två nya avsnitt med information. Avsnittet *Stipendier och bidrag* behandlar beskattning och trygghetssystem i förhållande till stipendier och bidrag. Likaså berör avsnittet hur stipendier och bidrag kan påverka trygghetssystemen. Avsnittet *Deklaration* går utöver generell information in på deklARATION utifrån perspektiven inkomst av tjänst samt inkomst av näringsverksamhet. Under detta avsnitt går det även att studera fyra ifyllda deklARATION utifrån olika konstnärliga scenarier. Läs mer på www.konstnarsnamnden.se/konstnarsguiden.

Extern kompetens inom juridik och ekonomi är knuten till Konstnärsguiden. Den dialog som har initierats med Skatteverket och Försäkringskassan har Konstnärsguiden som en bas i diskussionen. Utöver detta har en referensgrupp med hjälp av KLYS (Konstnärliga och Litterära yrekesutövares Samarbetsnämnd) initierats bestående av utvalda tjänstemän med vana av medlemsfrågor.

7.2 Utredningar

Antologin Konstnären och kulturnäringarna

Antologi *Konstnären och kulturnäringarna* publicerades i maj. Antologin är på både svenska och engelska. Målet med antologin var att undersöka konstnärens betydelse för de kulturella näringarna och därmed skapa ett förbättrat kunskapsunderlag. Texterna är skrivna av svenska och internationella forskare och författare. Nämnden vill även visa

på att behovet av att definiera området samt analysera och skapa bättre förutsättningar är ett internationellt fenomen (som inte är bundet till partipolitik). Antologin har spridits inom olika målgrupper, från myndigheter och organisationer verksamma inom kulturella och kreativa näringar, tjänstemän i regioner och kommuner, forskare både i Sverige och utomlands till konstnärorganisationer. Reaktionerna har varit genomgående positiva. Det har också lagts ut länkar till PDF-filen på Konstnärsnämndens hemsida och hos såväl nationella som internationella organisationer. Den första upplagan på 800 ex. är slut och ett nytryck har gjorts. Antologin används som kurslitteratur på en kurs i Kulturmanagement och – förvaltning vid Södertörns högskola.

Kartläggning av enprocentregeln

Kartläggning av uppfyllelsen och samtida användandet av enprocentregeln och andra former av samverkan för platsspecifik bild- och formkonst i offentliga miljöer. Kartläggningen genomförs i samarbete med Statens Konstråd. En enkät riktad till kommuner och landsting genomfördes under våren 2012 med hjälp av Sveriges Kommuner och Landsting, kompletterad med en egen mindre enkät till statliga verk och bolag. Konstnärsnämnden har anlitat externa skribenter för mer ingående beskrivningar och fallstudier från olika delar av landet. Rapporten publiceras våren 2013.

Inkomstutredningarna

Utredningarna nytrycktes på svenska och engelska och fortsätter att distribueras i tryck och digitalt. Dessa utredningar använde t.ex. Litteraturutredningen *Läsandets kultur* (SOU 2012:65) som faktaunderlag.

7.3 Samtalsplattform för konstnärers villkor

Konstnärsnämnden har under 2012 arbetat aktivt med kulturarbetsmarknadsfrågor och konstnärernas förutsättningar att ägna sig åt konstnärligt arbete i samklang med arbetsmarknadspolitiken. Nämnden är fortsatt samtalsplattform för arbetsmarknadsfrågor med Arbetsförmedlingen Kultur Medias ledning och Statens kulturråd. Gruppen träffas kontinuerligt för att informera och diskutera gemensamma frågor rörande arbetsmarknaden för konstnärer. Konstnärsnämnden ingår också i Arbetsförmedlingens Råd för kulturarbetsmarknad som träffas fyra gånger per år.

Konstnärsnämnden har under 2012 haft ett par möten med Försäkringskassan och Skatteverket. Dialogen är i första hand ett informationsutbyte och basen i diskussionen är webbportalen *Konstnärsguiden*. Konstnärsnämnden informerar myndigheterna om konstnärers villkor och öka förståelsen för konstnärligt skapande.

7.4 Tillämpning av specifika regler, stöd och rådgivning

Konstnärsnämnden har med stöd av en arbetsrättsjurist låtit driva ett fall där en stipendiatar nekats a-kassa med motiveringen att han beviljats ett arbetsstipendium från Konstnärsnämnden. Ärendet prövades i tre instanser och avslutades med att Förvaltningsrätten gav stipendiaten rätt till ersättning från a-kassan. Domen kan ses som ett prejudikat.

7.5 Bevakning av kulturpolitik och forskning nationellt och internationellt

Konstnärsnämndens uppgift är att bevaka kulturpolitik och kulturpolitisk forskning. Nämnden har deltagit i flera seminarier på nationell och internationell nivå, bl. a. Kulturforum i Köpenhamn, om bildupphovsrätt på nordisk nivå, om utländska konstnärers villkor i Sverige och Svensk Scenkonsts branschdagar i Jönköping. Under våren har Konstnärsnämnden bistått "Secrétariat permanent à la condition socioéconomique des artistes" i Québec med material om de svenska skatte- och försäkringssystemen till deras studie om konstnärers villkor i ett internationellt perspektiv.

Under hösten inbjöds Konstnärsnämnden att delta på en hearing i Österrike anordnad av Bundesministerium für Arbeit, Soziales, und Konsumentenschutz där det avhandlades socialt skydd i förhållande till konstnärer och konstnärligt skapande. Utöver representation från Sverige genom Konstnärsnämnden fanns representanter från Tyskland, Frankrike och Belgien.

7.6 Sammanfattande analys av bevakningen

Konstnärsnämnden har under året arbetat med att fördjupa och sprida kunskap om konstnärers villkor och förutsättningar för konstnärligt skapande. Uppdraget sker på många fronter. Det nätverk som finns av intresseorganisationer och myndigheter är ett viktigt forum för kunskapsspridning, men arbetet sker också utanför dessa etablerade nätverk, t.ex. med information till högskolor, kulturinstitutioner och internationella besök och internationellt deltagande i konferenser och arbetsgrupper.

Antologin *Konstnären och kulturnäringarna*, som är skriven på både svenska och engelska, har fått ett mycket positivt mottagande och distribuerades bl.a. inom IFACCA, EU, KreaNord, Generator och Kulturekonomi. Även engelska översättningar av rapporter har spridits inom det internationella nätverket. Genom kanslichefens deltagande i EU-arbetet om konstnärers mobilitet inom Europa har information spridits om den nordiska modellen med konstnärspolitik och direktstöd till konstnärerna.

Konstnärsnämndens delaktighet i Kultursamverkansmodellen har också varit en utmärkt plattform för kunskapsspridning. Arbetet är en långsiktig process och dialog och nämnden ser att uppdraget långsamt förbättrar konstnärers villkor och förutsättningar för konstnärligt skapande över landet.

Arbetet med att sprida kunskap om konstnärernas villkor i trygghetssystemen har förstärkts genom

- En utveckling av webbportalen *Konstnarsguiden.se*
- Samverkansmodellen
- Deltagandet i arbetsgrupper kring handlingsplanen för kulturella och kreativa näringar
- Etablering av kontakt med Skatteverket och Försäkringskassan kring konstnärers villkor
- Fortsatt samverkan kring arbetsmarknadsfrågor med bl. a AF Kultur Media, Statens Kulturråd, konstnärorganisationer, centrumbildningar m.fl.
- Med stöd av juridisk expertis driva frågor av principiell karaktär som är otydliga inom trygghetssystemen.

8 Administration och ekonomi

8.1 Intern styrning och kontroll

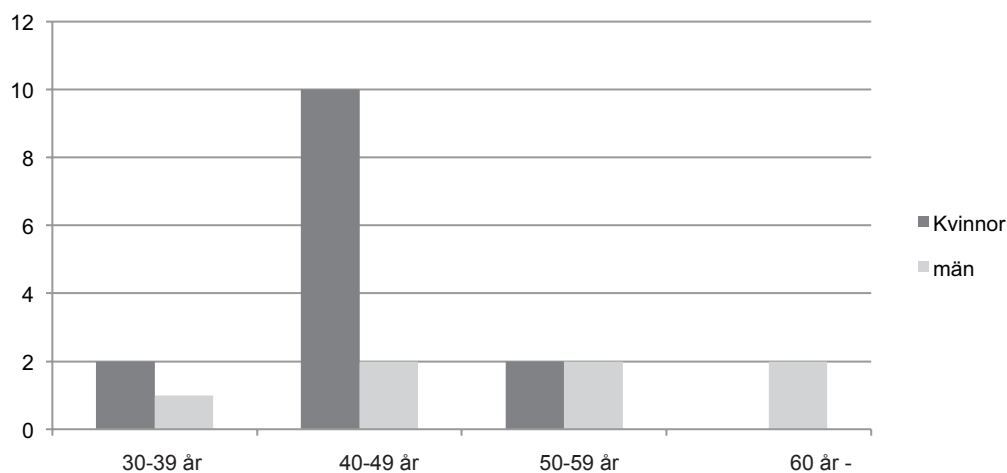
Kraven på att minimera risker för att upprätthålla en rättssäker och transparent verksamhet präglar på olika sätt arbetet vid nämnden. Det är en integrerad del av arbetet med det nya ärendehanteringssystemet som bland annat gör att siktar att nämndens arkiv organiseras så att det motsvarar Riksarkivets arkivförordningar inklusive långtidslagring. Det är grunden för arbetet med den systematiska dokumentationen av alla arbetsprocesser som ingår i hanteringen av stipendier och bidrag, från ansökan till arkiv. Nära kopplat till det här arbetet är den informationssäkerhetspolicy som tagits fram för att motsvara de regelverk som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tagit fram under året och som ska ingå i en fördjupad och bred riskanalys.

8.2 Personalförsörjning

Konstnärsnämndens främsta resurs är den samlade kunskapen och kompetensen hos personalen. Den personal som arbetar vid nämnden har en hög kunskapsnivå. Andelen akademiker uppgår till ca 75 %. Inom nämnden finns två anställda med ledningsfunktion; kanslichefen och direktören för Iaspis. Handläggande personal uppgick år 2012 till tolv personer och inom stödområdena fanns åtta anställda. Nämnden hade den 31 december 2012 22 anställda, 15 kvinnor och 7 män, men strävar vid all nyrekrytering efter att jämna ut könsfördelningen.

Faktaruta personal 2012	
Årsarbetskrafter	21,37
Medeltal anställda	22
Kvinnor	68 %
Män	32 %
Ledningskompetens	9 %
Kärnkompetens	64 %
Stödkompetens	36 %
Genomsnittsålder	46 år

Diagram 5. Åldersstruktur bland personalen vid Konstnärsnämnden 31 december 2012.

De flesta anställda på myndigheten 2012 var i åldern 40-49 år. Tre anställda var under 40 och fem var över 50 år. Tjänstledigheter i personalen ledde till att fyra vikarierande handläggare anställdes. En ny assistent har rekryterats och tjänsten som registrator och arkivarie har permanentats.

Konstnärsnämnden har inga svårigheter att rekrytera personal och försöker vid all nyrekrytering att beakta kravet på mångfald och jämn könsfördelning. Inom åldersgruppen 25-40 år finns en rörlighet på arbetsmarknaden. Lönefaktorn spelar stor roll och kan vara ett problem eftersom kulturområdet har små möjligheter att konkurrera med såväl den privata marknaden som med statliga myndigheter inom andra politikområden. I och med att antalet anställda ökar blir avsaknaden av personal inom personaladministration kännbar.

8.3 Kompetensförsörjning

För att säkerställa den kompetens som krävs för att uppnå målen har personalen under året deltagit i olika former av utbildningar. Tillsammans med Kulturrådet genomfördes en förvaltningsutbildning för samtlig personal. Den fortsatta utvecklingen av det nya ärendehanteringssystemet har krävt flera utbildningsinsatser för personalen. Registrator/arkivarie har varit på kurser om diarieföring, personalhandlingar och arkivhantering. Delar av ekonomiavdelningen har deltagit i kurser om regler för moms och representation.

8.4 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2012 har varit i genomsnitt 1,6 % av de anställdas ordinarie arbetstid. Motsvarande siffra var 3,2 % år 2011. Årets sjukfrånvaro motsvarar 88 dagars sjukfrånvaro totalt. Avtal fanns med Betania om företagshälsovård där de anställda har möjlighet att söka hjälp för arbetsrelaterade besvär. Via Betania genomfördes hälsoundersökning för den personal som inte tidigare genomfört en sådan undersökning under sin anställning på Konstnärsnämnden. Personalen har möjlighet att ta en friskvårdstimme/vecka på betald arbetstid, och som alternativ erbjuds ekonomiskt bidrag till kort på gym, simhall eller andra idrottsaktiviteter. Personalen har medverkat i en stegtävling som har arrangerats bland myndigheter.

9 Ledamöter i styrelser, arbetsgrupper och referensgrupp samt personal under år 2012

Konstnärsnämndens styrelse

Ingrid Elam, dekan vid Konstnärliga fakulteten, Göteborgs universitet, ordförande

Håkan Rehnberg, bildkonstnär, vice ordförande

Christina Eriksson Fredriksson, bildkonstnär och producent

Anders Forsman, fil.dr. i ekonomisk historia

Niklas Hjulström, skådespelare, regissör och komponist

Lotta Lekvall, VD Nätverkstan

Efva Lilja, koreograf och rektor för Dans- och Cirkushögskolan

Ida Lundén, komponist och musiker

Göran Malmgren, f.d. rektor för Musikhögskolan i Stockholm

Johan Bengt-Påhlsson, f.d. kulturråd i Berlin, kulturaktivist

Jannike Åhlund, redaktör, verksamhetsledare Bergman center

Bildkonstnärsfonden

Håkan Rehnberg, bildkonstnär, ordförande

Isabella Nilsson, museichef, vice ordförande

Gerd Aurell, bildkonstnär

Anders Boqvist, bildkonstnär

Markus Degerman, bildkonstnär

Lars Tunbjörk, fotograf

Mia E. Göransson, keramiker

Mattias Ljunggren, arkitekt och formgivare

Mandana Moghaddan, bildkonstnär (från mars)

Ebba Matz, bildkonstnär

Robert Moreau, bildkonstnär

Helena Persson, museichef

Adjungerade

Annika Ekdahl, textilkonstnär

Thomas Elovsson, bildkonstnär

Lars Nilsson, bildkonstnär

Eva Larsson, bildkonstnär

Karin Johansson, silversmed

Arbetsgruppen för musik

Ida Lundén, komponist, ordförande

Ken Day, arrangör, program- och turnéläggare, vice ordförande

Jan-Olof Andersson, vissångare och kompositör (till juni)

Katarina Andreasson, förste konsertmästare och dirigent (från sept.)

Britta Byström, komponist

Sara Hammarström, flötist (till juni)

Titiyo Jah, sångare och komponist

Karin Johansson, musiker och komponist

Ola Karlsson, skribent, redaktör och musiker

Sven Kristersson, sångare och kompositör

Staffan Larson, dirigent (från sept.)

Staffan Mossenmark, komponist och ljudkonstnär (till juni)

Jakob Riis, komponist, laptop-musiker och trombonist (från sept.)

Cecilia Rydinger Alin, dirigent (till juni)

David Stackenäs, gitarrist
Agneta Stolpe, sångare
Rebecka Törnqvist, komponist och sångare (från sept)

Arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer

Jannike Åhlund, redaktör och verksamhetsledare Bergman center, *ordförande*
Rikard Hoogland, fil.dr. i teatervetenskap, *vice ordförande*
Farnaz Arbabi, teaterregissör
Viktoria Dalborg, cirkusartist och regissör
Jörgen Dahlqvist, regissör och konstnärlig ledare
Magnus Gertten, filmare och filmproducent
Lisa Hagstrand, filmare och fotograf (till augusti)
Paula de Hollanda, koreograf och dansare
Kristina Humle, filmregissör
Cilla Olsen, dansare
Catherine Parment, teaterregissör och skådespelare
Jens Sethzman, ljusdesigner och scenograf
Anne-Marie Söhrman Fermelin, lektor och filmproducent (från sept.)

Referensgruppen för Internationella dansprogrammet

Jens Sethzman, ljusdesigner och scenograf, *ordförande*
Cecilia Olsson, teoretiker och kritiker
Virpi Pahkinen, koreograf

Personal

Ann Larsson, kanslichef tillika myndighetschef
Stefan Ahlenius, utredare, Analysavdelningen
Annika Björkman, programkoordinator, Iaspis, vikarie (från sept.)
Louise Dahlgren, handläggare för Bildkonstnärsfonden
Karen Diamond, programkoordinator, Iaspis, vikarie (från sept.)
Anna Efraimsson, handläggare för Internationella dansprogrammet, tjänstledig (från sept.)
Eva Englund, handläggare för arbetsgruppen för musik, tjänstledig
Jonatan Habib Engqvist, projektsamordnare, Iaspis, tjänstledig (januari – maj)
Annika Enqvist, projektsamordnare, Iaspis, föräldraledig (från sept.)
Suzi Ersahin, programkoordinator, Iaspis, tjänstledig (från juni)
Björn Grönkvist, ekonomiansvarig
Lars Olof Gustafson, samordnare stipendier och bidrag
Henrik Högberg, assistent, Iaspis
Bitte Jarl, utredare, Analysavdelningen
Marlene Karlén (f d Johansson), registrator/arkivarie
Stina Lindberg, assistent (från augusti)
Hasse Lindgren, handläggare för arbetsgruppen för musik, vikarie
Clara Lindholm, assistent (till augusti)
Chahnaz Moatamid, ekonomiassistent
Tina Pettersson, handläggare för arbetsgruppen för teater-, dans- och film
Maria Renberg, ekonomiassistent
Lisa Rosendahl, direktör, Iaspis
Robert Spångberg, assistent
Ulrika Steen, vikarierande programsamordnare, Iaspis (till sept.)
Ingela Stefaniak, assistent
Anneli Strömqvist, handläggare för Internationella dansprogrammet, vikarie (från augusti)
Sara Teleman, projektkoordinator, vik projektsamordnare Iaspis (från sept.)
Ann Traber, utredare, Analysavdelningen

10 Finansiell redovisning

10.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2012	2011
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	30 885	29 933
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	518	43
Intäkter av bidrag		126	176
Finansiella intäkter	3	15	13
Summa		31 544	30 165
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-15 531	-14 872
Kostnader för lokaler		-7 177	-6 904
Övriga driftkostnader	5	-7 843	-7 690
Finansiella kostnader	6	-55	-52
Avskrivningar och nedskrivningar		-939	-646
Summa		-31 544	-30 164
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		120 606	123 307
Lämnade bidrag		-120 606	-123 307
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

10.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	2 402	1 668
Summa		2 402	1 668
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	809	992
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	238	403
Summa		1 047	1 395
Fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		535	683
Övriga fordringar		17	4
Summa		552	687
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	1 795	1 572
Övriga upplupna intäkter		30	0
Summa		1 825	1 572
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	-324	935
Summa		-324	935
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		1 839	1 324
Summa		1 839	1 324
SUMMA TILLGÅNGAR		7 341	7 582

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	12	145	120
Summa		145	120
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	13	3 448	2 828
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	14	0	0
Skulder till andra myndigheter		750	660
Leverantörsskulder		913	1 052
Övriga skulder		547	671
Summa		5 658	5 211
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	15	1 136	2 006
Oförbrukade bidrag	16	243	243
Övriga förutbetalda intäkter	17	158	0
Summa		1 537	2 249
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		7 341	7 583

10.3 Anslagsredovisning

10.3.1 Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Omdispo- nerade anslags- belopp	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Uo 17 5:1 Ramanslag								
Konstnärsnämnden								
ap.1 Konstnärsnämnden (ram)	18	632	18 236	0	-91	18 776	-17 407	1 369
Uo 17 5:2 Ramanslag								
Ersättningar och bidrag till konstnärer								
ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer	19		73 875	0	0	73 875	-73 390	485
ap.4 Långtidsstipendier	20	136	14 671	0	-136	14 671	-14 652	19
ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film	21	61	36 626	0	-61	36 626	-36 570	56
ap.9 Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker	22		5 216	0	0	5 216	-5 216	0
Uo 17 10:1 Ramanslag								
Filmstöd								
ap.3 Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd	23		4 270	0	0	4 270	-4 270	0
Summa		829	152 894	0	-288	153 434	-151 505	1 929

10.3.2 Redovisning av bemyndiganden

Anslag/Anslags- benämning (tkr)	Tilldelat bemyn- digande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagande fördeln. per år								
				2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Uo 17 5:2 Ramanslag												
Ersättningar och bidrag till konstnärer												
ap.1 Visningsersättning samt bidrag åt bild- och form- konstnärer	40 365	35 385	35 344	21 580	5 908	4 348	2 128	700	460	220	0	0
ap.4 Långtidsstipendier	81 208	40 128	71 016	12 408	11 880	11 880	11 616	5 940	4 356	4 356	4 356	4 224
ap.6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film	11 490	9 940	8 020	2 820	2 140	1 660	480	380	280	180	80	0
ap.9 Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker	2 937	2 590	2 670	1 886	392	294	98	0	0	0	0	0
Summa	136 000	88 043	117 050	38 694	20 320	18 182	14 322	7 020	5 096	4 756	4 436	4 224

År 2022 beräknas inga fler åtaganden att finnas utifrån de beslut som tagits t.o.m. år 2012

10.4 Tilläggsupplysningar och noter

10.4.1. Tilläggsupplysningar

Tillämpade redovisningsprinciper

Konstnärsnämndens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Konstnärsnämnden bokför driftkostnader under sakanslagen som verksamhetskostnader vilket påverkar posterna; personal-, lokal- och driftkostnader samt intäkter av anslag i resultaträkningen. Exempel på driftkostnader under sakanslagen är reskostnader för utländska konstnärer, gallerivakter, ateljéhyror m.fl. Driftkostnader som bokförts under sakanslagen uppgick år 2012 till 13 979 tkr. år 2011 användes 12 081 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans för semesterdagar intjänade före år 2009, 280 tkr, har år 2012 minskat med 14 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Nämnden har beslutat att bärbara datorer skall direktavskrivas.

Tillämpade avskrivningstider

3-7 år	Maskiner och tekniska anläggningar
4 år	Datorer och kringutrustning
4-7 år	Inredningsinventarier
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
10 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Styrelseledamöter/andra styrelseuppdrag

	Ersättning (tkr)
Ingrid Elam, ordförande	41
<i>Lunds universitets styrelse, ledamot t.o.m. augusti</i>	
<i>Lunds universitets KOM-styrelse, ledamot t.o.m. augusti</i>	
Håkan Rehnberg, vice ordf	127
Johan Bengt-Påhlsson, ledamot	18
Anders Forsman, ledamot	18
Efva Lilja, ledamot	15
<i>Dans och Cirkushögskolan, rektor/ledamot</i>	
<i>Högskoleverket, rektorsråd</i>	
<i>FWF/PEEK Vetenskapsrådet Österrike PEEK Konstnärlig forskning, ledamot</i>	
Christina Eriksson-Fredriksson, ledamot	16
Göran Malmgren, ledamot	20
Lotta Lekvall, ledamot	18
<i>Innovatum AB styrelse, ledamot</i>	
<i>Burk Reklam AB, ledamot t.o.m. september</i>	
<i>Mårton Kapital AB, ledamot t.o.m. september</i>	
Jannike Åhlund, ledamot	78
Niklas Hjulström, ledamot	20
Ida Lundén, ledamot	52
Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag	
	Lön
Kanslichef Ann Larsson	711
Inga förmåner	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder, sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2012	2011
Totalt	1,6	3,2
Andel 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	0,0	21,5
Kvinnor	1,4	2,6
Män	2,2	4,5
Anställda 30 år - 49 år	1,7	3,2
Anställda 50 år -	1,2	3,5

10.5 Noter

10.5.1 Resultaträkning

		(tkr)	2012	2011
Not	1 Intäkter av anslag			
	Intäkter av anslag		30 885	29 933
	Summa		30 885	29 933
	Summa "Intäkter av anslag" och "Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag" (151 491) skiljer sig från summa "Utgifter" (151 505 tkr) i anslagsredovisningen. Skillnaden beror på minskningen av semesterlöneskuld före år 2009. Denna post har belastat anslaget, men inte bokförts som kostnad i resultatredovisningen.			
Not	2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar			
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar		518	43
	Summa		518	43
	Konstnärsnämnden mottog inga sponsringsintäkter eller bidrag 2012.			
Not	3 Finansiella intäkter			
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret		15	13
	Summa		15	13
Not	4 Kostnader för personal			
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)		8 078	7 941
	Lönekostnader sakanslagen		2 556	2 212
	Övriga kostnader för personal		4 897	4 718
	Summa		15 531	14 871
Not	5 Övriga driftkostnader			
	Driftkostnader i sakverksamheten		3 392	3 033
	Övriga driftkostnader		4 452	4 657
	Summa		7 844	7 690
Not	6 Finansiella kostnader			
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret		4	1
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret		49	46
	Övriga finansiella kostnader		1	5
	Summa		54	52

10.5.2 Balansräkning

			2012-12-31	2011-12-31
Not	7	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	2 134	888
		Årets anskaffningar (+)	1 323	1 246
		Summa anskaffningsvärde	3 457	2 134
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-465	-192
		Årets avskrivningar (-)	-590	-273
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 055	-465
		Utgående bokfört värde	2 402	1 668
Not	8	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	1 951	1 951
		Summa anskaffningsvärde	1 951	1 951
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-958	-775
		Årets avskrivningar (-)	-184	-184
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 142	-959
		Utgående bokfört värde	809	992
Not	9	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
		Ingående anskaffningsvärde (+)	3 962	3 962
		Summa anskaffningsvärde	3 962	3 962
		Ingående ackumulerade avskrivningar (-)	-3 559	-3 369
		Årets avskrivningar (-)	-166	-189
		Summa ackumulerade avskrivningar	-3 725	-3 558
		Utgående bokfört värde	238	403
Not	10	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	1 739	1 518
		Övriga förutbetalda kostnader	56	54
		Summa	1 795	1 572

10.5.2 Balansräkning forts.

		2012-12-31	2011-12-31
Not	11		
	Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	1 531	1 584
	Redovisat mot anslag (+)	134 098	135 387
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-134 810	-135 440
	Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i icke räntebärande flöde	819	1 531
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-632	-527
	Redovisat mot anslag (+)	17 407	17 908
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-18 236	-18 015
	Återbetalning av anslagsmedel (+)	288	2
	Fordringar (+)/Skulder (-) avseende anslag i räntebärande flöde	-1 173	-632
	Fordran avseende semesterskulder som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans (+)	294	350
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln (-)	-14	-56
	Fordran (+) avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	280	294
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	-258	-374
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	2 401	1 890
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-137 204	-137 214
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	134 810	135 440
	Övriga fordringar skulder på statens centralkonto	-251	-258
	Summa Avräkning med statsverket	-325	935

Återbetalning av anslagsmedel gjordes 2012 av hela ingående överföringsbeloppet, 288 tkr. Rätt återbetalning skulle vara 91 tkr, resterande 197 tkr ska Riksgäldskontoret återbetala 2012.

10.5.2 Balansräkning forts.

		2012-12-31	2011-12-31
Not	12 Övriga avsättningar		
	Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
	Ingående balans	120	97
	Årets förändring	25	22
	Utgående balans	145	119
Not	13 Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	2 828	2 464
	Under året nyupptagna lån	1 558	999
	Årets amorteringar	-939	-635
	Utgående balans	3 447	2 828
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 500	3 500
Not	14 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		
	Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	2 500	2 500
	Utgående skuld på räntekontot	0	0
	Summa	0	0
Not	15 Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	805	1 361
	Övriga upplupna kostnader	331	646
	Summa	1 136	2 007
Not	16 Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från Statens Kulturråd	243	243
	Summa	243	243
Not	17 Övriga förutbetalda intäkter		
	Intäkter gällande Holländska programmet	158	0
	Summa	158	0

10.5.3 Anslagsredovisning

Not 18 Uo 17 5:1 ap.1

Konstnärsnämnden

Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 547 tkr. Låneramen i Riksgäldskontoret uppgick år 2012 till 5 500 kr. Den 31 december hade nämnden utnyttjat 3 448 tkr av låneramen till anläggningstillgångar. Konstnärsnämnden fick 2012 disponera 540 tkr av det ingående överföringsbeloppet på 632 tkr. Resterande 92 tkr drogs in av regeringen då det översteg 3 % av det årets tilldelning enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.

I balansräkningen gällande 2011 var posten Upplupna kostnader övervärderad med 668 tkr på grund av felaktig redovisning av semesterlöneskulden. Detta medförde en motsvarande för hög anslagsbelastning 2011. I årets bokslut är felet från 2011 korrigerat. Det medför att anslagsbelastningen 2012 är 632 tkr för låg. Korrekt redovisat skulle anslagssparandet för 2012 vara 737 tkr.

Not 19 Uo 17 5:2 ap.1

Visningsersättning samt bidrag åt bild- och formkonstnärer

Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 2 193 tkr. Konstnärsnämnden disponerade inte ingående överföringsbelopp för detta anslag. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m. Bildkonstnärsfonden föredelade 50 bidrag á 132 tkr totalt 6 600 tkr som omfattas av förordningen. Av anslagsposten avser 8 550 tkr bidrag till konstnärer inom bild- och formområdet. Medlen har använts till bidrag inom bild och form.

I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamheten inom den internationella utbytesverksamheten, Iaspis. 2012 var dessa kostnader 11 952 tkr varav Iaspis Bilds andel var 5 371 tkr, Iaspis Form 2 599 tkr och Bildkonstnärsfonden 3 982 tkr. Anslaget är icke räntebärande.

Not 20 Uo 17 5:2 ap.4

Långtidsstipendier

Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 421 tkr. Konstnärsnämnden disponerade inte ingående överföringsbelopp för detta anslag.

Anslagsposten får användas för utbetalning i enlighet med förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärsbidrag m.m. Samtliga långtidsstipendier omfattas av förordningen. Ålderspensions-avgiften år 2012 uppgick till 10,21 %.

År 2012 var antalet långtidsstipendier 111 vilket var en ökning med 9 i förhållande till 2011. Ökningen beror på att när antalet personer som berörs av den statliga inkomstgarantin för konstnärer minskar överförs de kvarvarande pengarna till långtidsstipendier.

Styrelserna för Konstnärsnämnden och Sveriges författarfond ska komma överens om hur många långtidsstipendier som skall tillfalla författare, översättare, dramatiker och kulturjournalister. Medlen betalas ut av Konstnärsnämnden till Sveriges författarfond efter rekvisition. Författarfonden disponerade 22 och Konstnärsnämnden 89 av de 111 långtidsstipendierna.

Anslaget är icke räntebärande.

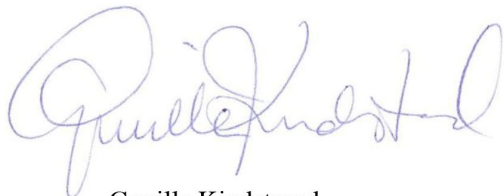
- Not 21 Uo 17 5:2 ap.6**
Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film
 Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 1 102 tkr. Konstnärsnämnden disponerade inte ingående överföringsbelopp för detta anslag. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärarbidrag m.m. Från anslagsposten har utbetalats 25 femåriga stipendier om totalt 2 500 tkr som omfattas av förordningen.
- I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader vid uruppfödande av verk som tillkommit i samarbetsprojekt mellan komponister och musiker/sångare som beviljats av Konstnärsnämnden.
- I anslagsposten ingår medel för täckande av kostnader förenade med stipendie- och bidragsgivning, samt för program- och informationsverksamhet inom den internationella utbytesverksamheten.
- För täckande av kostnader förenade med verksamheten har totalt använts 2 028 tkr, varav Internationella dansprogrammet stod för den största delen, 1 617 tkr.
- Anslaget är icke räntebärande.
-
- Not 22 Uo 17 5:2 ap.9**
Bidrag till författare, översättare, kulturjournalister och dramatiker
 Enligt regleringsbrevet disponerade Konstnärsnämnden en anslagskredit på 154 tkr. Konstnärsnämnden ska betala ut medlen efter rekvisition till styrelsen för Sveriges författarfond. Sveriges författarfond har rekviderat medel vid 2 tillfällen år 2012. Anslaget omfattas i tillämpliga fall av förordningen (1983:190) om pensionsgrundande konstnärarbidrag m.m. Av anslaget får styrelsen för Sveriges författarfond använda högst 500 tkr till administrationskostnader.
- I anslagsposten ingår medel för deltagande i internationellt kulturutbyte. I samband med den första utbetalningen ska Konstnärsnämnden erinra styrelsen för Sveriges författarfond om villkoren.
- Konstnärsnämnden har informerat Sveriges författarfond om villkoret. Övriga villkor redovisas av Författarfonden.
- Anslaget är icke räntebärande.
-
- Not 23 Uo 17 10:1 ap.3**
Bidrag till Konstnärsnämndens filmstöd
 Anslagsposten ska användas för stöd till produktion av kortfilm, dokumentär och animation.
- Anslaget har använts till projektbidrag inom nämnda områden. Från anslagsposten har 800 tkr utbetalats till Stiftelsen Filmform för bl.a. rådgivning och distribution i fråga om film- och videokonst.
- I samband med utbetalningen ska Konstnärsnämnden erinra Stiftelsen Filmform om att Stiftelsen ska lämna redogörelse för verksamheten 2012 till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 mars 2012.
- Anslaget är icke räntebärande.

10.6 Sammanställning över väsentliga uppgifter

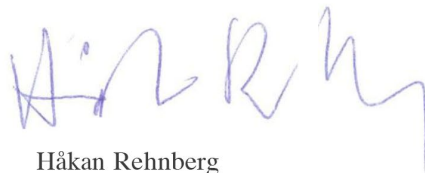
(tkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad	3 448	2 828	2 464	3 044	3 050
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 500	2 500	2 500	2 500	2 060
Maximalt utnyttjad	1 572	1 179	1 141	898	1 230
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	15	13	4	8	27
Räntekostnader	-4	-1	0	0	-4
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	500	500	600	3 000	3 000
Avgiftsintäkter	0	0	800	2 760	2 678
Övriga avgiftsintäkter	518	43	37	488	9
Anslagskredit					
Beviljad	547	540	525	443	436
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 929	829	1 748	2 669	1 978
varav intecknat	0	0	0	-1 914	-1 256
Bemyndiganden					
Tilldelade	136 000	120 000	125 000	155 000	155 000
Summa gjorda åtaganden	117 050	88 043	97 719	105 363	117 934
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	21,37	18,96	16,26	15,44	14,29
Medelantalet anställda (st.)	21,83	19,83	17,67	16,50	16,00
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 430	1 554	1 742	1 812	1 790
Kapitalförändring*					
Årets	0	0	-452	-78	-163
Balanserad	0	0	452	444	-67

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

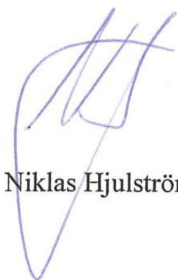
Stockholm 2013-02-18

Gunilla Kindstrand
styrelseordförande

Håkan Rehnberg
Vice ordförande

Niklas Hjulström

Helene Larsson

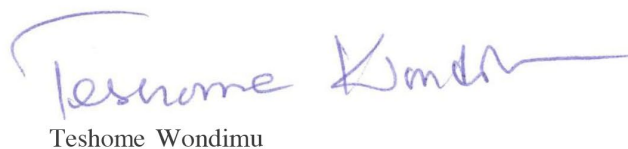
Ida Lundén

Dominic Power

Bengt Toll

Teshome Wondimu

Ann Larsson
Kanslichef

Avvikande mening